

Krediidiasutuste seaduse muutmise ja
sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse
(krediidiasutuse juhtimis- ja tegutsemisnõuded) eelnõu seletuskirja juurde
Lisa 3

MÄRKUSTE TABELID

Esimese kooskõlastusringi tagasiside

Nr	Ettepaneku sisu	Otsus	RaM-i seisukoht
Eesti Pank			
1	Finantsinspektsiooni seaduse (FIS) muutmine 1. Eelnõuga reguleeritakse avaliku konkursi korraldamist Finantsinspektsiooni (FI) juhatuse liikme leidmiseks. Teeme ettepaneku reguleerida avaliku konkursi korraldamine eraldiseisvalt § 19 uues lõikes 3. Lõige 2 sätestaks praegu juhatuse liikme nimetamise ja tagasi kutsumise nõukogu poolt, lõige 3 kirjeldaks aga avaliku konkursi korraldamist. Leiame, et juhatuse liikme nimetamiseks tuleks reeglina korraldada avalik konkurss. Ilma avaliku konkursita võiks juhatuse liikme nimetada juhul kui avalik konkurss luhtub või kui juhatuse liikmete seaduses sätestatud minimaalse arvu tagamiseks tuleb uus juhatuse liige nimetada enne avaliku konkurssi tulemuste eeldatavat selgumist. Eesti Pank ei pea seejuures põhjendatuks, et suunatud pakkumise kaudu saab nimetada vaid olemasoleva juhatuse liikme.	Osaliselt arvestatud/selgitatud.	FIS § 19 lõiget 2 muudetakse selliselt, et kehtiv lause (nõukogu nimetab ja kutsub tagasi juhatuse liikme) jääb kehtima. Seejärel täiendatakse lõiget teise ja kolmanda lausega, mille kohaselt peab üldjuhul korraldama juhatuse liikme nimetamiseks avaliku konkursi, kuid suunatud pakkumise tegemine on lubatud, kui avaliku konkursi korraldamine ei ole asjakohane. Suunatud pakkumise tegemise asjakohasust hindab nõukogu.
2	2. Eelnõuga täiendatakse FIS § 20 lõiget 2 punktiga 7, millega FI piiratakse juhatuse liikmeks kandideerimist isikul, kes on vähem kui aasta enne kandideerimisaja lõppu olnud finantsjärelevalve subjekti juhatuse või nõukogu liige või finantssektori huve esindava organisatsiooni juht. Eesti Pank leiab, et see säte on liiga piirav. Siin võiks rakendada ooteaega kuus kuud ning lähtuda selle arvutamisel mitte kandideerimisaja lõpust, vaid ametisse astumisest. Samuti ei ole otstarbekas rakendada ooteaega finantsjärelevalve subjekti nõukogu liikmetele. Silmas tuleb pidada seda, et FI juhatuse liikme nimetab FI nõukogu, kes saab selle juures ise otsustada liikme sobivust konkreetsest juhtumist lähtudes, mistõttu ei ole jäigad absoluutsed piirangud asjakohased.	Arvestatud.	
3	3. Eesti Pank toetab FI juhatuse liikmete volituste pikendamist aasta võrra. Samas ei pea me vajalikuks sätet, mis annab nõukogule volituse pikendada juhatuse liikmete volitusi maksimaalselt lubatud 14 aasta täitmiseks. Selle asemel võiks sätestada juhatuse esimehele maksimaalselt kahe ametiaja piirangu ning juhatuse liikmele 3 ametiaja piirangu, mis kokku ei tohi ületada 14 aastat. Seda tuleks ka ametisse nimetamisel ja ametilepingu sõlmimisel arvestada.	Osaliselt arvestatud/selgitatud.	Eelnõu koostajad nõustuvad, et juhatuse liikmete volituste pikendamise eelduseks on asjaolu, et liige on enda professionaalsust ja sobivust juhatuse liikmeks tõestanud ning pikendamine on õigustatud FI kui organisatsiooni ja finantsjärelevalve seisukohast. Seetõttu sõnastatakse säte ümber selliselt, et nõukogu võib

			<p>pikendada volituste tähtaega, kui liige on sellega nõus, kuid volituste tähtajad kokku (olge see siis juhatuse esimehe puhul $5 + 5 + 4$) ja juhatuse liikme puhul $(3 \times 4 + 2)$ ei või ületada 14 aastat.</p> <p>Eelnõu koostajad ei nõustu pakutud alternatiiviga sätestada piirang ametiaja pikkusele ja siduda see otseselt volituste pikkusega, sest ametiaja maksimumpikkus tuleneb juba 14 aasta piirangust. Veel enam, juhul, kui juhatuse esimees võib ametis olla vaid kaks ametiaega (kokku 10 aastat), aga ülejäänud juhatuse liikmed kolm ametiaega (kokku 12 aastat), siis kaob ära juhatuse esimehe ja juhatuse liikmete volituste aja erinevus (4 vs 5 aastat). Juhatuse esimehe ühe aasta võrra pikema volituse eesmärk on kanda läbi ühe isiku edasi organisatsiooni põhimõtteid, tavasid ja <i>know how</i>'d olukorras, kus juhatuse liikmes vahetuvad. Pakutud alternatiiv hakkaks toimima meie hinnangul vastupidiselt ja tekitab küsitavusi volituste pikkuse erinevuses.</p>
4	<p>4. FIS sätestab, et FI nõukogu liikmele kohaldatakse huvide konflikti vältimiseks FIS § 32 lõigetes 1 ja 2 sätestatut, samuti on seal sätestatu alus nõukogu liikme tagasikutsumiseks. Hetkel reguleerivad lõiked 1 ja 2 olulise osaluse omamist ja juhtorgani liikmeks olemist järelevalve subjektis ning investeerimis- või finantskonsultatsioonide osutamist. Eelnõu muudab § 32 ning sätestab seal vaid üldise huvide konflikti vältimise, töötamise ja olulise osaluse omamise piirangud sätestavad aga uue § 32¹ lõiked 1 ja 2. Seetõttu peab nõukogu liikmetele kohalduva huvide konflikti vältimise ja tagasikutsumise sätete juures olema viide ka § 32¹ lõigetele 1 ja 2.</p>	<p>Teadmiseks võetud/ selgitatud.</p>	<p>Kehtiv § 20 lõike 4 sõnastus: Juhatuse liikme suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 31, § 32 lõigetes 1 ja 2 ning §-s 34 sätestatut.</p> <p>Plaanitav muudatus eelnõus: paragrahvi 20 lõikes 4 asendatakse tekstiosa „ning §-s 34“ tekstiosaga „ning §-des 32¹ ja 34“;</p> <p>Eelnõu koostajate hinnangul ei limiteerita § 20 lõike 4 muudatusega §-de 32 ja 32¹ kohaldumist FI juhatuse liikmete suhtes ning § 321 lõigetes 1 ja 2 sätestatut kohaldatakse ka nende suhtes,</p>

			sest eelnõu viitab § 32 ¹ kohaldumisele tervikuna.
5	<p>5. Eelnõu sätestab hüvitise suuruse ooteajal viibitud aja eest, milleks on FI töötaja või juhatuse liikme viimane lepinguline kuutasu ühe ooteajal viibitud kuu kohta. Seletuskiri ei kajasta, kuidas sellise hüvitiseni jõuti. Sisuliselt on tegemist konkurentsipiiranguga, mida on Eesti õiguses pikka aega rakendatud ja hüvitatud. Seega peaks olema välja kujunenud piisav praktika ja arusaam, milline on õiglane hüvitis töötamise piirangu eest. Enne hüvitise sätestamist tuleb selline analüüs kindlasti teha. Kuivõrd töötamise piirang ei ole absoluutne, st ei laiene kõigile sektoritele, tundub eelnõuga ettepanud mahus (100% viimasest töötasust) hüvitise maksmine liiane. Meile teadaolevalt on sarnastes olukordades hüvitise suuruseks määratud näiteks 80% viimasest töötasust.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	<p>Eelnõus muudetakse § 32¹ lõike 6 teise lause sõnastust ning lisatakse sõna „kuni”, et tähistada FI diskretsiooni hüvitise määramisel. Seega, kui FI peab vajalikuks, võib töötaja või juhatuse liikme suhtes, kelle suhtes rakendatakse ooteaega, maksta hüvitist, mis vastab tema viimasele lepingulisele tasule, või ka hüvitist, mis moodustab vaid 80% tema viimasest tasust. Meile teadaolevalt jääb hüvitise suurus finantssektoris üldjuhul 80%-90% vahele. Samas peame vajalikuks märkida, et FI tegevust rahastatakse järelevalvetasudest, mitte riigieelarvest, mistõttu võib 100% suuruse hüvitise maksmine olla aktsepteeritav, kui FI peab seda vajalikuks.</p>
6	<p>6. Eelnõu sätestab, et FI kehtestab sise-eeskirjadega täpsemad ooteaja kohaldamise tingimused. Kuivõrd ooteaeg kohaldub nii FI töötajatele kui ka juhatuse liikmetele, siis tuleb selguse huvides ning huvide konflikti vältimiseks seaduses sätestada, et töötajate ooteaja rakendamise tingimused sätestab juhatus ning juhatuse liikmete omad nõukogu.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	<p>Nõukogu pädevuste täpsustamiseks ooteaja sätestamisel täiendatakse FIS § 7 lg 2 punkti 6. Töötajatega töölepingute sõlmimise pädevus on juhatuse esimehel, mistõttu muudetakse ka FIS § 23 lg 2 punkti 6.</p>
7	<p>7. Eelnõud ja seletuskirja koos lugedes ei ole üheselt mõistetavad ooteaja kohaldamise tingimused. Eelnõu sätestab, et ooteaega kohaldatakse FI töötajatele, samuti sätestab eelnõu ooteaja maksimaalse ja minimaalse pikkuse ning ooteaja lühendamise tingimused. Kuna eelnõu ei piiritle, millistele FI töötajatele ooteaega kohaldatakse, saab sellest välja lugeda, et kõikidele. Seletuskirjast võib aga lugeda, et Finantsinspeksioonil on diskretsioon otsustada, kas ja millistel tingimustel ta ooteaega töötaja suhtes kohaldab. Meie hinnangul ei anna eelnõu praegune sõnastus FIle diskretsiooniõigust ooteaeg kohaldamata jätta ning selle kohaldamise tingimused ei saa olla erinevad eelnõus toodust. Kui eesmärk on anda FIle suurem õigus ooteaja kohaldamise, selle pikkuse ja selle hüvitamise tingimuste üle otsustada, siis peab see eelnõus ka selgelt kajastuma. Samuti võiks olla mõistlik rakendada põhimõtet, mille kohaselt ei maksta ooteaja eest hüvitist juhul, kui FI töötaja või juhatuse liige lahkub ametist omal soovil, selleks et asuda tööle mõnes teises riigiasutuses, rahvusvahelises institutsioonis või muus ametis, millel töötamisele piirangud ei laiene.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	<p>FIS §-i 32¹ täiendatakse uue lõikega, mille kohaselt ei kohaldata ooteaega töötaja suhtes, kui 1) tema tööülesanded Inspeksioonis ei hõlmanud järelevalvemenetluste läbiviimist või nendest osavõtmist ning töötajal puudus ligipääs sellistele menetlustele; 2) töötaja tulevane ametikoht ja tööülesanded ning uue tööandja tegevusala ei hõlma finantsteenuste osutamist (ja vahendamist); 3) töötaja tulevane tööandja on avaliku sektori asutus.</p>

			<p>Seega säilib Finantsinspektsiooni diskretsioon sätestada ooteaja täpsemad tingimused nende töötajate suhtes, kes osalesid finantsjärelevalvesubjektide järelevalves ning kes soovivad edasi liikuda uuele töökohale samas sektoris. Kui töötaja, kelle tööülesandeks oli järelevalvemenetluste läbiviimine, suundub tööle eesti keele õpetajaks või osakonnajuhatajaks ministeeriumis, siis ei või tema suhtes ooteaega kohaldada, sest pole n-ö teadmisi ja oskusi, mis vajavad maandamist Finantsinspektsiooni huvide ja õiguste kaitse seisukohast. Uue lõige on kohaldatav ka juhatuse liikmetele läbi § 20 lõike 4 viite.</p> <p>Juhul, kui töötaja lahkub Finantsinspektsioonist omal soovil ja läheb tööle muusse sektoris kui finantssektor, siis ooteaeg tema suhtes niikuinii ei kohaldu ning sellekohast täpsustust eelnõus ei pea eelnõu koostajad vajalikuks teha.</p>
8	<p>8. Teeme ettepaneku muuta FIS § 23 lõike 1 teist lauset ja sõnastada see järgnevalt: „Juhatusesimehe äraolekul või volituste lõppemisel täidab esimehe ülesandeid vanim juhatuse liige, kui juhatuse esimees ei ole oma käskkirjaga määranud teisiti.“ Äraoleku mõiste ei ole sisustatud ning tekitab küsimusi, kas tegu on ajutise või püsiva puudumisega. Õigusselguse huvides tuleks sätestada asenduskord, mis võimaldaks selgelt ja vaidlusteta organisatsiooni töö jätkumise ka siis kui asendatava isiku volitused on lõppenud. Sarnaselt on reguleeritud nt Riigikohtu esimehe asendamine kohtute seaduses.</p>	Mitte-arvestatud/selgitatud.	<p>Viidatud kohtute seadus (KS) ja selle § 27 lõige 4 ei sisalda äraoleku mõiste definitsiooni. KS-i sättele sarnaneb Eesti Panga seaduse § 10 lõige 4, mis samuti ei sisalda kõnealust mõistet. Seetõttu jääb eelnõu koostajatele arusaamatuks, miks peaks vastavat mõistet sisustama vaid FIS-is, aga mitte teistes seadustes.</p> <p>Veel enam, pakutud versioon („volituste lõppemisel täidab esimehe ülesandeid vanim juhatuse liige, kui juhatuse esimees ei ole oma käskkirjaga määranud teisiti“) võib viia olukorrani, kus juhatuse liige kutsutakse nõukogu poolt ametist tagasi,</p>

			<p>aga ta määrab käskkirjaga oma kohustuste asendajaks teise juhatuse liikme. Juhul, kui isik tagandatakse ametist, siis minetab ta õiguse määrata endale asendajaid. Lisaks ei sätesta FIS § 19 lõige 1 kohustust, et juhatus peab koosnema alati ja igal ajahetkel viiest liikmest, vaid kuni viiest liikmest. Juhul, kui ühe isiku volitused lõppevad, on juhatus õigusvõimeline ka väiksemas koosseisus.</p> <p>Juhatuse liikme tagasikutsumise alused on sätestatud FIS §-s 22, mille lõike 3 kohaselt võib juhatuse liikme tagasi kutsuda enne tema volituste tähtaja lõppu, kui ta ei ole üle nelja kuu suutnud enda kohustusi täita. Kui isik kutsutakse püsiva eemaloleku tõttu ametist tagasi, on nõukogul sama paragrahvi lõike 4 kohaselt kohustus mõistlikult vajaliku aja jooksul nimetada uus juhatuse liige.</p> <p>Eeltoodust tulenevalt ei toeta eelnõu koostajad vastavat ettepanekut, sest pakutud lahendus tekitab rohkem küsimusi, kui lahendab probleeme. Lisaks on tagasikutsumise ja asendamise kord sätestatud kehtivas seaduses. Liigsete muudatuste tegemine või ülereguleerimine tõstatab ka küsimuse nõukogu pädevusest, kuivõrd juhatuse liikmete tagasikutsumine on nõukogu diskretsioon.</p>
9	<p>Krediidiasutuste seaduse (KAS) muutmine</p> <p>1. KAS paragrahvi 86⁴⁷ täiendatakse lõikega 5¹</p> <p>järgmises sõnastuses: „(5¹) Käesoleva paragrahvi lõigete 4 ja 5 tähenduses on süsteemne olulisus globaalse süsteemselt olulise ettevõtja raskuste eeldatav mõju ülemaailmsete finantsturule.“; Eesti Pank teeb ettepaneku asendada mõiste „ettevõtja“ mõistega „krediidiasutus“. Samasugune asendus tuleks teha kehtiva KAS § 86⁴⁹ lõike 8 punktis 6. Sõna „ülemaailmsete“ tuleb asendada sõnaga „ülemaailmsele“.</p>	Arvestatud.	

10	2. KAS paragrahvi 86 ⁴⁹ lõiget 7 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses: „4) kui krediidasutuse koguriskipositsiooni suhtes kohaldatakse süsteemselt olulise krediidasutuse puhvri nõuet ning sellise krediidasutuse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 artikli 92 lõikes 3 sätestatud minimaalset väljundmäära, võtab Eesti Pank seda arvesse käesoleva lõike punktis 3 nimetatud hindamise läbiviimisel.”; Eesti Pank teeb ettepaneku asendada mõiste „süsteemselt olulise krediidasutuse puhvri“ mõistega „süsteemse riski puhvri“	Arvestatud.	
11	3. KAS paragrahvi 86 ⁴⁹ täiendatakse lõikega 8 ¹ järgmises sõnastuses: „(8 ¹) Eesti Pank lähtub teavitamisel käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatud, kui süsteemse riski puhvri määra kehtestamise otsuse tulemusel varasemalt kehtestatud puhvri määr või määrad vähenevad või jäävad samaks.“ Eesti Pank teeb ettepaneku täiendada lõiget sõnaga „ainult“: „(8 ¹) Eesti Pank lähtub teavitamisel ainult käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatud, kui süsteemse riski puhvri määra kehtestamise otsuse tulemusel varasemalt kehtestatud puhvri määr või määrad vähenevad või jäävad samaks.”	Arvestatud.	
12	4. KAS paragrahvi 86 ⁴⁹ täiendatakse lõikega 10 ¹ järgmises sõnastuses: „(10 ¹) Kui Eesti Pank ei jõua teise lepinguriigi asjaomaste asutustega kokkuleppele süsteemse riski puhvri määra või määrade kehtestamises ning nii Euroopa Komisjon kui ka Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu on esitanud negatiivse soovitus, võib Eesti Pank edastada küsimuse Euroopa Pangandusjärelevalve Asutusele arvamuse saamiseks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010 artikliga 19. Sellisel juhul ei tee Eesti Pank otsust enne Euroopa Pangandusjärelevalve Asutuse otsuse saamist. Eesti Pank teeb ettepaneku asendada sõna „soovitus“ sõnaga „arvamus“.	Arvestatud.	

Konkurentsiamet

1	Eelnõu kohaselt täiendatakse krediidasutuste seaduse paragrahvi 68 lõike 1 punktiga 10, mille kohaselt peab krediidasutus esitama Finantsinspeksioonile Konkurentsiameti otsuse koondumiseks loa andmise kohta, kui kohustus selle taotlemiseks tuleneb konkurentsiseadusest, või kinnituse, et ta on taotlenud vastavat luba ning on saanud selle konkurentsiseaduse § 27 lõike 5 alusel. Selline regulatsioon tekitab meie hinnangul krediidasutuste seaduse paragrahvi 68 lõike 1 punkti 10 ja konkurentsiseaduse paragrahv 25 lõike 4 vahel õigusnormide kollisiooni. Nimelt näeb kehtiv seadus ette (vt konkurentsiseaduse paragrahv 25 lõige 4), et krediidasutused, finantseerimisasutused ja kindlustusandjad teavitavad koondumisest pärast vastava ala riikliku järelevalve asutusest loa saamist.	Osaliselt arvestatud/ selgitatud.	Eelnõu koostajad pöördusid 11.09.2025 e-kirja teel Konkurentsiameti poole ja palusid selgitust selle kohta, kuidas suhestuvad omavahel KindITS § 143 lg 1 punkt 7 (mis sätestab Konkurentsiameti loa olemasolu enne FI poolt ühinemisloa otsustamist kindlustusandjate ühinemisel (sama säte on eelnõus aluseks ka KAS § 68 lg 1 punkti 10 lisamisele)) ja KonkS § 25 lg 4, mis sätestab vastupidise piirangu vaid finantseerimisasutuste, kindlustusandjate ja pankade suhtes. Konkurentsiamet selgitas, et kuivõrd KonkS § 25 lg 4 aluseks ei ole ükski EL õiguse säte, siis normide kollisiooni kõrvaldamiseks võib asjakohase sätte
---	--	-----------------------------------	---

			tunnistada kehtetuks. Eelnõud ja seletuskirja on vastavalt muudetud/täiendatud.
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet			
1	1. TTJA toetab eelnõu eesmärki, milleks on Basel III panganduspaketiga seotud muudatuste ülevõtmine, ühildamaks rahvusvahelisi reegleid nii siseturu kui ka liikmesriikide eripärade ja vajadustega.	Arvestatud.	
2	<p>2. TTJA peab oluliseks avaldada arvamust eelnõu § 1 punkti 115 osas, millega täiendatakse KAS § 68 lõiget 1 punktiga 11.</p> <p>2.1. Nimelt on punktis 11 viga VUHS-i nimes. Korrektne seaduse nimi on välisinvesteeringu usaldusväärsuse hindamise seadus, kuid eelnõu § 1 punktis 115 on viidatud sellele kui välisinvesteeringute usaldusväärsuse hindamise seadusele.</p> <p>2.2. Seega teeb TTJA ettepaneku muuta eelnõu § 1 punktiga 115 lisatavas punktis 11 VUHS-i täispikka nimetust ja sõnastada punkt 11 järgmiselt: „11) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti otsus välisinvesteeringu loa andmise kohta, kui kohustus selle taotlemiseks tuleneb välisinvesteeringu usaldusväärsuse hindamise seadusest, või ühendava krediitdiasutus kinnitus, et ta on taotlenud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametilt luba välisinvesteeringu lõpuleviimiseks ning on selle saanud välisinvesteeringu usaldusväärsuse hindamise seaduse § 11 lõike 1 kohaselt.”</p> <p>2.3. Täiendavalt märgime, et viidatud eelnõuga lisatavad punktid 10-11 ei ole samas käändes, nagu on eelnevad punktid KAS § 68 lõikes 1. Näiteks, KAS § 68 lg 1 viitab „ühinemisaruarande“, „audiitori aruarande“ jmt esitamisele. Lisatavad punktid 10-11 viitavad aga „otsus“ esitamisele. TTJA teeb ettepaneku üle vaadata ja ühtlustada eelnõu tekst, tagamaks mh käändelõppude vastavus ka HÕNTE-le.</p> <p>2.4. Seoses VUHS nime parandamisega tuleb vastavalt muuta ka eelnõu seletuskirja (lk 61).</p>	Arvestatud.	
3	<p>3. Teiseks teeme ettepaneku seoses eelnõu § 9 punktiga 45, millega täiendatakse VPTS § 117 lõiget 2 punktiga 8.</p> <p>3.1. Eelnõuga lisatavas lõikes 8 on samuti viga VUHS-i nimes.</p> <p>3.2. Seetõttu teeb TTJA ettepaneku muuta eelnõu § 9 punktiga 45 lisatavas lõikes 8 VUHS-i täispikka nimetust ja sõnastada lõige 8 järgmiselt: „8) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti otsus välisinvesteeringu loa andmise kohta, kui kohustus selle taotlemiseks tuleneb välisinvesteeringu usaldusväärsuse hindamise seadusest, või ühendava investeeringu kinnitus, et ta on taotlenud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametilt luba välisinvesteeringu lõpuleviimiseks ning on selle saanud välisinvesteeringu usaldusväärsuse hindamise seaduse § 11 lõike 1 kohaselt.”.</p>	Arvestatud.	
Finance Estonia			

1	<p>Sisekontrolli raamistikust</p> <p>Eelnõu seletuskirjas on õigesti leitud, et CRD VI defineerib “sisekontrolli funktsiooni” mõiste, kuid samas on meie hinnangul KAS-i eelnõu läinud CRD VI käsitlusest asjatult ja ebamõistlikult kaugele.</p> <p>CRD VI eesmärk ei ole luua formaalselt uut sisekontrolli struktuuri, vaid tugevdada olemasolevate funktsioonide – riskikontrolli, vastavuskontrolli ja siseauditi – iseseisvuse ja sõltumatuse tagatise.</p> <p>CRD VI on eelneva tagamiseks lisanud artiklisse 76 eeskätt järgnevad täiendused:</p> <p>Art 76 (5): <i>Liikmesriigid tagavad kooskõlas komisjoni direktiivi 2006/73/EÜ (*17) artikli 7 lõikes 2 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega, et finantsinstitutsiooni sisekontrollifunktsiooni täitja on sõltumatu operatiivfunktsioonidest ning et tal on piisavalt võimu, kaalu ja vahendeid ning juurdepääs juhtorganile.</i></p> <p>Art 76 (6): <i>Liikmesriigid tagavad et sisekontrollifunktsiooni täitja omab otsest juurdepääsu ja võib aru anda otse järelevalvefunktsiooni täitvale juhtorganile. Sel eesmärgil on sisekontrollifunktsiooni täitja sõltumatu juhtimisfunktsiooni täitva juhtorgani liikmetest ja kõrgemast juhtkonnast ning eelkõige on tal võimalik anda teada probleemkohtadest ja hoiatada järelevalvefunktsiooni täitvat juhtorganit, kui see on asjakohane või kui ilmnevad konkreetset riskisuundumused, mis mõjutavad või võivad mõjutada finantsinstitutsiooni, ilma et see piiraks juhtorgani kohustusi käesoleva direktiivi ja määruse (EL) nr 575/2013 alusel.</i></p> <p>ja</p> <p><i>Sisekontrollifunktsioonide juhte ei eemaldata ametist ilma järelevalvefunktsiooni täitva juhtorgani eelneva heakskiiduta.</i></p> <p>KAS-i eelnõu lähenemine aga nõuab lisaks järgnevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sisekontrolli funktsioonide põhimääruse loomine ja selle kinnitamine nõukogu poolt; - sisekontrolli funktsioone juhtivate isikute ametisse nimetamise ja vabastamise otsustamine nõukogu tasandil; - sisekontrolli üksuste töötajate ametisse nimetamise ja vabastamise kinnitamine vastava üksuse juhi ettepanekul nõukogu poolt. <p>Selline käsitlus on meie hinnangul ebaloogiline ja rikub senist tasakaalustatud ja praktikas toimivat raamistikku, mille kohaselt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teine kaitseliin – riskikontroll ja vastavuskontroll – ehkki iseseisvad ja sõltumatud, toetavad oma igapäevases töös eeskätt juhatust ning raporteerivad juhatusele, omades ligipääsu ja võimalust raporteerida ka nõukogule; - kolmas kaitseliin – siseaudit – on sõltumatu ja allub otse nõukogule. <p>Teise kaitseliini funktsioonide allutamine nõukogule sedavõrd sügavalt, nagu KAS-i eelnõu ette näeb, on ebamõistlik ega vasta proportsionaalsuse põhimõttele, mida CRD VI ise rõhutab. Sisuline kontroll, juhtimispädevus ning vastutus nende funktsioonide eest on</p>	<p>Teadmiseks võetud/selgitatud.</p>	<p>Üldjuhul on kõiki vastavaid täpsemaid ettepanekuid arvesse võetud.</p>
---	---	--------------------------------------	---

	<p>ja peaks jääma juhatusele, kes juhib krediitiasutuse igapäevast tegevust ja kannab selle eest vastutust.</p> <p>Liigne institutsionaalne sekkumine nõukogu poolt võib meie hinnangul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vähendada juhtkonna paindlikkust ja reageerimisvõimet; - moonutada sisekontrolli funktsioonide rolli ja sisulist toimimist; - tuua kaasa tarbetut halduskoormust ja juhtimisvastutuse hägustumist. <p>Sisekontrolli tugevdamine ei tähenda selle formaalset tsentraliseerimist nõukogu alla. Oleme seisukohal, et efektiivne sisekontroll põhineb selgel vastutusjaotusel, toimival koostööl ja proportsionaalsel sekkumisel, mitte liigselt formaalsetel struktuurimuudatustel.</p> <p>Eelnevale tuginedes teeme ettepaneku lähtuda KAS-i muutmisel CRD VI täiendustest, mis tugevdavad sisekontrolli funktsioonide iseseisvust ja sõltumatust, kuid samal ajal vältida direktiivist kaugemale minemist viisil, mis lõhuks senise hästi toimivat sisekontrolli raamistikku ning lisaks ebavajalikku halduskoormust ja hägustaks teise ja kolmanda kaitseliini piire.</p>		
2	<p>KAS § 48¹</p> <p><i>(1) Krediitiasutus teavitab juhi või võtmeisiku valimise, määramise või ametiaja pikendamise kavatsusest Finantsinspeksiooni vähemalt kümme päeva enne selle küsimuse otsustamist ning esitab käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud andmed ja dokumendid.</i></p> <p><i>(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1619 artikli 91 lõike 1d punktides a–f sätestatud isik (edaspidi käesolevas peatükis oluline krediitiasutus) teavitab krediitiasutusejuhi, sisekontrollifunktsiooni juhi ja finantsjuhi valimise või määramise kavatsusest Finantsinspeksiooni, esitades vähemalt 30 tööpäeva enne juhi ametisse asumise tähtpäeva käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud andmed ja dokumendid.</i></p> <p>Eelnevast tuleneb, et olulistele krediitiasutustele (peaks olema ka OS-II krediitiasutused) sätestatakse nõue teavitada Finantsinspeksiooni juhti ametisse nimetamisest vähemalt 30 tööpäeva enne, muudel puhkudel on vastav tähtaeg 10 päeva. 30-päevane teavitustähtaeg pikendab oluliselt sobivusmenetluse läbiviimise protsessi ja juhtide jm sättes nimetatud isikute ametisse nimetamist. Samuti on arusaamatu, miks ühel puhul sätestab regulatsioon tähtaja kalendripäevades ja teisel puhul tööpäevades. Palun selgitada ja kaaluda regulatsioonide ühtlustamist.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	Tähtaegsid ühtlustatud - kummalgi juhul on tähtaegade arvestuses lähtutud kalendripäevadest.
3	<p>KAS § 49 lg 1⁵</p> <p>Nimetatud säte sisaldub ainult seletuskirjas, eelnõus endas sellist sätet ei ole. Palume täpsustada, mida siin on mõeldud.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	Seletuskirjast selgitus välja jäetud.
4	<p>KAS § 50 lg 1¹</p> <p>Seletuskirjas on viidatud valele sättele. Palume täpsustada, kas korrektsem viide oleks hoopis § 13⁶.</p>	Arvestatud.	
5	<p>KAS § 52 lg 4 p 5</p> <p>Sätte kohaselt kuulub nõukogu pädevusse sisekontrolli üksuste põhimääruse kinnitamine. Sättega luuakse kohustus luua ja kehtestada uus sise-eeskiri, mille loomist KAS seni ei nõudnud ja ei</p>	Arvestatud.	

	nõua ka CRD VI. Teeme ettepaneku muuta sätet selliselt, et nõukogu pädevusse kuuluks siseauditi põhimääruse kinnitamine. Ettevõtte organisatsiooni struktuur, sealhulgas sisekontrollifunktsioonide toimimine, sätestatakse aga juba muudes kõrgema taseme poliitikates, mille kinnitab nõukogu. Eraldi sisekontrolli põhimääruse nõude kehtestamine ei ole meie hinnangul vajalik ega mõistlik. Vastavuskontrolli sisepoliitika kinnitamise osas peaks säilima paindlikkus, et selle võib väiksemates krediitiasutustes, kus see on kooskõlas organisatsiooni toimimise põhimõtetega, kinnitada ka juhatus.		
6	KAS § 52 lg 4 p 7 Meie hinnangul on kõikide sisekontrollüksuste töötajate ametisse nimetamine ja ametist vabastamine läbi nõukogu kinnituse ebamõistlik ja põhjendamatu. Sätte kohaselt kuulub nõukogu pädevusse krediitiasutuse sisekontrolli funktsioone juhtivate isikute ametisse nimetamine ja vabastamine ning siseauditi-, vastavus- ja riskikontrolli üksuste juhtide ettepanekul vastavate üksuste töötajate ametisse nimetamine ja vabastamine. Lähtudes ülal esitatud üldistest kommentaaridest ning asjaolust, et viidatud säte ei tugine CRD VI-le, teeme ettepaneku sõnastada säte ümber selliselt, et nõukogu pädevusse kuuluvad siseauditi juhi ametisse nimetamine ja siseauditi üksuse juhi ettepanekul siseauditi üksuse töötajate ametisse nimetamine, ning sisekontrollifunktsioonide juhtide ametist vabastamine.	Arvestatud.	
7	KAS § 52 lg 4 p 10 Muudetud säte kohaselt kuulub nõukogu pädevusse erinevate komiteede pädevuste, õiguste ja tegevuste põhimõtete kinnitamine. Sättest jääb ebaselgeks, kas silmas on peetud vaid seadusega ette nähtud komiteesid või kõiki krediitiasutustes moodustatavaid komiteesid. Teeme ettepaneku täpsustada sätet selliselt, et oleks selge, et nõukogu pädevusse kuulub vaid seaduses nõutud komiteede põhimõtete kinnitamine.	Arvestatud/ selgitatud.	Sätet on täpsustatud.
8	KAS § 57¹ lg 3 CRD VI art 76 lg 3 võimaldab auditikomitee ja riskikomitee ühendamist, kui pank ei ole <i>significant</i> ja seda lubab Finantsinspeksioon. Eelnõu sõnastus on mõnevõrra ebatäpsem, lubades komiteesid ühendada vaid siis, kui see on proportsionaalne. Palume analüüsida ja kaaluda, kas see on ikka piisav.	Arvestatud/ selgitatud.	Sätet on täpsustatud.
9	KAS § 60 lg 1 Eelnõu seletuskirjas on märgitud, et säilib nõue, kus siseauditi funktsiooni juhtivale isikule kohaldatakse audiitortegevuse seaduses atesteeritud siseaudiitorile sätestatud nõudeid ja tegevuse õiguslikke aluseid. Sellist nõuet eelnõus endas aga ei ole. Palume lisada vastav regulatsioon ka eelnõusse.	Teadmiseks võetud/selg itatud.	Vastav muudatus on eelnõus tehtud ekslikult. Atesteerimise nõue on plaanis küll kaotada, kuid vastav muudatus tehakse eraldiseisva eelnõuga, millega kaotatakse see nõue samaaegselt kõigi finantsjärelevalve subjektide puhul. ¹
10	KAS § 60 lg 6 CRD VI artikkel 76 lg 5 (tegelikult on see lg 6) ei näe ette, et sisekontrolli töötajad peaks määrama nõukogu. See sätestab: <i>“The heads of the internal control functions shall not be removed without prior approval of the management body in its supervisory function.”</i>	Arvestatud.	

¹ Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu: <https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/4701d267-7815-4ff0-893b-6a5beb6d82d2>

	Kui direktiiv sätestab üksnes, et sisekontrolli funktsioone juhtivate inimeste nimetamise ja tagasikutsumise nõukogu poolt, siis ei ole meie hinnangul põhjendatud laiendada seda kõikidele sisekontrolli üksuse töötajatele. Kõikide sisekontrolli funktsiooni töötajate nimetamine ja tagasikutsumine nõukogu poolt oleks nõukogu jaoks põhjendamatu koormav, mistõttu palume kaaluda vähem ressursimahukaid alternatiive.		
11	KAS § 60 lg 3¹ (3 ¹) Sisekontrolli funktsiooni täitvad isikud peavad omama võimalust kontakteeruda otse krediidasutuse nõukogu liikmetega. Eeltoodust tulenevalt peavad sisekontrolli funktsiooni täitvad isikud olema oma ülesannete täitmisel sõltumatud krediidasutuse põhiäritegevuse funktsioonidest ja krediidasutuse juhatuse liikmetest ning peavad olema eelkõige võimelised vajadusel teavitama ja hoiatama krediidasutuse nõukogu tuvastatud kitsaskohtadest või riskidest, mis mõjutavad või võivad mõjutada krediidasutust. Palume täpsustada, kas „sõltumatus” nimetatud sättes tähendab, et juhatuse liige ei või täita sisekontrolli funktsiooni juhi ülesandeid. Juhime tähelepanu, et uue EBA GL <i>drafti</i> kohaselt on lubatud neid ülesandeid täita ka juhatuse liikmel (vt p 29a, p 172 ja 176).	Arvestatud/ selgitatud.	Viidatud arusaam sõltumatuse nõudest on õige. Sõnastust on sel eesmärgil ka täpsustatud.
12	KAS § 61 lg 3¹ See säte ja eelnõuga lisatav § 60 lg 3 (1) esimene lause on oma sisult identsed. Selline kordamine ei ole vajalik ega asjakohane. Palume teha eelnõus vastavad korrektuurid.	Arvestatud/ selgitatud.	Vastav lõige on kustutatud.
13	KAS § 61 lg 4 Muudetud lõige sätestab, et sisekontrolli funktsioone täitvad isikud töötavad koostöös Finantsinspeksiooniga. Sätte sisu, eesmärk ja koostöö ulatus jäävad ebaselgeks. Krediidasutuse koostöö kohustus tuleneb krediidasutuste seadusest ja Finantsinspeksiooni seadusest üldiselt ning laieneb krediidasutustele tervikuna, mitte ainult sisekontrollifunktsioone täitvatele isikutele. Teeme ettepaneku säte seadusest eemaldada.	Arvestatud/ selgitatud.	KAS § 61 lõike 4 muutmine on eelnõust välja jäetud.
14	KAS § 63 lg 2 p 5 Sätet täiendatakse tekstiosaga “mis peab sisaldama muu hulgas krediidasutuse usaldusväärset administreerimiskorda ja raamatupidamise sise-eeskirja”. Täiendus põhineb CRD VI artikli 74 lõike 1 punktil c, mis kasutab sõnastust “piisavad sisekontrollimehhanismid, muu hulgas usaldusväärne juhtimis- ja raamatupidamiskord”. Teeme ettepaneku kasutada CRD VI-ga sama sõnastust ja asendada sõna “administreerimiskord” sõnaga “juhtimiskord”. Samuti palume seletuskirjas selgitada ja täpsustada, mida „usaldusväärne administreerimiskord/juhtimiskord” tähendab, et seadus oleks üheselt mõistetav ja täidetav.	Arvestatud/ selgitatud.	Sisuliselt tähendabki administreerimise kord juhtimise korda. Vastavalt sellele on ka sõnastust muudetud.
15	KAS § 65 lg 2¹ Nimetatud sätte kohaselt võib Finantsinspeksioon otsustada samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate ühingute ühinemisel, et ühinemise loatulemine pole vajalik. KAS § 65 lg 2 ¹ näeb ette, et samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ühinged teavitavad Finantsinspeksiooni ühinemisest viivitamatult peale ühinemise otsuse vastuvõtmist, misjärel teeb Finantsinspeksioon ühe kuu jooksul otsuse, kas ühinemise luba on vajalik.	Osaliselt arvestatud/ selgitatud.	Eelnõus muudetakse KAS § 65 lõiget 2 ¹ ning täpsustatakse, et ühinemises osalevad isikud peavad Finantsinspeksiooni teavitama pärast ühinemislepingu sõlmimist. Samas ei arvesta eelnõu koostajad ettepanekuga viia § 65 lõike 2 ¹

	<p>Sõnastus “peale ühinemise otsuse vastuvõtmist” tekitab küsimuse, kas tegemist on ühingute esialgse kavatusega ühinemine läbi viia (millisel juhul on keeruline määratleda konkreetset momenti” või ühinemisotsusega ÄS-i kohaselt (ühinevate ühingute aktsionäride või osanike otsus). CRD Art 271(1) sõnastus “<i>after the adoption of the draft terms of the proposed operation</i>” viitab momendile, mil ühinemise esialgsed tingimused on kokku lepitud. Teeme ettepaneku sätet täpsustada, et oleks selgelt aru saada, millises ühinemise etapis tuleb Finantsinspeksiooni antud olukorras teavitada.</p> <p>Lisaks juhime tähelepanu, et konsolideerimisgruppi kuuluvate ühingute ühinemisel on võimalus, et ÄS-i kohaselt ühinemisotsust vastu võtma ei pea (ÄS § 421 lg 5 ja § 412 lg 4 kohaselt ei pea seda tegema, kui ühendav ühing ühendab endaga 100%-lise tütre). Seega oleks selgem siduda nimetatud moment konkreetse sündmusega, mis ühinemise protsessis alati toimub, milleks on näiteks ühinemislepingu sõlmimine. Kuivõrd vastavalt KAS § 66 lg 2 peavad ühinevad ühingud Finantsinspeksiooni niikuinii teavitama ühinemisest ja esitama ühinemiskava, siis teeme ettepaneku eemaldada KAS eelnõust eraldi § 65 lg 2¹ kohane teavitamiskohustus ning viia see § 66 lg 2 alusel tehtavasse teavitusse.</p> <p>Alternatiivina teeme ettepaneku ühtlustada KAS §-s 65 lg 2¹ ja §-s 66 lg 2 reguleeritud teavituse ajahetk.</p>		<p>teavitamiskohustus üle § 66 lõikesse 2, sest mõlemad sätted reguleerivad erinevaid olukordi: § 66 lõige 2 reguleerib üldist teavitamiskohustust, mis on ka juba kehtivas seaduses; § 65 lõige 2¹ reguleerib spetsiifiliselt olukorda, kus ühinemises osalevad samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ühingud, sealhulgas selliste krediidasutuste konsolideerimisgruppi kuuluvad ühingud, mis on keskasutuega püsivalt seotud ja mille üle teostatakse järelevalvet konsolideerimisgrupina. Juhul, kui ühinevad ühingud langevad § 65 lõike 2¹ kohaldamisalasse, on Finantsinspeksioonil õigus otsustada, kas selliseks ühinemiseks on vaja taotleda ühinemisluba. Seevastu, kui ühinemises osalevad ühingud ei kuulu samasse konsolideerimisgruppi, on ühinemisloa taotlemine kohustuslik ning Finantsinspeksioonil diskretsioon puudub.</p>
16	<p>KAS § 134¹²⁷ Kehtivas seaduses juba eksisteerib § 134¹²⁷, millega reguleeritakse põhimakseteenuse osutamise kohustuse rikkumist. Seletuskirjas ei mainita, et vastav säte on kavas kehtetuks tunnistada. Palume täpsustada, kas uus sõnastus on mõeldud asendama kehtivas seaduses olevat sätet või on tegemist üksnes nummerdamisveaga.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	<p>Ilmselt on silmas peetud §-i 134²⁷ (mitte §-i 134¹²⁷).</p> <p>Paragrahv 134²⁷ jääb kehtima samas sõnastuses. Seadusloome reeglite kohaselt tuleb eelnõu koostamisel võtta aluseks tol hetkel kehtinud seaduse redaktsioon. Eelnõu kooskõlastamisele esitamise hetkel ei olnud KAS-i täiendatud §-ga 134²⁷, mistõttu algasid eelnõus uued vastutuse sätted kattuva numbriga. Kuivõrd suvel jõustunud redaktsiooni kohaselt on sama tähisega paragrahv võetud, muudetakse eelnõu teises versioonis sätete numeratsiooni.</p>
Eesti Advokatuur			

1	<p>KAS § 2 lg 4¹ – kolmanda riigi krediidasutuse suhtes erand filiaali asutamise kohustusest investeerimisteenuste osutamisel – eelnõu seletuskiri ei maini, et CRD VI artikli 21c lõike 4 ja artikli 47 lõike 2 regulatsiooni ülevõtmisel oleks soovi direktiivis sätestatust kõrvale kalduda. Pakutud sõnastust grammatiliselt tõlgendades kitsendab see erandit võrreldes direktiiviga ning selguse mõttes soovitaksime sõnastada sätte teisiti. Artikli 47 lõike 2 lauseosa, mis loetleb investeerimise kõrvalteenuseid, on loetletud näidetena kasutades fraasi „<i>such as</i>“ (ee k. <i>nagu</i>). Käesolev eelnõu loetleb sama loetelu fraasiga „<i>mis on</i>“, mis grammatiliselt piirab kõrvalteenuseid ainult sättes loetletud teenustega, mis ei vasta direktiivi sõnastusele. CRD VI artikli 47 lõike 2 eesmärk on lubada erandi kohaldamisalasse lisaks peamistele investeerimisteenustele ka kõik kõrvalteenused, juhul kui nende osutamise eesmärk on osutada teenuseid MiFID II (Eesti õigusesse üle võetud VPTS) alusel. Sellega seoses on ka sätte lõpus ekslikult viidatud käesolevale seadusele, mis peaks tegelikult viitama VPTS-le.</p> <p>Ettepanek: asendada KAS § 2 lg 4¹ sõnastus lauses „[...] sealhulgas mis tahes kõrvalteenuse, <u>mis on</u> seotud hoiuste kaasamise [...]“ järgneva sõnastusega „[...] sealhulgas mis tahes kõrvalteenuse, <u>nagu</u> seotud hoiuste kaasamise [...]“ ning parandada viite sõnastus „[...] <u>käesoleva</u> seaduse alusel [...]“ järgneva sõnastusega „[...] <u>väärtpaberituru</u> seaduse alusel [...]“.</p>	Arvestatud.	
2	<p>KAS § 3¹ täiendamine lõikega 4 - sõnastuses „kelle peakontor asub kolmandas riigis ja kes on asutatud Eestis kolmanda riigi krediidasutuse filiaali“ on kirjaviga. Sõna „asutatud“ peaks olema „<u>asutanud</u>“.</p> <p>Ettepanek: parandada kirjaviga.</p>	Arvestatud.	
3	<p>KAS § 20⁶ lg 3² – oma initsiatiivi tõlgendamine käesoleva paragrahvi mõistes – sarnaselt eelnevale ettepanekule, ei maini eelnõu seletuskiri, et CRD VI artikli 21c lõike 2 teise alalõike regulatsiooni ülevõtmisega oleks soovi direktiivis sätestatust kõrvale kalduda. Eelkõige tekitab segadust sõnastus „[...] välisriigi ettevõtja nimel või välisriigi ettevõtjast eraldiseisvalt [...]“, sest nimetatud sõnastust me ei tuvasta direktiivi tekstist. Direktiivi sõnastus kasutab tõesti terminit „<i>third-country undertaking</i>“, mis tõlgituna on „välisriigi ettevõtja“, kuid fraase „nimel“ ja „eraldiseisvalt“ direktiivi sõnastus ei kasuta. Samuti leiame, et lause „[...] kolmas isik iseseisvalt või läbi teise isiku [...]“ on tõlgitud vigaselt ja puudulikult direktiivi lausest „[...] <i>through an entity acting on its own behalf or having close links with such third-country undertaking or through any other person acting on behalf of such undertaking</i> [...]“.</p> <p>Ettepanek: pakume välja alternatiivse sõnastuse tervele normile, et lahendada mõlemad nimetatud keelelised probleemid: „Käesoleva paragrahvi lõike 3¹ punktis 1 nimetatud oma initsiatiivina ei käsitata olukorda, kus välisriigi ettevõtja pakub tooteid või teenuseid jaekliendile, võrdsele vastaspoolele või kutselisele investorile, läbi kolmanda isiku, kes tegutseb enda nimel või kes on välisriigi ettevõtjaga tihedalt seotud või mis tahes muu sellise välisriigi ettevõtja nimel tegutseva isiku kaudu.“</p>	Arvestatud/ selgitatud.	Eelnõu uues sõnastuses on tegu lõikega 3 ³ .
4	<p>KAS § 20⁶ täiendamine lõikega 3³ – selle lõikega võetakse üle CRD VI artikli 21c lõige 3. Eelnõu sätte teine lause on ebatäpne, mistõttu</p>	Arvestatud/ selgitatud.	Eelnõu uues sõnastuses on tegu lõikega 3 ⁴ .

	<p>on seda võimalik tõlgendada liiga laialt: „<i>Nimetatud toodete ja teenuste pakkumisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 21 lõikes 2 sätestatud, välja arvatud juhul, kui toodete või teenuste pakkumine on tihedalt seotud kliendile või vastaspoolele teenuse osutamisega või kui toodet või teenust osutatakse ajaliselt hiljem.</i>“ CRD VI artikli 21c lõike 3 mõte on laiendada erandit filiaali asutamise kohustusest juhtudele, kus kolmanda riigi ettevõtja soovib iseseisvalt tema poole pöördunud kliendile/vastaspoolele tooteid, mis on vajalikud või tihedalt seotud esialgselt kliendi poolt taotletud toote või teenuse osutamisega, sealhulgas kui kõnealuseid tooteid/teenuseid osutatakse ajaliselt hiljem (<i>the establishment of a third-country branch shall not be required for any services, activities or products necessary for, or closely related to the provision of the service, product or activity originally solicited by the client or counterparty, including where such closely related services, activities or products are provided subsequently to those originally solicited</i>). Eelnõu sõnastus jätab aga ekslikult mulje, et kolmanda riigi ettevõtja võib tema poole iseseisvalt pöördunud kliendile pakkuda ka esialgselt taotletud toote/teenusega mitteseotud tooteid/teenuseid, kui ettevõtja osutab selliseid tooteid/teenuseid ajaliselt hiljem („<i>või kui toodet või teenust osutatakse ajaliselt hiljem</i>“).</p> <p>Ettepanek: Direktiivi sõnastuse ja mõttega oleks enam kooskõlas sõnastus: „<i>Nimetatud toodete ja teenuste pakkumisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 21 lõikes 2 sätestatud, välja arvatud juhul, kui selliste toodete või teenuste pakkumine on vajalik või tihedalt seotud kliendi või vastaspoole poolt algselt soovitud teenuse osutamisega, sealhulgas juhul kui toodet või teenust osutatakse ajaliselt hiljem.</i>“</p>		
5	<p>KAS § 48¹ – juhtidest ja võtmeisikutest teavitamine – uutest KAS § 48¹ lõigetest 1 ja 2 tuleneb, et olulistele krediitiasutustele (peaks olema ka OS-II krediitiasutused) sätestatakse nõue teavitada Finantsinspektsiooni juhi ametisse nimetamisest vähemalt 30 tööpäeva enne, muudel puhkudel on vastav tähtaeg 10 päeva. 30-päevane teavitustähtaeg pikendab oluliselt sobivusmenetluse läbiviimise protsessi ja juhtide jm sättes nimetatud isikute ametisse nimetamist. Samuti on arusaamatu, miks ühel puhul sätestab regulatsioon tähtaja kalendripäevades ja teisel puhul tööpäevades.</p> <p>Ettepanek: palume selgitada ja kaaluda regulatsioonide ühtlustamist.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	Tähtaegades arvestamist ühtlustatud - tähtaegade arvestamisel lähtutakse kalendripäevadest.
6	<p>KAS § 49 lg 1⁵ – nimetatud säte sisaldub ainult seletuskirjas, eelnõus endas sellist sätet ei ole.</p> <p>Ettepanek: palume täpsustada, mida siin on mõeldud.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	Seletuskirjast vastav selgitus välja jäetud.
7	<p>KAS § 50 lg 1¹ – Seletuskirjas on viidatud valele sättele, KAS § 13⁴.</p> <p>Ettepanek: palume täpsustada, kas korrektsem viide oleks hoopis KAS § 13⁶, mis sätestab heakskiitmise otsuse.</p>	Arvestatud.	
8	<p>KAS § 52 lg 4 p 10 - Muudetud säte kohaselt kuulub nõukogu pädevusse erinevate komiteede pädevuse, õiguste ja tegevuste põhimõtete kinnitamine. Sättest jääb ebaselgeks, kas silmas on peetud vaid seadusega ettenähtud komiteesid või kõiki krediitiasutuses moodustatavaid komiteesid.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	Silmas peetakse üksnes seadusega ettenähtud komiteesid, sätet on ka vastavalt muudetud.

	Ettepanek: täpsustada sätte sõnastuses konkreetselt, kas see kehtib ainult seadusega ettenähtud komiteedele või kõikidele moodustatavatele komiteedele.		
9	<p>KAS § 60 lg 1 - Eelnõu seletuskirjas on märgitud, et säilib nõue, kus siseauditi funktsiooni juhtivale isikule kohaldatakse audiitortevuse seaduses atesteeritud siseaudiitorile sätestatud nõudeid ja tegevuse õiguslikke aluseid. Sellist nõuet eelnõus endas aga ei ole.</p> <p>Ettepanek: palume lisada vastav regulatsioon ka eelnõusse.</p>	Teadmiseks võetud/selgitatud.	Vastav muudatus on eelnõus tehtud ekslikult. Atesteerimise nõue on plaanis küll kaotada, kuid vastav muudatus tehakse eraldiseisva eelnõuga, millega kaotatakse see nõue samaaegselt kõigi finantsjärelevalve subjektide puhul. ²
10	<p>KAS § 60 lg 3¹ – uus regulatsioon sätestab, et sisekontrolli funktsiooni täitvad isikud peavad olema oma ülesannete täitmisel sõltumatud krediitiasutuse põhiaritegevuse funktsioonidest ja krediitiasutuse juhatuse liikmetest. Uue EBA draft revised Guidelines on internal governance kohaselt on lubatud neid ülesandeid täita ka juhatuse liikmel (vt p 29a, p 172 ja 176)^[1].</p> <p>Ettepanek: palume KAS § 60 lg-s 3¹ täpsustada, et juhatuse liige võib täita sisekontrolli funktsiooni juhi ülesandeid uues EBA draft revised Guidelines on internal governance sätestatuga sarnastel tingimustel (piisavad kaitsemeetmed ja mehhanismid huvide konflikti vältimiseks, asjakohased tulemusnäitajad ning juhi tegevuse hindamise ja tasustamise põhimõtted).</p> <p>[1] Consultation Paper on draft revised Guidelines on internal governance. Kättesaadav: https://www.eba.europa.eu/publications-and-media/press-releases/eba-consults-revised-guidelines-internal-governance</p>	Arvestatud.	
11	<p>KAS § 61 lg 3¹ – see sätte ja eelnõuga lisatav KAS § 60 lg 3 esimene lause on oma sisult identsed.</p> <p>Ettepanek: palume teha eelnõus vastavad korrektuurid.</p>	Arvestatud.	
12	<p>KAS § 61 lg 4 – eelnõus muudetud lõige sätestab, et sisekontrolli funktsioone täitvad isikud töötavad koostöös Finantsinspektsiooniga. Sätte sisu, eesmärk ja koostöö ulatus jäävad ebaselgeks. Krediitiasutuse koostöö kohustus tuleneb krediitiasutuste seadusest ja Finantsinspektsiooni seadusest üldiselt ning laieneb krediitiasutusele tervikuna, mitte ainult sisekontrollifunktsioone täitvatele isikutele.</p> <p>Ettepanek: palume sätte sisu, eesmärki ja koostöö ulatust täpsustada või eelnõust eemaldada.</p>	Arvestatud.	
13	<p>KAS § 63 lg 2 p 5 – sätet täiendatakse tekstiosaga “[...] mis peab sisaldama muu hulgas krediitiasutuse usaldusväärset administreerimiskorda ja raamatupidamise sise-eeskirja”. Täiendus põhineb CRD VI artikli 74 lõike 1 punktil c, mis kasutab sõnastust “piisavad sisekontrollimehhanismid, muu hulgas usaldusväärne juhtimis- ja raamatu pidamiskord”.</p>	Arvestatud.	

² Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu: <https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/4701d267-7815-4ff0-893b-6a5beb6d82d2>

	<p>Ettepanek: kasutada CRD VI-ga sama sõnastust ja asendada sõna “<i>administreerimiskord</i>” sõnaga “<i>juhtimiskord</i>”. Samuti palume seletuskirjas selgitada ja täpsustada, mida „usaldusväärne administreerimiskord/juhtimiskord“ tähendab, et seadus oleks üheselt mõistetav ja täidetav.</p>		
14	<p>KAS § 65 lg 2¹ – nimetatud sätte kohaselt võib Finantsinspeksioon otsustada samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate ühingute ühinemisel, et ühinemisloa taotlemine pole vajalik. KAS § 65 lg 2¹ näeb ette, et samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ühinged teavitavad Finantsinspeksiooni ühinemisest viivitamatult peale ühinemise otsuse vastuvõtmist, misjärel teeb Finantsinspeksioon ühe kuu jooksul otsuse, kas ühinemise luba on vajalik.</p> <p>Sõnastus “<i>peale ühinemise otsuse vastuvõtmist</i>” tekitab küsimuse, kas tegemist on ühingute esialgse kavatsusega ühinemine läbi viia (millisel juhul on keeruline määratleda konkreetset momenti) või ühinemisotsusega ÄS-i kohaselt (ühinevate ühingute aktsionäride või osanike otsus). CRD VI artikli 27i lõike 1 sõnastus “[...] <i>after the adoption of the draft terms of the proposed operation</i> [...]” viitab momendile, mil ühinemise esialgsed tingimused on kokku lepitud.</p> <p>Lisaks juhime tähelepanu, et konsolideerimisgruppi kuuluvate ühingute ühinemisel on võimalus, et ÄS-i kohaselt ühinemisotsust vastu võtma ei pea (ÄS § 421 lg 5 ja § 412 lg 4 kohaselt ei pea seda tegema, kui ühendav ühing ühendab endaga 100%-lise tütre). Seega oleks selgem siduda nimetatud moment konkreetse sündmusega, mis ühinemise protsessis alati toimub, milleks on näiteks ühinemislepingu sõlmimine.</p> <p>Ettepanek: palume sätet täpsustada, et oleks selgelt aru saada, millises ühinemise etapis tuleb Finantsinspeksiooni antud olukorras teavitada või eemaldada KAS eelnõust eraldi § 65 lg 2¹ kohane teavitamiskohustus, kuivõrd vastavalt KAS § 66 lg 2 järgi peavad ühinevad ühinged niikuinii teavitama ühinemisest, ning viia see § 66 lg 2 alusel tehtavasse teavitusse. Alternatiivina teeme ettepaneku ühtlustada KAS § 65 lg-s 2¹ ja § 66 lg-s 2 reguleeritud teavituste ajahetk.</p>	Osaliselt arvestatud/ selgitatud.	Vt vastust Finance Estonia 15. märkusele.
15	<p>KAS § 66 lg 2 – paragrahvi 66 lõike 2 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: „Ühinevate ühingute juhatused peavad viivitamata pärast ühinemislepingu sõlmimist teavitama sellest Finantsinspeksiooni ja esitama ühinemisega seotud toimingute kohta ühinemiskava.“ Sätte praegust ning planeeritavat sõnastust on võimalik tõlgendada ka selliselt, et ühinevate ühingute juhatused kogu koosseisus peavad Finantsinspeksioonile esitatava teavituse allkirjastama, mis on liiga koormav ja pole ilmselt sätte eesmärk. Sätte eesmärk peaks olema see, et Finantsinspeksioon saab ühinemislepingu sõlmimisest teada ja piisab, kui selle teavituse Finantsinspeksioonile allkirjastavad ühinevate ühingute esindusõiguslikud isikud (tavapärastelt ühingu juhatuse liige).</p> <p>Ettepanek: sõnastada muudetav lause ümber selliselt, et § 66 lg 2 esimene lause algaks järgmiselt: „Ühinevad ühinged peavad [...]“</p>	Arvestatud.	
16	<p>KAS § 68 lg 1 – lisaks planeeritud muudatustele antud sättes juhime tähelepanu, et sätte praeguse sõnastuse „Ühinemisloa taotlemiseks peab ühendav krediidasutus esitama Finantsinspeksioonile taotluse [...]“ kohaselt võib sätet piiriüleste ühinemiste korral</p>	Teadmiseks võetud/ selgitatud.	Eelnõuga jääb kehtima põhimõte, et ühinemisloa taotluse peab esitama Finantsinspeksioonile Eesti

	<p>tõlgendada ka selliselt, et kui näiteks Eesti krediidasutus oleks ühendatav ühing ja teise EU liikmesriigi krediidasutus ühendav, siis ka sel juhul peaks Läti krediidasutus ühinemisloa taotlema Finantsinspeksioonilt. CRD Artiklist 27i (<i>Member States shall require institutions, and financial holding companies and mixed financial holding companies within the scope of Article 21a(1) (the “financial stakeholders”) carrying out a merger or division (the “proposed operation”), to notify, after the adoption of the draft terms of the proposed operation and in advance of the completion of the proposed operation, the competent authority which will be responsible for supervising the entities resulting from such proposed operation, indicating the relevant information, as specified in accordance with Article 27j(5))</i>) võib aru saada, et sellisel olukorras peaks ühinemiseks loa saama ainult Läti finantsjärelevalveasutusest.</p> <p>Ettepanek: palume kaaluda, kas sätte praegune sõnastus vastab kavandatavale olukorrale piiriüleste ühinemiste korral ning kas Eesti plaanibki rakendada antud küsimuses erisust CRD VI-st.</p>		<p>krediidasutus, kuivõrd KAS § 2 sätestab seaduse kohaldamisala ning mille lg 1 täpsustab, et seadust kohaldatakse Eestis asutamisel olevatele, asutatud ja tegutsevatele krediidasutustele. KAS § 68 lõikele 1 sarnast konstruktsiooni kasutavad ka MERAS § 55 lg 1, KindlITS § 143 lg 1, VPTS § 117 lg 2, IFS § 383 lg 1.</p> <p>Eelnõuga jäävad kehtima järgmised põhimõtted:</p> <p>1) Eesti pank (ühendav ühing) + § 65 lõikes 1 nimetatud isik (sh Läti pank) (ühendatav ühing) = loa taotlemise kohustus Eesti panga poolt Finantsinspeksioonilt;</p> <p>2) Eesti Pank (ühendatav ühing) + teise lepinguriigi pank (ühendav ühing) = loa taotlemise kohustus teise lepinguriigi poolt teise lepinguriigi finantsjärelevalve asutusest.</p> <p>Juhul, kui toimub krediidasutuste piiriülene ühinemine, teeb Finantsinspeksioon koostööd teise lepinguriigi finantsjärelevalve asutusega. Lisaks täiendatakse eelnõuga KAS-i §-ga 69¹, mis näeb ette Finantsinspeksiooni koostöökohustuse, hõlmates ka piiriülest elementi.</p>
17	<p>KAS § 134¹²⁷ - Kehtivas seaduses juba eksisteerib § 134¹²⁷, millega reguleeritakse põhimakseteenuse osutamise kohustuse rikkumist. Seletuskirjas ei mainita, et vastav säte on kavas kehtetuks tunnistada.</p> <p>Ettepanek: palume täpsustada, kas uus sõnastus on mõeldud asendama kehtivas seaduses olevat sätet või on tegemist üksnes nummerdamisveaga.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	Vt vastust samasisulisele märkusele Finance Estonia 16. märkuse juurest.
18	<p>KindlITS § 142 lg-d 1 ja 2 – Kindlustustegevuse seaduse (KindlITS) § 142 lõikeid 1 ja 2 on kavas muuta järgmiselt: <i>(1) Vaatamata äriseadustiku § 394 lõikes 2 sätestatule, võib Finantsinspeksioon määrata audiitori ning nõuda audiitorilt ühinemislepingu ja -aruande kontrollimise kohta aruande esitamist. Aruandes tuleb lisaks äriseadustiku §-s 396 sätestatule esitada audiitori arvamus selle kohta, kas ühendava või asutatava kindlustusandja tehnilised</i></p>	Teadmiseks võetud/selg itatud.	Tulenevalt Audiitorkogu märkusest jäetakse eelnõust välja audiitori aruande kohustuslikkuse nõuet leevendavad muudatused.

	<p><i>eraldised ja kattevara vastavad õigusaktidest tulenevatele nõuetele.</i></p> <p><i>(2) Piiriülesel ühinemisel võib Finantsinspeksioon jätta audiitorettevõtja määramata, kui selle on juba määranud lepinguriigi ühineva kindlustusandja asukohariigi kohus või haldusasutus.</i></p> <p>Plaanitud muudatusest võib aru saada, et kindlustusandjate puhul on siseriikliku ühinemise korral audiitorettevõtja määramine Finantsinspeksiooni kaalutusotsus (ning see pole seadusest tulenevalt kohustuslik), kuid piiriülese ühinemise korral jääb audiitori määramine seadusest tulenevalt üldreeglina kohustuslikuks (lg 2 keelend „<i> võib jätta määramata</i>“). Erandiks on olukord, kus audiitorettevõtja on juba määranud teise lepinguriigi ühineva kindlustusandja asukohariigi pädeva kohtu või haldusasutuse poolt - sellisel juhul võib Finantsinspeksioon oma äranägemisel määramisest loobuda.</p> <p>Võrdluseks, krediidiasutuse ühinemise korral, sõltumata sellest, kas tegemist on siseriikliku või piiriülese ühinemisega, ei ole audiitorkontroll enam automaatselt kohustuslik, vaid selle määramine jääb Finantsinspeksiooni diskretsiooni alla.</p> <p>Ettepanek: Selgitada, mis on sellise regulatiivse erisuse (kindlustusandja <i>versus</i> krediidiasutus) eesmärk ja põhjendus samasuguste olukordade reguleerimisel. Soovime mõista, miks on kindlustusandjate puhul piiriülese ühinemise korral säilitatud seadusest tulenev auditeerimise kohustus (välja arvatud juhul, kui pädev asutus teises lepinguriigis on audiitorettevõtja juba määranud), samal ajal kui krediidiasutuste puhul on mõlemat liiki ühinemiste korral jäetud audiitorkontrolli määramine täielikult Finantsinspeksiooni otsustada. Ehk teisisõnu, miks on kindlustusandjate regulatsioon selles osas karmim, kui krediidiasutustele kohalduv regulatsioon. Eelnõu seletuskiri seda erisust ei käsitle ega selgita, mistõttu jääb ebaselgeks, miks on valitud just selline lahendus ning millisel eesmärgil nähakse kindlustusandjate ja krediidiasutuste ühinemiste puhul ette erinevad audiitorkontrolli nõuded.</p>		
19	<p>Seaduseelnõu seletuskirja mõjuanalüüs – eelnõu p 7.1.3 (i) alapunkt „Mõju olulisus“ hindab mõju keskmiseks ning sisaldab muuhulgas lauset – „Muudatused ühinemise ja jagunemise regulatsioonis avaldavad mõju vaid nende krediidiasutuste, investeerimisühingute ja valdusettevõtjate suhtes, kes esitavad Finantsinspeksioonile ühinemise või jagunemise loa pärast 2024. aasta III kvartalit.“</p> <p>Tegelikult saame aru, et antud eelnõuga ei ole plaanis muuta haldusmenetluse seaduse § 5 lõikest 5 tulenevat põhimõtet, et kui haldusmenetlust reguleerivad õigusnormid muutuvad menetluse ajal, kohaldatakse menetluse alguses kehtinud õigusnorme, mistõttu ühinemisloa taotlust, mille menetlust on alustatud enne 11. jaanuarit 2026, tuleb siiski lõpuni menetleda praegu kehtivate KAS ühinemise sätete alusel.</p> <p>Ettepanek: selguse huvides ka seletuskirjas selgelt sätestada, et mõju avaldub on üksnes muudatuste jõustumise järgselt alustatud menetlustele.</p>	Arvestatud.	
Justiits- ja Digiministeerium			
1	<p>1. Eelnõu § 1 p 12 – selle kohaselt kontrollib Finantsinspeksioon (FI) pidevalt, kuid vähemalt kord aastas ettevõtjat tingimustele vastamise osas, samas ei selgu sättest, milliste tingimustele</p>	Osaliselt arvestatud/s elgitatud.	Asjaolud, dokumendid ja andmed, mida Finantsinspeksioon peab

	<p>vastamist kontrollitakse. Võttes arvesse, et KAS § 13¹ kohaselt peab juhtide kohta edastama usaldusväärst kinnitavad dokumendid, jääb selgusetuks esmalt, milliseid dokumente siinkohal silmas on peetud ning millises ulatuses ettevõtja usaldusväärst kontrollitakse (mh kas see hõlmab näiteks ka juhtide usaldusväärstuse kontrolli). See on juba kehtivas seaduses ebaselge. Juhime tähelepanu, et kui ettenähtud tingimustele vastamise kontroll hõlmab ka füüsiliste isikute osas kontrolli teostamist, siis tuleb ette näha täpne kontrolli ulatus ning kui sageli võib selliseid kontrolle FI läbi viia. Seletuskirjas on välja toodud, et eelnõuga sätestatakse täpsemad nõuded krediitiasutuste juhtide (nõukogu ja juhatuse liikmete) ja võtmeisikute (näiteks finantsjuhtide) valimisele ja ametisse määramisele. Palume lisada täiendatavasse sättesse ka viite nõuetele, mida kontrollitakse. Vastasel juhul ei ole võimalik andmesubjektidel aru saada, milliseid andmeid kontrolli käigus töödelda võib. Lisaks ei selgu eelnõust, kui kaua selliste tingimuste kontrollimisel saadud andmeid säilitatakse, seega teeme ettepaneku täiendada seadust ka nende andmetega.</p>	<p>heakskiitmise menetluse raames hindama, on sätestatud § 13⁴ lõikes 2. Kuivõrd Finantsinspektsiooni järelkontroll põhineb samuti lõikel 2, täiendatakse § 13⁴ lõiget 1¹ viitega lõikele 2. Kontrolli peab Finantsinspektsioon lõike 1¹ kohaselt teostama pidevalt, kuid vähemalt kord aastas. Seega sõltub kontrolli sagedus valdusettevõtjaga seotud asjaoludest ja muudatustest, samuti Finantsinspektsiooni ressursidest. Igal juhul kontrollitakse sättes nimetatud füüsiliste isikute sobivust vähemalt kord aastas. Eelnõuga täiendatakse viidet § 13⁴ lõike 2 punktis 4 viitega KAS § 48 lõigetele, täpsustades kontrolli ulatust</p>
2	<p>2. Märkused eelnõu § 1 p 59 kohta</p> <p>A. Paragrahvi 48¹ lg 6 p 1 kohaselt tuleb esitada isiku kirjalik nõusolek, kuid ei selgu, millist nõusolekut on silmas peetud. Palume eelnõu täiendada, et oleks selge, mille osas nõusolek anda tuleb.</p> <p>B. Paragrahvi 48¹ lg 6 p 2 kohaselt tuleb esitada ülevaade isiku mainest. Sealjuures jääb selgusetuks, milliseid isikuandmeid peab esitama. Palume eelnõu täiendada.</p> <p>C. Paragrahvi 48¹ lg 6 p 6 kohaselt esitatakse andmed võimalike huvide konfliktide ja isiku poolt ametiülesannete täitmisele pühendatava aja kohta. Palume seadust täiendada selliselt, et kohustatud isikul oleks arusaadav, milliseid andmeid ta esitama peab. Praegusel kujul jääb säte liiga üldiseks.</p> <p>D. Paragrahvi 48¹ lg 6 p 8 sätestab, et välisriigi kodanik peab esitama karistusregistri väljavõtte. Palume seletuskirjas selgitada, kuidas toimub Eesti riigi kodaniku puhul karistuste kontroll.</p> <p>E. Paragrahvi 48² lg 5 kohaselt võib FI § 48¹ lõikes 6 nimetatud andmete kontrollimiseks koguda isikuandmeid ning muud teavet karistusregistrist ja avalikest allikatest. Viidatud § 48¹ lg 6 p 6 kohaselt on sellisteks kontrollitavateks andmeteks andmed võimalike huvide konfliktide ja isiku poolt ametiülesannete täitmisele pühendatava aja kohta. Juhime tähelepanu, et seaduses peab olema toodud loetelu isikuandmetest, mida sellise kontrolli käigus on lubatud töödelda. Viidatud punkt 6 on aga liiga üldine, mis lubaks justkui igasuguste isikuandmete töötlemist. Siinkohal palume seadust täiendada, et oleks selge, milliseid andmesubjekti isikuandmeid on lubatud töödelda. Samasisuline märkus on meil ka sama sätte lõike 4 kohta.</p>	<p>Arvestatud/ selgitatud.</p> <p>A. arvestatud, sätet vastavalt täiendatud.</p> <p>B. arvestatud, sõna “maine” sättest välja jäetud.</p> <p>C. antud selgitus: huvide konflikti ja ametiülesannetele pühendatava aja kohta ei ole võimalik kehtestada ammendavat loetelu. Huvide konflikt on määratlemata õigusmõiste, mida tuleb sisustada lähtuvalt konkreetsetest elulistest asjaoludest. Huvide konflikti määratlemiseks on vajalik teada isiku osalusi teistes isikutes ja muudes varakogumites Eestis või teistes riikides (vt ka sama lõike punkti 5). Avaldama peaks võimalikud huvide konflikti tekitavad asjaolud ja meetmed nende leevendamiseks või vältimiseks Ametiülesannete täitmisele pühendatavat aega hinnatakse samuti</p>

			<p>igakordselt, võttes arvesse nii konkreetset ametikohta puudutavat kui ka muid isiku kohustusi. Muu hulgas võetakse arvesse isiku töökohustuste mahtu, ulatust, keerukust, vastutust jms olulised kriteeriumid. Samuti arvestatakse isikul lasuvaid muid kohustusi, nt panustamist erinevate organite või organisatsioonide töösse, osalusi erinevates isikutes või varakogumites. Seletuskirja vastavalt täiendatud.</p> <p>D. arvestatud, seletuskirja vastavalt täiendatud.</p> <p>E. arvestatud, eelnõu kõnesolevat sätet - lõiget 5 - täiendatud. Eelnõu § 48¹ lg 6 p 6 osas vt vastust punktile C.</p>
3	<p>3. Eelnõu § 2 p 8 – sellega sätestatakse FI juhatuse liikme tagasikutsumise põhjuste avaldamise piirang, ehk finantsinspektsiooni seaduse (FIS) § 22 lõiget 4 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses: „Tagasikutsumise täpsemad põhjused võib avalikustada, kui tagasikutsutud juhatuse liige on andnud sellekohase nõusoleku.“. Palume siinkohal sätte sõnastust analüüsida ja vajadusel täpsustada, millal on juhatuse liikme nõusoleku nõue põhjendatud arvestades FI juhatuse rolli riigi vaates (FIS § 4 ja § 18 koosmõjus). Näiteks, kas isiku nõusolek peab olema kohustuslik eeltingimus kõigi seaduses nimetatud tagasikutsumise juhtude puhul (näiteks isiku poolt valeandmete esitamine, ärikeeld jne).</p>	Arvestatud/selgitatud.	<p>Sätet muudetakse selliselt, et juhul, kui juhatuse liige kutsutakse enne tema volituste tähtaja lõppu tagasi sama paragrahvi lõigetes 1 või 3 nimetatud põhjustel, võib tagasikutsumise täpsemad põhjused avalikustada, kui tagasikutsutud juhatuse liige on andnud sellekohase nõusoleku. Lõige 1 käsitleb olukordi, kus isik esitab ise enne volituste lõppu tagasiastumise avalduse ning lõige 3 olukordi, kus isik on kestvalt haige või on tal muu mõjuv põhjus, mis takistab tal oma kohustuste täitmist. Taolised olukorrad on näiteks vaimsed või füüsilised haigused, lähedase surm jms, mille avalikustamine võib riivata isiku eraelu puutumatus ja eeldab seetõttu tema nõusoleku avalikustamiseks. Ülejäänud olukordades, kus isik on rikkunud lõikes 2 sätestatud kohustusi (näiteks huvide konflikti kohustust), võib tagasikutsumise põhjused</p>

			avalikustada ilma isiku nõusolekuta, sest tagasikutsumine on seotud tema töökohustuste rikkumisega ning sellise olukorra tagamaade avalikustamine on oluline nii finants- kui riigisektori läbipaistvuse tagamiseks.
4	4. Eelnõu § 2 p 10 – „lähedased“ on termin, mida on selgitatud vaid seletuskirjas. Seadust lugedes peaks olema selgelt arusaadav, kelle osas piirang laieneb. Seletuskirjas (lk 99) on selgitatud: “taolisteks lähedasteks isikuteks on eelkõige töötaja abikaasa või elukaaslane, lapsed, vanemad, õed ja vennad, aga ka muud isikud, kes ei ole töötaja sugulane või partner, kuid töötaja jaoks küllaldaselt oluline isik, näiteks kasuvanem, kasuõde või -vend, sõber, mentor, partner, kes ei ole tema faktiline abikaasa või elukaaslane vms isik.” Palume tuua termini määratlus ka seaduse tasandile.	Arvestatud/ selgitatud.	FIS § 32 lõiget 2 täiendatakse teise lausega ja sätestatakse lähedase isiku mõiste.
5	5. Eelnõu § 2 p 11 – FIS-i loodava § 32 ¹ lg 8 kohaselt peab töölevõtmist taotlev isik esitama andmed tema ja tema abikaasa, registreeritud elukaaslase või faktilise abikaasa, lapse ja vanemate varalistest kohustustest finantsjärelevalve subjektide ees ja andmed eelnimetatud isikutele kuuluvate väärtpaberite kohta. Rakendusakti kavandite lisas 2 on p 2 tabelis toodud, et esitama peab ka isikute elukoha andmed. Juhime tähelepanu, et seadusega ette nähtud andmetöötluse piire ei saa laiendada, seega elukoha andmeid vormiga küsida ei või. Seadusega tuleb ette näha andmekoosseis, mille töötlemine on lubatud, seaduses on nimetatud üksnes andmed varaliste kohustuste kohta, ka isikukoodi või sünniaega ei ole seaduses välja toodud. Samuti palume selgitada, millises sättes on välja toodud, milliseid töölevõtmist taotleva isiku isikuandmeid võib töödelda, vormis (p 1) on näiteks lisaks üldandmetele ka passi number ja endised nimed.	Arvestatud.	
6	6. Märkused eelnõu § 9 p 16 kohta A. Paragrahvi 80¹ lg 6 p 1 kohaselt tuleb esitada isiku kirjalik nõusolek, kuid ei selgu, millist nõusolekut on silmas peetud. Palume eelnõu täiendada, et oleks selge, mille osas nõusolek anda tuleb. B. Paragrahvi 80¹ lg 6 p 2 kohaselt tuleb esitada isiku ülevaade isiku mainest. Sealjuures jääb selgusetuks, milliseid isikuandmeid peab esitama. Palume eelnõu täiendada. C. Paragrahvi 80¹ lg 6 p 6 kohaselt esitatakse andmed võimalike huvide konfliktide ja isiku poolt ametiülesannete täitmisele pühendatava aja kohta. Palume seadust täiendada selliselt, et kohustatud isikul oleks arusaadav, milliseid andmeid ta esitama peab. Praegusel kujul jääb säte liiga üldiseks. D. Paragrahvi 80¹ lg 6 p-s 8 sätestatakse, et välisriigi kodanik peab esitama karistusregistri väljavõtte. Palume seletuskirjas selgitada, kuidas toimub Eesti riigi kodaniku puhul karistuste kontroll. E. Paragrahv 80² lg-d 4 ja 5 – palume eelnõu täiendada selliselt, et oleks välja toodud, milliseid andmeid võib FI nõuda ja kontrollida	Arvestatud/ selgitatud.	A. arvestatud, sätet vastavalt täiendatud. B. arvestatud, sõna “maine” sättest välja jäetud. C. antud selgitus: huvide konflikti ja ametiülesannetele pühendatava aja kohta ei ole võimalik kehtestada ammendavat loetelu. Huvide konflikt on määratlemata õigusmõiste, mida tuleb sisustada lähtuvalt konkreetsetest elulistest asjaoludest. Huvide konflikti määratlemiseks on vajalik teada isiku osalusi teistes isikutes ja muudes varakogumites Eestis või

			<p>teistes riikides (vt ka sama lõike punkti 5). Avaldama peaks võimalikud huvide konflikti tekitavad asjaolud ja meetmed nende leevendamiseks või vältimiseks Ametiülesannete täitmisele pühendavat aega hinnatakse samuti igakordselt, võttes arvesse nii konkreetset ametikohta puudutavat kui ka muid isiku kohustusi. Muu hulgas võetakse arvesse isiku töökohustuste mahtu, ulatust, keerukust, vastutust jms olulised kriteeriumid. Samuti arvestatakse isikul lasuvaid muid kohustusi, nt panustamist erinevate organite või organisatsioonide töösse, osalusi erinevates isikutes või varakogumites. Seletuskirja vastavalt täiendatud.</p> <p>D. arvestatud, seletuskirja vastavalt täiendatud.</p> <p>E. arvestatud, eelnõu kõnesolevat sätet - lõiget 5 - täiendatud.</p>
7	<p>7. Märkus maine kontrollimise kohta</p> <p>Seletuskirjas eelnõu § 1 p 59 ja § 9 p 16 selgitustes on välja toodud, et “loetelu tugineb CRD VI artikli 91 lõike 1e punktidele a–f. CRD VI jätab loetelu lahtiseks, nii sätestab punkt d, et sobivustaatlusele lisatakse kõik muud riigisisese õiguse alusel nõutavad dokumendid niipea, kui need on kättesaadavad ning punkt e kohaselt lisatakse sobivustaatlusele kõik muud pädeva asutuse loetletud dokumendid niipea, kui need on kättesaadavad. Loetelu kehtestamisel on arvestatud Finantsinspektsiooni vajadusega saada sobivusmenetluse läbiviimiseks igakülgset teavet ja dokumente.”</p> <p>Seega peab riigisisese õigusega ette nägema, milliseid dokumente on FI-l õigus nõuda. Juhime tähelepanu, et töödeldavate isikuandmete kategooriad ei saa olla lahtine loetelu. Selgitame – igasugune isikuandmete töötlemine riivab Eesti Vabariigi põhiseaduse (PS) §-s 26 sätestatud õigust eraelu puutumatusse. PS § 11 kohaselt tohib õigusi ja vabadusi piirata ainult kooskõlas põhiseadusega. See tähendab, et siisugune piirang peab olema kooskõlas ka PS § 3 esimese lausega, mille kohaselt teostatakse</p>	Arvestatud/ selgitatud.	<p>Eelnõu täiendatud ja seletuskirja vastavalt muudetud.</p>

	<p>riigivõimu üksnes põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel. Sättes väljendatud üldise seadusereservatsiooni põhimõtte järgi peab põhiõigusi puudutavates küsimustes kõik olulised otsused langetama seadusandja. Samuti on Riigikohus rõhutanud, et intensiivse riive korral ei ole piisav üldsõnaline riivet lubav seadusenorm, vaid olulisuse põhimõttest tulenevalt peab seadusandja otsustama lubatava haldustegevuse sisu, ulatuse ja mahu. Sealjuures, mida intensiivsemalt isiku põhiõigusi riivatakse, seda täpsem peab olema selliseks riiveks alust andev regulatsioon.</p> <p>Seletuskirjas (lehekülg 45) on selgitatud, et FI sobivusmenetluse juhendi järgi peab isikul olema laitmatu ärialane maine, eelnõu aga sellist kitsendust ei tee, samas ei ole ka seletuskirjas selle kohta selgitust antud. Seletuskirjas on selgitatud, et “isiku maine ei ole laitmatu, kui Finantsinspeksioon on tuvastanud asjaolud, mis seavad kahtluse alla selle olemasolu või kinnitavad selle puudumist. Finantsinspeksioon arvestab isiku maine hindamisel muu hulgas seda, isiku või tema juhitud või kontrollitava äriühingu varasem tegevus või tegevusetus on kaasa toonud pankroti- või saneerimismenetluse alustamise või isik on olnud süüteo eest süüdi mõistetud, süüteasjas süüdistatav või kahtlustatav või muul moel seotud süüteasjaga või isik on toime pannud õigusvastase, pettusliku või usaldust kuritarvitava teo või rahapesu või terrorismi rahastamise teo või olnud seotud sellise teoga või selle uurimis- või järelevalvemenetlusega.” Seletuskirjast ei selgu, milliseid andmeid täpsemalt maine hindamisel töödeldakse, kuna välja on toodud „muu hulgas“. Jääb selgusetuks, mida „muu hulgas“ all silmas on peetud.</p> <p>Seletuskirjas toodud näidete loetelu pinnalt palume eelnõu vastavaid sätteid täiendada. Seletuskirjas (lk 117) on viidatud maine kontrollimisel väärtipaberituruse seaduse (VPTS) §-le 79, milles on sätestatud, millisel juhul isiku maine ei ole laitmatu, selle loetelu alusel on töödeldavate andmete hulk piiratud. Eeltoodud probleemide lahendamiseks palume kaaluda eelnõus mainet tõendavate andmete töötlemise piiride seadmiseks lisada viide VPTS §-le 79.</p> <p>Seletuskirjas (lk 118) on selgitatud, et laitmatu maine koosneb erinevatest elementidest ning selle hindamisel võtab FI arvesse isiku varasemat käitumist – toime pandud või tegemata jäetud tegusid, meedias kajastatud, karistatud, osalust erinevates kohtumenetlustes ja nendega seotust, suhtlust riigiasutustega, osalust ettevõtluses, ühiskondlikku positsiooni, ühiskonna hinnangut vastava isiku suhtes jms. Nende näidete pinnalt saab eelnõus välja tuua töödeldavate isikuandmete kategooriad.</p> <p>Ei saa nõustuda seletuskirja vastavas osas punktis 7.4 märgituga, eelnõu jätab väga lahtiseks maine hindamisel isikuandmete töötlemise lubatavuse piirid. Ei saa öelda, et isikuandmete töötlemise ulatust see ei mõjuta.</p>		
8	<p>8. Rakendusakti kavandina on ette nähtud FIS § 53 lg 4 alusel antava määruse kavand. Kehtiv määrus (§ 3) näeb ette, et FI avaldab veebilehel ka isikuandmeid. Juhime tähelepanu, et kuna avalikustatavad andmed hõlmavad ka isikuandmeid, siis tuleb PS §-st 26 tulenevalt seaduse tasandil ette näha, milliseid andmeid</p>	Arvestatud/ selgitatud.	Eelnõuga muudetakse FIS § 53 lõike 4 sj lauseosa ning lisatakse sinna täiend, et Finantsinspeksioon avalikustab andmeid oma

	avalikustatakse ja mis eesmärgil. Selgitame, et avaliku teabe seaduse (AvTS) kohaselt on avalik teave kogu mis tahes viisil ja mis tahes 4 teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites ning sellele teabele juurdepääsu võib piirata seaduses sätestatud korras (AvTS § 3). Isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) kohaselt peab igasugusel andmetöötlusel olema eesmärk. Palume eelnõu täiendada, lisades, millisel eesmärgil ja milliseid isikuandmeid FI oma veebilehel avalikustab.		kodulehel finantssektori läbipaistvuse eesmärgil. Lisaks täiendatakse sama paragrahvi lõikega 4 ¹ ning sätestatakse, milliseid üldandmeid võib füüsilise isiku kohta avalikustada lõikes 4 volitatud määrusega.
9	9. Oluline on rõhutada, et kui seaduse rakendamiseks on vaja luua andmevahetus riigi infosüsteemi kuuluvate andmekogu(de) ja finantsasutuse vahel, siis peaks toimuma see x-tee kaudu. Finantsasutuste poolt taotluste, aruannete ja andmete esitamisel tuleks tagada võimalus esitada neid elektrooniliselt ning mitte koormata finantsasutusi andmete korduva esitamisega.	Teadmiseks võetud.	
10	10. Juhime tähelepanu, et IKÜM kohaselt peab liikmesriik konsulteerima järelevalveasutusega (Andmekaitse Inspektsioon (AKI)), kui koostamisel on riigi parlamendis vastu võetava õigusakti eelnõu või sellisel õigusaktil põhinev rakendusakt, mis seondub isikuandmete töötlemisega (vt IKÜM art 36 lg 4). Antud juhul on puutumus, sest isikute suhtes teostatakse teatud tingimustele vastamise kontrolli, mis hõlmab laialdaselt isikuandmete töötlemist. Tavaliselt on selle kohustuse täitmiseks AKI kaasatud eelnõu esimese kooskõlastusringi raames arvamuse küsimise näol. Vastavalt üldmääruse artiklile 52 tegutseb AKI üldmäärusega kooskõlas antud ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel täiesti sõltumatult. Seetõttu ei ole Justiits- ja Digiministeeriumil võimalik kohustada AKI-t andma oma sisendit valitsemisala ühtse seisukoha kujundamiseks ning seega palume see eelnõu AKI-le eraldi arvamuse avaldamiseks saata.	Arvestatud/ selgitatud.	Eelnõu edastati AKI-le arvamuse avaldamiseks.
11	11. Palume seletuskirja täiendada ning lisada info kavandatavate muudatuste mõjust ettevõtjate – antud juhul krediidiastutuste jt järelevalvesubjektide – halduskoormusele. Info halduskoormuse muutumise ja vähendusmeetmete kohta tuleb esitada seletuskirja sisukokkuvõttes (hea õigusloome ja normitehnika eeskirja (HÕNTE) § 41 lg 2 p 3) ning täpsemalt selgitada mõjuanalüüsis. Soovitused seletuskirja täiendamiseks on lisatud kommentaaridena faili.	Arvestatud.	
12	12. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste märkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.	Arvestatud.	
Audiitorkogu			
1	Eelnõu seletuskirjas märgitu kohaselt jäetakse audiitorkontrolliga seonduvates muudatustes KAS-ist, KindITS-ist, IFS-ist, VPTS-ist ja MERAS-est välja audiitori aruande kohustuslikkust käsitlevad sätted ning asendatakse need Finantsinspektsiooni diskretsiooniga määrata ühinemislepingu, ning kui see on kohaldatav, ka jagunemislepingu tingimuste kontrollimiseks audiitor. Põhjenduseks tuuakse Finantsinspektsiooni ettepanek jätta seadustest välja audiitori kaasamise nõue, kuivõrd audiitori aruandest ei selgu järelevalveasutuse jaoks tavaliselt midagi uut ning audiitori kaasamine pikendab loa menetlust.	Arvestatud/ selgitatud.	Eelnõus jäetakse kehtima KAS § 67, kuid muudetakse selle lõiget 2 ning jäetakse sellest välja tekstiosa „ning annab oma arvamuse käesoleva seaduse § 93 lõikes 2 nimetatud valdkondade kohta ja selle kohta, kas ühendava või asutatava krediidiastutuse usaldatavusnormatiivide tase vastab käesoleva seaduse nõuetele”.

	<p>Audiitorkogu leiab, et tegemist võib olla Finantsinspektsiooni seisukohaga, kuid ilmselgelt ei arvesta see praeguses regulatsioonis ettenähtud väikeaktsionäride kaitse mehhanisme. Vandeaudiitoritega suheldes ilmnes, et praktikas on teada mitmeid juhtumeid, kus ühinemisvõi jagunemismenetlust on küll soovitud alustada, kuid menetlus on jäänud lõpule viimata, kuna suuraktsionär on mõistnud audiitori rolli väikeaktsionäride õiguste kaitseks.</p> <p>Leiame, et väljapakutud mehhanism, millega Finantsinspektsioon omandab diskretsiooniõiguse ühinemis või jagunemiselepingu kontrollimiseks, on hea täiendus juba kehtivale, ka väikeaktsionäride õigusi kaitsvale regulatsioonile (KAS § 67 lg 2). Kehtiv regulatsioon näeb ette ühinemis või jagunemiselepingu kontrolli vaid juhul, kui mõni aktsionär seda soovib – kui kõik on nõus sellest loobuma, siis ka audiitorkontrolli läbi ei viida. Seega ei saa ka kehtivat regulatsiooni pidada ühinemise või jagunemise osapooli koormavaks või loa menetlust asjatult pikendavaks, nagu esitab Finantsinspektsioon. Küll aga oleme nõus, et Finantsinspektsiooni täiendav diskretsiooniõigus võib olla kehtivatele lisaks vajalik uus turvameede avalike huvide kaitseks.</p>		<p>Finantsinspektsiooni hinnangul tekitab nimetatud tekstiosa praktikas probleeme ning mitmeti tõlgendamist. Aruande koostamisel peab audiitor lähtuma lõikes 2 ning ÄS §-s 396 sätestatust.</p>
Rahapesu Andmehüroo			
1	<p>Kõige kesksema RAB-i puudutava muudatusega kavandatakse eelnõuga täiendada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadust (edaspidi RahaPTS) §-ga 62¹ („Rahapesu Andmehüroo ja Finantsinspektsiooni koostöö“) ning sellega seonduvalt vastavas osas ka krediitdiasutuste seadust (edaspidi KAS). RAB kavandavat muudatust RahaPTS-is ei toeta ja palub selle planeeritud kujul eelnõust välja jätta, kuna see ei ühti RAB-i infovahetuse loogikaga ning RAB-i tegevusele kohalduv regulatiivne raamistik seab äärmiselt ranged piirangud sellele, millistel eesmärkidel ja kellele võib RAB enda töödeldavat (finantsluure)teavet edastada, millega ei ole eelnõu koostamisel arvestatud</p>	Teadmiseks võetud.	
2	<p><u>I. Eelnõuga kavandatav regulatsioon ja RAB-i teabe konfidentsiaalsusega põrkuvad probleemkohad.</u></p> <p>Eelnõu kohaselt on plaanis loodava RahaPTS §-ga 62¹ reguleerida RAB-i ja Finantsinspektsiooni (edaspidi FI) vahelist koostööd. Eelnõu juurde koostatud seletuskirja järgi kohustatakse RAB-i RahaPTS §-ga 62¹ esitama FI-le (eelnõuga loodavas) KAS § 37³ lõikes 10, (eelnõuga loodavas) KAS § 69 lõikes 1² ja (eelnõuga loodavas) KAS § 70³ lõikes 2² nimetatud aramus 30 tööpäeva jooksul arvates FI-lt vastava taotluse saamisest. Uue sättega võetakse üle krediitdiasutuste kapitalinõuete direktiivi muutmisdirektiivi (CRD VI)1 artikli 27b lõike 3 teine alalõige ja 27j lõike 3 teise alalõige esimene pool. RahaPTS §-s 62¹ kajastatud aramus sisaldab RAB-i hinnangut selle kohta, kas olulise osaluse võõrandamine, ühinemine või jagunemine võib endast kujutada rahapesu või terrorismi rahastamist. Arvamuse andmisele kohaldatakse eelnõu seletuskirja kohaselt haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) §-s 16 sätestatut. Seletuskirjas on kirjutatud, et RAB-ilt oodatakse adekvaatset ja sisulist arvamust, milles on antud hinnang sellele, kas ettevõtjate kavandatavas tegevuses on rahapesu või terrorismi rahastamise elemente.</p>		

<p>Kavandatav regulatsioon, eelkõige loodav RahaPTS § 62¹, kätkeb endas põhimõttelisi probleeme. Seni on RAB-i poolt teistele asutustele info edastamist reguleeritud RahaPTS §-s 60, mille loogikast kavandatava eelnõuga irdutakse. Ehkki käesoleval hetkel on RahaPTS-i §-s 62 reguleeritud ka Kaitsepolitsei ameti (edaspidi KAPO) ja RAB-i koostöö, on kehtiv RahaPTS § 62 eelnõuga kavandatavast teistsuguse suunitlusega, sätestades selle, et RAB ja KAPO teevad terrorismi rahastamise kahtlusega tehingute uurimisel koostööd. Kehtiva RahaPTS § 60 lõike 1 kohaselt on juurdepääs RAB-i andmekogus (ehk RABIS-es) sisalduvale teabele piiratud ja selle töötlemise õigus ainult RAB-i ametnikul ja töötajal ning RAB-i juht võib RahaPTS-i alusel kehtestada teabele juurdepääsu piirangu, tunnistades teabe asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks. RahaPTS § 60 lõike 1 üheks eesmärgiks piirata seaduses nimetatud isikute/asutuste juurdepääsuõigust RAB-i andmekogus sisalduvale teabele. RahaPTS § 60 lõiked 2–5 sätestavad erisused, mis asjaoludel ja kellele RAB võib RABIS-es sisalduvat teavet avaldada. Ühelegi teisele seaduses määratlemata isikule/asutusele RAB-il õigust RABIS-est andmeid väljastada ei ole.</p> <p>RABIS-es talletatakse lisaks kohustatud isikutelt laekuvatele teadetele RAB-ide vahetatavat finantsluureteavet, et uurida rahapesu ja sellega seotud kuritegusid ning terrorismi rahastamist. Klassikaliste RAB-i põhifunktsioonide täitmise käigus kogutud ja kasutatav informatsioon pärineb allikatest, millele on seatud ranged konfidentsiaalsusnõuded. Muu hulgas annab RahaPTS § 58 lõige 3 näiteks RAB-ile õiguse saada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks vajalikke andmeid, sealhulgas jälitustoimingutega ja salajase koostöö abil kogutud andmeid, enda määratud tähtjaks kõigilt jälitusasutustelt õigusaktidega sätestatud korras. Jälitustoimingutega ja salajase koostöö abil kogutud andmete edastamiseks teistele asutustele peab RAB-il olema teabe esitanud jälitusasutuse kirjalik nõusolek.</p> <p>Egmont Grupi dokument „Põhimõtted informatsiooni vahetamiseks“, mis on siduv kõikidele RAB-idele, aga ka FATF-i soovitusel, kohustavad hoidma andmeid saladuses. Andmete salajasena hoidmist peetakse RAB-ide üheks kõige olulisemaks nõudeks. Rahvusvahelised standardiseadjad on pidanud finantsluureteabe saladuses hoidmise kohustust niivõrd oluliseks, et RAB-ide süsteemidele ja inimestele on kehtestatud erireeglid. FATF-i soovitus 29 tõlgendava märkuse (lõige 7) ja FATF-i hindamise metoodika kriteeriumi 29.6 alusel peavad RAB-il olema paigas protsessid, millega tagatakse informatsiooni turve ja piiratud juurdepääs teabele. Veelgi enam FATF soovitusel kohaselt peab RAB olema tööalaselt sõltumatu ja autonoomne, mis tähendab, et RAB-il peab olema õigus ja võimekus oma ülesandeid vabalt täita, sealhulgas autonoomselt otsustada konkreetse teabe analüüsimise, küsimise ja/või edastamise üle (29 soovitusel tõlgendava märkuse alapeatükk E punkt 8). See tähendab, et FATF-i standardite kohaselt loetakse rahapesu andmebüroos olevat finantsluureteavet sedavõrd salajaseks informatsiooniks, et ka selle andmine uurimisasutusele sõltub rahapesu andmebüroo diskretsioonist. Eeltoodud põhjendustest tulenevalt ei saa RAB-ile panna imperatiivset kohustust teabe edastamiseks.</p>		
---	--	--

	<p>Märgime, et ka hetkel kehtiva RahaPTS § 60 lõike 4 kohaselt võib RAB teavitada pädevat järelevalveasutust kohustatud isiku poolt RahaPTS-i nõuete rikkumisest või edastada asjakohase taotluse alusel RAB-is registreeritud andmeid, analüüse ja hinnanguid ulatuses, mis ei riku seaduse, välislepingu või rahvusvahelise koostöö raames kehtestatud piiranguid, kui see on vajalik rahapesu või terrorismi rahastamise või sellega seonduvate kuritegude tõkestamiseks ning pädeva järelevalveasutuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks või RahaPTS-i eesmärkide saavutamiseks. See tähendab, et kehtiv RahaPTS annab juba RAB-ile võimaluse nii omal initsiatiivil kui taotluse alusel pädevale järelevalveasutusele andmete edastamiseks.</p> <p>Kokkuvõtlikult oleme seisukohal, et vastava imperatiivse kohustuse loomine, mis kohustab RAB-i FI taotlusel andmeid edastama, ei lähe kokku RAB-i tegevusele seatud konfidentsiaalsusnõuetega ja hetkel kohalduva regulatiivse raamistikuga ning vastavat aspekti pole eelnõu koostamisel arvestatud ega analüüsitud.</p> <p>Egmont Group of Financial Intelligence Units Principles for Information Exchange Between Financial Intelligence Units (kinnitatud 2013 ja uuendatud 2023) on leitav: https://egmontgroup.org/wp-content/uploads/2022/07/2.-Principles-Information-Exchange-With-Glossary_April2023.pdf</p>		
3	<p><u>II. RAB ja FI kui pädevad asutused CRD VI kontekstis ja CRD VI-st tulenevad nõuded.</u></p> <p>Kavandatavat eelnõud, selle juurde koostatud seletuskirja ja CRD VI asjakohaseid sätteid kogumis analüüsides tekib tunnetus, et eelnõu RAB-i puudutavas osas ei paista olevat pööratud tähelepanu RAB-i erinevatele funktsioonidele nende lahususe võtmes. RAB-i ülesanded on loetletud RahaPTS § 54 lõikes 1, mida analüüsides on oluline silmas pidada, et Eesti RAB täidab lisaks klassikalistele rahapesu andmebüroo ülesannetele ka täiendavaid funktsioone, mis seostuvad eelkõige järelevalve ja tegevuslubade väljastamisega ning rahvusvahelise sanktsiooni seadusest (edaspidi RSanS) tulenevate ülesannete täitmisega. Näib, et eelnõuga kavandatavad seadusemuudatused ei ole pigem seotud RAB-i järelevalvefunktsiooni ega RSanS-ist tulenevate ülesannete täitmisega, vaid klassikaliste RAB-i põhifunktsioonidega (RahaPTS § 54 lõike 1 punktid 1, 2 ja 6). Eelnõu juurde koostatud seletuskirjas (vt nt lk 33) on välja toodud, et RAB on pädev asutus, aga otsetõlkes näib olevat kaduma läinud see, et Eesti õiguses on FI krediitiasutuste järelevalve eest vastutav (pädev) asutus.</p> <p>CRD VI artikli 27b lõike 3 eestikeelne sõnastus on alljärgnev: „3. Pädev asutus võib esitada vastuväiteid kavandatavale omandamisele üksnes siis, kui tal on selleks käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele tuginedes põhjendatud alus või kui kavandava omandaja esitatud teave ei ole artikli 27a lõike 9 kohasest nõudest hoolimata täielik.</p> <p>Käesoleva lõike kohaldamisel ja seoses käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktis b sätestatud kriteeriumiga võtavad pädevad asutused kavandatava omandamise hindamisel nõuetekohaselt arvesse kooskõlas direktiiviga (EL) 2015/849 kavandava omandaja järelevalve eest vastutavatelt asutustelt saadud negatiivset</p>		

	<p>arvamust, mille pädevad asutused on saanud 30 tööpäeva jooksul alates esialgse taotluse esitamisest, ning see võib olla mõistlik alus vastuväidete esitamiseks.“</p> <p>3 CRD VI artikli 27j lõike 3 eestikeelne sõnastus on alljärgnev:</p> <p>„3. Pädev asutus võib esitada kavandatud tehinguga seoses negatiivse arvamuse üksnes siis, kui käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kriteeriumid ei ole täidetud või kui finantssidusrühma esitatud teave ei ole artikli 27i lõike 5 kohasest nõudest hoolimata täielik.</p> <p>Seoses käesoleva artikli lõike 1 punktis e sätestatud kriteeriumiga võtab pädev asutus kavandatud tehingu hindamisel nõuetekohaselt arvesse kooskõlas direktiiviga (EL) 2015/849 finantssidusrühmade järelevalve eest vastutavatelt asutustelt saadud negatiivset arvamust, mille pädev asutus on saanud 30 tööpäeva jooksul alates esialgse taotluse esitamisest, ning see võib olla mõistlik alus negatiivse arvamuse esitamiseks, nagu on osutatud käesoleva lõike esimeses lõigus.“ 4</p> <p>Ülalviidatud sätete sõnastusest nähtub esiteks, et info andjaks ei ole Eesti riigi süsteemi mõttes mitte RAB, vaid krediidasutuse üle rahapesu tõkestamise järelevalvet teostav asutus, ehk FI enda osakond. Lisaks ei nähtu sättest pädevale asutusele kohustust sisulise arvamuse andmiseks, vaid võimalus seda teha. Seletuskirjast ei tulene, keda kõnealuste sätete kontekstis tuleks üldse pädevaks asutuseks lugeda.</p> <p>Seega oleme kokkuvõttes seisukohal, et kõik CRD VI ülevõetavad asjakohased sätted ei pruugi esiteks RAB-i üldse puudutada ning vajaksid seetõttu täiendavat analüüsi selles osas, kes (kas RAB või FI) on kõnealuse kohustuse osas pädevaks asutuseks ja millisel määral saavad nendest sätetest tulla kohustused või võimalused arvamuse andmiseks.</p>		
4	<p><u>III. HMS-i kohaldumine RAB-i arvamusele.</u></p> <p>Eelnõu RAB-i puudutavate mõjudega seoses on seletuskirjas selgitatud, et mitme muudatuse tulemusel tekib RAB-il kohustus anda oma hinnang rahapesu ja terrorismi rahastamise tõenäosuse ja riskide kohta lähtuvalt FI vastavast taotlusest. Olukordi, mis nõuavad FI ja RAB-i vahelist koostööd on CRD VI kohaselt kolm: olulise osaluse võõrandamine, ühinemine ja jagunemine, kolmanda riigi krediidasutuse filiaali asutamine Eestis. RAB-ilt ei nõuta eelnõuga selle autorite sõnul detailsete ja suuremahuliste riskihinnangute vms analüüside koostamist, vaid arvamuse avaldamist HMS § 16 tähenduses, mistõttu on RAB-ile avalduv mõju eelnõu koostajate hinnangul väheoluline.</p> <p>RAB-i tegevusele kaasnevat mõju on hinnatud puudulikult. Eelnõust ega selle juurde koostatud seletuskirjast ei selgu, millele tuginedes on välja toodud, et kohutuste täitmise märkimisväärset tõusu ei ole ette näha. Samuti on keeruline hinnata kaasnevat mõju, kui puudub selgus, millist infot ning millise põhjalikkusega RAB-i adekvaatne ja sisuline arvamus peaks tegelikkuses sisaldama. Nagu eelpool selgitasime, siis ka lihtne HMS §-le 16 vastav arvamus olulise osaluse võõrandamise, ühinemise ja jagunemise või kolmanda riigi</p>		

	<p>krediidiasutuse filiaali asutamise kontekstis võib minna vastuollu RAB-i teabe konfidentsiaalsuse nõuetega, kuna pelgalt juba fakt, kas RAB-il on kõnealuse äriühingu kohta informatsiooni ja milline on kogumis RAB-i hinnang, võimaldab teha kõnekaid järeldusi RAB-i valduses oleva teabe olemasolu ja sisu kohta</p> <p>Ülaltoodud põhjustel oleme seisukohal, et CRD VI ülevõtmise raames on vajalik oluliselt põhjalikumalt analüüsida võimalikke kohustuste kollisioone RAB-i tegevuse kontekstis. Sealhulgas on äärmiselt oluline käsitlemist leidmata jäänud aspekt see, et olukorras, kus RAB-il on, kas õigus või võimalus edastada HMS §-le 16 vastavad analüüsid ja ning need muutuvad haldusakti osaks, siis kuidas on FI vastavas menetluses tagatud RAB-i poolt andmete kasutamisele seatud piirangutega (vt RahaPTS § 60 lõige 8 ja § 63 lõige 8) arvestamine (tegemist on üldjuhul teabega, mida kolmandad osapoolsed ei tohiks teada). Samuti vajaks analüüsimist ja selgemalt välja toomist see, milliseid andmeid (ehk seondult milliste RahaPTS § 54 lõikes 1 loetletud ülesannetega) saab RAB vastamise kaalumisel üleüldse kasutada.</p> <p>Kokkuvõttes oleme seisukohal, et eelnõu kohane arvamuse andmine ja sellele keeldumise tuginemine ei arvesta hetkel RAB-i teabe osas kohalduvate konfidentsiaalsusnõuetega</p>		
5	<p><u>IV. Muud tähelepanekud.</u></p> <p>Eeltoodud põhimõtetlike puuduste kõrval on eelnõus võimalik täheldada ka konkreetseid üksikuid probleemkohti, millele käesolevas arvamuses põhjalikku fookust asetatud ei ole, kuna enne detailideni liikumist peame vajalikuks lahendada süsteemsed vastuolud. Siiski võime alljärgnevalt tuua esile mõned näited.</p> <p>Näiteks on ebaselge eelnõu § 1 punkt 19, millega täiendatakse KAS § 47⁹ muu hulgas lõikega 4. Viidatud lõike kohaselt on FI-l õigus esitada põhjendatud taotlus AMLA-le nende keskandmebaasile juurdepääsu ja selles kogutud teabe saamiseks. Ebaselgeks jääb, millist andmebaasi silmas peetakse ning kas tegemist on praeguse EuReCa andmebaasiga, mille haldamise AMLA üle võtab. Teeme ettepaneku selles osas eelnõud täpsustada.</p> <p>Samuti ei nähtu eelnõust ega selle juurde koostatud seletuskirjast see, miks näiteks § 1 punktis 19 on eraldi välja toodud, et taotlus peab olema põhjendatud, aga teistes kohtades pole taotluse põhjendamine tingimuseks. RAB-i hinnangul vajab see küsimus nii eelnõus kui seletuskirjas täiendavat süsteemset analüüsi.</p> <p>Paiguti on eelnõus välja toodud, et FI konsulteerib RAB-iga ja paiguti see, et FI esitab RAB-ile taotluse arvamuse saamiseks. Jääb selgusetuks, kas kõigi nende erinevate (koostöö)vormide vajalikkus on põhjendatud ning millisest loogikast lähtuvalt on need omavahel eristatavad. RAB-i hinnangul tuleks kõigi koostöövormide vajalikkus ja põhjendatus uuesti üle hinnata, et oleks arusaadav, millisel juhul ja miks toimub teatud juhtudel konsulteerimine ning teatud juhtudel taotluse esitamine.</p> <p>Loodav KAS § 47⁹ lõige 5 on grammatiliselt ebaselge ja vajaks ümbersõnastamist („Inspeksioon teeb koostööd Rahapesu</p>	Arvestatud/ selgitatud.	<p>Saame aru, et esimesed tähelepanekud IV blokis on tehtud FIS § 47⁹, mitte KAS § 47⁹ suhtes, sest taolist sätet KAS-is ei eksisteeri.</p> <p>Täpsustame FIS § 47⁹ lõike 5 sõnastust.</p> <p>KAS § 97² lõikes 10 on peetud silmas FI otsust, mille koostamisel on võetud arvesse RAB-i seisukohti ja panust. Täiendame siinkohal lõike sõnastust ja eelnõu seletuskirja.</p>

	<p>Andmebürooga ja temaga rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seonduvat asjakohast teavet kolmanda riigi krediidiastutuse filiaali üle järelevalve teostamisel vahetada.“).</p> <p>Küsimusi tekitab ka eelnõu punktis 188 kirjeldatud FI ja RAB-i ühine hinnang. Nimelt täiendatakse KAS § 97² lõikega 10 järgmises sõnastuses: „Finantsinspeksioon teavitab viivitamata Euroopa Pangandusjärelevalve Asutust Finantsinspeksiooni ja Rahapesu Andmebüroo ühisest hinnangust“. Eelnõu teistes osades on kirjas, et FI võtab oma otsuse kujundamisel arvesse RAB-i arvamust. Seetõttu oleks vajalik eelnõus täpsustada, kas selle sättega seonduvalt on peetud silmas teistsuguse sisuga hinnangut või on see siiski FI otsus, mille käigus on samamoodi arvestatud RAB arvamusega</p>		
Finantsinspeksioon			
1	<p><u>I Kommentaarid ja ettepanekud Eelnõule</u></p> <p>Eelnõu § 1 p 10</p> <p>1. Oleme täiendavalt analüüsinud nimetatud muudatuse kooskõlas CRDVI-ga (edaspidi Direktiiv) ja jõudnud järeldusele, et muudatus läheb sellega vastuollu. Direktiivi artikkel 15 kohaselt tehakse tegevusloa andmise või selle andmisest keeldumise otsus igal juhul 12 kuu jooksul pärast taotluse saamist. Eelnevast tulenevalt palume nimetatud sättest teine ja kolmas lause vastavalt kustuda ja jääda kehtiva regulatsiooni juurde</p>	Arvestatud.	
2	<p>Eelnõu § 1 p-d 12 ja 13</p> <p>2. Teeme ettepaneku asendada KAS § 13⁴ lõike 1² osa: „... kõik endast oleneva...“ osaga: „... kõik mõistliku...“.</p>	Mitte-arvestatud/ selgitatud.	<p>Nii KAS-is, FIS-is kui ka FELIS-is on Finantsinspeksiooni koostöökohustust väljendades kasutatud sõnu „kõik endast oleneva“, mis annab piisavalt selgelt edasi ideed, et Finantsinspeksiooni tegevus peab olema suunatud kokkuleppe, otsuse vms saavutamisele. Väljendit on kasutatud olukordades, kus Finantsinspeksioon peab tegema koostööd mõne teise (välismaise) asutusega, mistõttu ei sõltu tulemuse saavutamine vaid Finantsinspeksiooni enda panusest. Sõna „mõistlik“ on määratlemata õigustermin, millele sisu ja tähenduse andmine on praktiliselt võimatu, sest „mõistlikkuse“ kriteeriumi täitmine sõltub alati kontekstist, spetsiifilisest olukorrast jms asjaoludest. Seega peab „mõistlikkust“ alati tõlgendama, seevastu „kõik endast oleneva“ kriteeriumi täitmine ja selle jälgimine on ka tõlgendamata arusaadav: kas</p>

			Finantsinspeksioon täitis kõiki endast seadusest tulenevaid kohustusi või mitte. Kui jah, siis on kõik endast oleneva kohustus täidetud isegi siis, kui kokkuleppele, otsusele vms ei jõuta. Eeltoodust tulenevalt jäetakse ettepanek arvestamata.
3	Eelnõu § 1 p 26 3. Nimetatud sättes tehtav muudatus tuleb teha ka KAS § 20 lõike 1 punkti 5 teises lauses, sest Eelnõuga tunnistatakse KAS § 48 lg 7 kehtetuks.	Arvestatud.	
4	Eelnõu § 1 p 39 4. Teeme ettepaneku kustutada senine KAS § 21 lõige 5 ³ ja asendada alljärgneva: „Finantsinspeksioon konsulteerib käesoleva paragrahvi lõike 5 ² punktis 6 nimetatud tingimuse hindamiseks Rahapesu Andmebürooga.“ Muudatuse tingib asjaolu, et FI (sh Euroopa Keskpank) on sedalaadi otsuste tegemisel sõltumatud.	Mitte-arvestatud/s elgitatud.	Eelnõu koostajate hinnangul ei limiteeri vastav säte Finantsinspeksiooni diskretsiooni ja sõltumatust, vaid reguleerib loa andmise ajalist järjestust sõltuvalt sellest, kas filiaaliga esineb rahapesu või terrorismi rahastamise kahtlus. Sättega võetakse üle CRD VI artikli 48c lõige 5 ning meie hinnangul ei ole võimalik sätet mitte üle võtta.
5	Eelnõu § 1 p 47 5. Teeme ettepaneku kustutada senine KAS § 30 ¹ lõige 4 ¹ ja sõnastada alljärgnevalt: „Finantsinspeksioon küsib käesoleva seaduse § 29 ¹ punktis 5 sätestatud nõude vastavuse kohta arvamust Rahapesu Andmebüroolt, kes peab vastama 14 päeva jooksul.“ Vastav protsess on ajamahukas ja Rahapesu Andmebüroo vastus peab tulema mõistliku aja jooksul, milleks on eelduslikult 14 päeva. Lisaks palume kontrollida, kas viide KAS § 30 lõikele 2 ¹ on õige, sest teate esitamise kohustus on sätestatud sama paragrahvi lõigetes 1 ja 2.	Arvestatud/selgitatud.	Arvestatud. Eelnõu kõnesolevat sätet vastavalt muudetud: “(4 ¹) Finantsinspeksioon küsib arvamust Rahapesu Andmebüroolt käesoleva seaduse § 29 ¹ punktis 5 sätestatud nõude vastavuse kohta. Rahapesu Andmebüroo annab oma arvamuse 14 päeva jooksul Finantsinspeksiooni taotluse saamisest arvates”
6	Eelnõu § 1 p 48 6. Palume kustutada tehtud ettepaneku. FI (sh Euroopa Keskpank) on sedalaadi otsuste tegemisel sõltumatud.	Arvestatud osaliselt.	Nõue võtta kavandatava omandamise hindamisel nõuetekohaselt arvesse kooskõlas direktiiviga (EL) 2015/849 krediitiasutuste järelevalve eest vastutavatelt asutustelt saadud negatiivset arvamust tuleneb CRD art 23 lõikest 2. KAS kõnesolevat sätet muudetud siiski nii, et arvesse tuleb võtta

			Finantsinspektsiooni rahapesu kontrolli funktsiooni täitja arvamust.
7	Eelnõu § 1 p 49 7. Palume KAS § 31 lõike 3 punktis 1 asendada sõnad „rahapesu või terrorismi rahastamise seaduse“ sõnadega „rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse“.	Arvestatud.	
8	Eelnõu § 1 p 50 8. KAS § 37 ² sõnastuses palume „tema“ vorm välja jätta, et sõnastus oleks sarnane Eelnõuga pakutud VPTS §-le 83 ⁵ . KAS § 37 ⁵ punktis 2 palume sõna „olulise“ välja jätta, sest oluline osalus on teine menetluse vorm.	Arvestatud.	
9	Eelnõu § 1 p 51 9. Arvestades, et KAS-is on erinevad regulatsioonid mitmeid juhte puudutavas (nt olulise osaluse juhid), palume normist välja jätta „käesoleva seaduse tähenduses“. Vastasel juhul võib tekkida vastuolu KAS-i teiste sätete, eriti olulise osaluse juhtide osas kehtivatele nõutele, kuna muudatuse kohaselt on „juhid“ KAS-i tähenduses üksnes krediitiasutuse ja KAS § 13 ⁶ alusel heakskiidu saanud finantsvaldusettevõtja ja segafinantsvaldusettevõtja juhatuse ja nõukogu liikmed.	Arvestatud.	
10	Eelnõu § 1 p 56 10. KAS § 48 lõige 4 ¹ sõnastatakse järgmiselt: „Krediitiasutus ning käesoleva seaduse § 13 ⁶ alusel heakskiidu saanud finantsvaldusettevõtja ja segafinantsvaldusettevõtja peavad kehtestama korra ja tagama piisavad vahendid ametisse nimetatud juhtide juhendamiseks ja nende <u>vastava</u> valdkonna kutsealaste teadmiste täiendamiseks, <u>keskendatud</u> vastavalt ametikohale esitatavatele <u>nõuetele</u> , sealhulgas keskkonna-, sotsiaalsed ja juhtimisriskid ja - mõjud ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 52c <u>määratletud IKT-risk</u> .“ Teeme ettepaneku sõna „vastava“ kustutamiseks ning palume üle kontrollida, et kõik käanded oleksid õiged.	Arvestatud.	
11	Eelnõu § 1 p 57 11. KAS § 48 täiendatakse lõigetega 5 ⁴ ja 5 ⁵ . Võtmeisiku mõiste defineerimisel on kasutatud Direktiivi sõnastust, milline tõlge ei ole õnnestunud ja seetõttu tekitab pigem sätte tõlgendamisel küsitavusi ega ole arusaadav. Sättes on kasutatud nii mõistet „sisekontrollifunktsiooni juht“ kui ka „siseauditi üksuse juht“. Jääb ebaselgeks, mis on neil erinevus ja miks on vaja sisse tuua KAS-i mõttes uus mõiste. Kuna kehtiv KAS kasutab läbivalt siseauditi üksuse juhi mõistet, siis tuleks läbivalt kasutada sama sõnastust. Eelnõuga tuuakse sisse aga uued terminid nagu sisekontrolli funktsiooni juhtiv isik, sisekontrollifunktsiooni juht, sisekontrolli funktsiooni täitja jne. Vajalik on selguse ja arusaadavuse huvides, et oleks seaduses läbivalt kasutatud igal pool vaid siseauditi juhina ühte ja sama terminit. FI hinnangul tuleks seadusega selgelt määratleda, millised on need ametikohad, mille puhul on tegemist võtmeisikuga. Kuigi seletuskiri viitab, et võtmeisikute ametikohad oleks justkui näitlikud, siis siseriiklikult on võtmeisiku ametikohad määratletud KAS-is juba 2021. aasta muudatusega ja FI ettepanek on jääda sama võtmeisikute kategooria juurde. Sellest tulenevalt tuleks seletuskirja muuta, et tegemist ei ole näitliku ametikohtade loeteluga. Eraldi	Osaliselt arvestatud/s elgitatud.	KAS § 48 lõikes 5 ⁴ võtmeisiku määratlust täpsustatud. CRD art 3 punkt 9a kohaselt ei ole võtmeisiku positsioon määratletud ammendava loeteluna konkreetsetest positsioonidest krediitiasutuses. Eelnõuga on võetud lähenemine, mis võtab arvesse nii kehtivat õigust (konkreetne loetelu ametikohtadest, mis on käsitatavad võtmeisikute positsioonidena) kui ka direktiivist tulenevat laia määratlust.

	võtmeisiku mõiste defineerimist ei pea vajalikuks, kuivõrd see mõiste on EBA suunistes ja ka Direktiivis juba defineeritud. Eelnevast tulenevalt teeme ettepaneku KAS § 48 lõiked 5 ⁴ ja 5 ⁵ ühendada lõikes 5 ⁴ ja sõnastada järgmiselt: „(5 ⁴) Krediidiasutuse ning käesoleva seaduse § 13 ⁶ alusel heakskiidu saanud finantsvaldusettevõtja ja segafinantsvaldusettevõtja võtmeisikud on finantsjuht ning vastavuskontrolli, riskikontrolli või siseauditi üksuse juht, kes ei ole krediidiasutuse juht. Võtmeisikule kohaldatakse lisaks käesolevas seaduses töötaja kohta sätestatule käesoleva paragrahvi lõikeid 2, 2 ³ - 2 ⁵ , 3, 4 ¹ , 5 ² ja 5 ³ .“		
12	12. KAS § 48 lõige 5 ⁶ tuleks Eelnõust kustutada, sest oma sisus kordab ta KAS § 48 lõiget 2 ⁵ , mida kohaldatakse võtmeisikutele. On küsitav, mis on lõike 5 ⁶ lisandväärtus, mida § 48 lõige 5 ⁵ (koos viidetega) ei kataks ära ja miks on see vajalik.	Mitte-arvestatud/s elgitatud.	Sättega pannakse krediidiasutusele ja valdusettevõtjale selgesõnaline kohustus tagada võtmeisiku ülesannete nõuetekohane täitmine. Tegemist on CRD art 91a lg 3 2. alalõikest tuleneva nõudega. § 48 lõikes 5 ⁵ tehtud viited võtmeisikuga seotud normidele ei ole üks-ühele samastatavad krediidiasutuse ja valdusettevõtja kohustusega tagada, et võtmeisik saaks oma kohustusi täita. Direktiivi igakülgse ülevõtmise huvides peame kõnesoleva lõike eelnõus sisaldumist vajalikuks.
13	Eelnõu § 1 p 59 13. Kehtiva KAS § 48 lõiked 6 ja 6 ¹ näevad ette, et 10 päevast teavitamise tähtaega ei kohaldata, kui dokumentide eelnev esitamine ei ole mõjuval põhjusel võimalik. Vastav erisus tuleks ka Eelnõusse sisse viia ja KAS § 48 ¹ lõigetes 1 ja 9 vastav erisus kehtestada. Eelnevast tulenevalt teeme ettepaneku täiendada KAS § 48 ¹ lõiget 1 ja 9 lausega: „Eeltoodud tähtaega ei kohaldata, kui andmete ja dokumentide eelnev esitamine ei ole mõjuval põhjusel võimalik.“ FI kogemus näitab, et praktikas on selle erandi rakendamine vajalik. Samasisuline ettepanek puudutab VPTS § 80 ¹ lõiget 1 ja 9 (Eelnõu § 9 p 16).	Arvestatud/selgitatud.	Eelnõu § 48 ¹ lõiked 1 ja 9 vastavalt täiendatud.
14	14. KAS § 48 ¹ lõike 2 sõnastus on ebaselge ja segadust tekitav. Siseauditi üksuse juht (Eelnõus sisekontrollifunktsiooni juht) ja finantsjuht on võtmeisikud Direktiivi kohaselt ning Direktiivi artikkel 91a lõige 5 ei näe ette, et nende isikute valimise kavatsusest peaks teavitama järelevalveasutust vähemalt 30 tööpäeva ette, mistõttu jääb arusaamatuks, miks selline koormav nõue on Eelnõuga kehtestatud. Oluline krediidiasutus peaks teavitama võtmeisikute valimise kavatsusest ette FI-d vähemalt 10 päeva ehk kohaldub KAS § 48 ¹ lõige 1. Meie arusaam on, et lõige 2 on erand lõikele 1. Eelnevast tulenevalt teeme ettepaneku sõnastada lõige 2 järgmiselt: „(2) Erandina käesoleva paragrahvi lõikest 1 teavitab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1619 artikli 91 lõike 1d punktides a–f sätestatud isik (edaspidi käesolevas	Osaliselt arvestatud/s elgitatud.	KAS§ 48 ¹ lõike 2 sõnastust muudetud nii, et teavitama peab üksnes olulise krediidiasutuse juhust.

	<i>peatükis oluline krediidasutus) krediidasutuse juhi valimise või määramise kavatsusest Finantsinspektsiooni vähemalt 30 tööpäeva enne juhi ametisse asumise tähtpäeva ning esitab käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud andmed ja dokumendid.“</i>		
15	<p>Palume KAS § 48¹ lõige 4 kustutada, sest lõige 1 on üldsäte, mis kohaldub ka olulisele krediidasutusele, mistõttu ei ole vaja pikendamise koha eraldi sätet kehtestada. Seda tuleks seletuskirjas ka rõhutada, et nii juhtide kui võtmeisikute ametiaja pikendamisest teavitamise 10 päeva nõue kehtib ka olulise krediidasutusele. Lisaks tekib lõigetega 2 ja 4 ka olukord, kus olulise krediidasutuse esialgne teavitus ja pikendamisel esitatav teavitus ei kata ära sama isikute ringi, st esialgne teavitus tehakse piiratud isikute ringi kohta (siseauditi üksuse juht ja finantsjuht) kui pikendamise korral (kõik võtmeisikud). Palume käsitletud säte Eelnõust kustutada.</p> <p>Analoogselt palume kustutada Eelnõust ka VPTS § 80¹ lõige 4 (Eelnõu 9 p 16).</p>	Arvestatud.	
16	<p>16. KAS § 48¹ lõike 6 punktis 1 on sätestatud termin „sobivusküsimustik“ ja lõikes 7 – „FI kinnitatud vorm“. Võib juhtuda, et erinevate terminite kasutamine (küsimustik ja vorm) tekitab ebaselgust.</p> <p>Samasisuline ettepanek puudutab VPTS § 80¹ lõige 6 punkti 1 (Eelnõu § 9 punkt 16).</p>	Teadmiseks võetud/selgitatud.	Sobivusküsimustik on inspektsiooni poolt välja töötatud vorm isikult seaduses sätestatud andmete saamiseks. Loogiline seos § 48 ¹ lg 5 punkti 1 ja lõike 6 vahel on olemas.
17	17. Palume kustutada Eelnõust KAS § 48 ¹ lõike 6 punkt 9, sest need andmed sisalduvad punktis 3 (andmed isiku ametiaja ja -koha kohta). Samasisuline ettepanek puudutab VPTS § 80 ¹ lõige 6 punkti 9 (Eelnõu § 9 punkt 16).	Mitte-arvestatud/selgitatud.	<p>Ametiaeg viitab perioodile, mille jooksul isik oma ametikohal tegutseb — see võib olla tähtajaline, näiteks kolm või viis aastat, või ka tähtajatu, sõltuvalt ametikoha iseloomust ja õiguslikust alusest.</p> <p>Ametisse nimetamise tähtpäev seevastu tähistab konkreetset kalendripäeva, mil isik ametisse asub ja tema ametiaeg ametlikult algab.</p>
18	18. Palume KAS § 48 ¹ lõikes 9 asendada sõnad „juhi tagasikutsumisest“ sõnadega „juhi või võtmeisiku tagasikutsumisest“. Kuna KAS § 48 ¹ lõike 1 kohaselt teavitab krediidasutus FI-d ka võtmeisiku valimise, määramise või ametiaja pikendamise kavatsusest, on oluline et teavitus tehakse ka võtmeisiku tagasiastumise või tagasikutsumise puhul. Ka KAS-i kehtiva regulatsiooni kohaselt peavad kõik krediidasutused teavitama FI-d võtmeisikute tagasikutsumisest.	Arvestatud/selgitatud.	Sätet vastavalt täiendatud.
19	19. Sobivusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse nõudeid ja põhimõtteid, mistõttu KAS § 48 ² lõiked 3, 4, 6 ja 7 tuleks Eelnõust kustutada. Lõike 7 puhul rõhutame, et krediidasutus peab tagama isiku sobivuse, FI kui tuvastab isiku sobimatuse rakendab vajalikke meetmeid KAS § 50 alusel. Lõigete 6-7 osas puuduvad ka seletuskirjas selgitused nende sätete vajalikkuse kohta. Samasisuline muudatus palume teha ka VPTS §-s 80 ² (Eelnõu § 9 punkt 16).	Osaliselt arvestatud/selgitatud.	<p>Lõige 7 eelnõust välja jäetud.</p> <p>KAS § 48² lõigetega 3 ja 4 võetakse üle CRD VI art 91 lõike 1e alalõige 3.</p> <p>KAS § 48² lõike 6 puhul on tegemist art 91 lõike 1h 1. alalõike punkti c ülevõtmisega.</p>

20	<p>KAS § 48² lõige 8 tuleks Eelnõust kustutada. Arusaamatuks jääb miks on vajalik eraldi sätet selle kohta, kas ametiaja pikendamisel FI viib läbi sobivushindamise või mitte. Kuna ametiaja pikendamise korral tuleb seaduse kohaselt krediidasutusel isiku kohta andmed ja dokumendid esitada, siis tuleb haldusorganil ka hinnata nende alusel isiku sobivust. Samasisuline ettepanek puudutab ka VPTS § 80² lõiget 8 (Eelnõu § 9 punkt 16).</p>	<p>Teadmiseks võetud/selgitatud.</p>	<p>Tegemist on erandiga üldisest hindamiskohustusest – inspeksioon ei pea sobivushindamist läbi viima, kui isiku volitusi pikendatakse. Sobivushindamise tegemine on inspeksiooni kaalutlusotsus, mis sõltub konkreetsetest asjaoludest. Samas säilib Finantsinspeksioonil õigus vajaduse korral sobivushindamine siiski läbi viia.</p> <p>Kui aga isiku kohta on volituste pikendamise ajaks ilmnenud uut teavet võrreldes ametisse nimetamise hetkega ning see teave võib mõjutada isiku sobivust ametisse, on inspeksioon kohustatud sobivushindamise läbi viima.</p>
21	<p>Eelnõu § 1 p 77 21. Krediidikomitee osas on meil järgmine ettepanek. KAS § 57⁴ lõige 4 näeb üldnormina ette, et komiteed moodustatakse nõukogu liikmetest, sealhulgas sõltumatutest nõukogu liikmetest, juhul kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti. Mõistame, et selles sättes peetakse silmas kõiki komiteesid, sh krediidikomiteed. Senise praktika kohaselt ei ole üldiselt hea praktika, kui järelevalvet teostav nõukogu liige osaleb krediidikomitees otsuste vastu võtmisel. Kuigi seletuskiri täpsustab, et lõikega 6 tehakse erand lõikest 4 ja sätestatakse, et krediidikomitee liikmed võivad olla nii krediidasutuse juhatuse liikmed kui ka töötajad, siis eelnevast tulenevalt ei ole siiski välistatud, et nõukogu liige ei võiks osaleda krediidikomitees. Palume eelnõus või vähemalt seletuskirjas rõhutada, et krediidikomitee liikmeks ei või olla nõukogu liige</p>	<p>Arvestatud/selgitatud.</p>	<p>Krediidikomitee liikmete koosseis on reguleeritud eraldiseisvalt § 57⁴ lõikega 5.</p>
22	<p>Eelnõu § 1 p 66 22. Muudatuse kohaselt täiendatakse KAS § 50 lõiget 1 punktiga 4. Teeme ettepaneku lisada lause lõppu „... või need on oluliste puudustega“</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Sätet vastavalt täiendatud.</p>
23	<p>Eelnõu § 1 p 81 23. KAS § 60 lõike 1 teise lause kohaselt käsitatakse sisekontrolli funktsiooni juhtiva isikuna krediidasutuse hierarhias kõige kõrgemal asetsevat isikut. Palume see sõnastuslik konstruktsioon üle vaadata ja võimalusel muuta.</p>	<p>Arvestatud.</p>	
24	<p>Eelnõu § 1 p 106 24. Oleme 11.03.2025 edastanud oma muudatusettepanekud KAS § 65 lõike 1¹ sõnastamiseks. Võimalusel palume nendega arvestada. Samasisuline ettepanek puudutab KAS § 70¹ lõiget 2¹ (Eelnõu § 1 p 126)</p>	<p>Mitte-arvestatud/selgitatud.</p>	<p>Eelnõu koostajad suhtlesid märkuse osas Finantsinspeksiooniga, paludes täpsemaid selgitusi. Finantsinspeksioon loobus 10.10.2025. a e-kirjas esitatud</p>

			ettepanekust. Seega jäetakse ettepanekuga arvestamata.
25	<p>Eelnõu § 1 p 107</p> <p>25. Eelnõuga muudetakse KAS § 65 lõiget 2. Sellest tuleneb, et ühinemisloa taotlemise kohustust ei kohaldata asutatavale ühingule. Samas sätte aluseks olevat Direktiivi artikli 27i lõiget 3 võib tõlgendada ka selliselt, et selles sättes nimetatud juhul ei kohaldata 27j lõikes 1 sätestatud hindamist <u>kogu tehingule</u> (s.t mitte ainult asutatavale ühingule, vaid ka ühendatavatele ühingutele). Kas sellist tõlgendust on kaalutud? Sellel, millist tõlgendust hakatakse järgima, on oluline mõju halduskoormusele. Lisaks on Direktiivi artikli 27i lõikes 3 viidatud finantsvaldusettevõtjate ja segafinantsvaldusettevõtjate heakskiidu menetlusele kui erandile, mille ülevõtmist Eelnõust ei nähtunud.</p>	Osaliselt arvestatud/s elgitatud.	<p>Tõlgendamise küsimuse osas palume Finantsinspeksioonil oma ettepanekut täiendavalt selgitada, sest eelnõu koostajate hinnangul välistab tegevusloa taotlemise kohustus vajaduse taotleda ühinemis- või jagunemisluba/heakskiitu. Seega, kui ühinemise või jagunemise tulemusel asutatakse uus ühing, peab ta taotlema tegevusluba, mis automaatselt välistab vajaduse hinnata nii ühendava ühingu kui ka ühendatava ühingu vastavust hindamiskriteeriumitele.</p> <p>Valdusettevõtjate heakskiidu menetluse kui erandi ettepaneku osas täiendatakse eelnõus KAS § 13 lõiget 6 uue lausega, mis sätestab, et kui ühinemise või jagunemise tulemusel asutatakse finantsvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja, siis peab ta taotlema Finantsinspeksioonilt heakskiitmist ning tema asutamisele ei kohaldata käesoleva seaduse § 68 lõikes 1 või § 70² lõikes 1 sätestatud ühinemis- või jagunemisloa taotlemise kohustust ega § 69 lõikes 3 või § 70³ lõikes 3 sätestatud tähtaega.</p>
26	<p>Eelnõu § 1 p 121</p> <p>26. Teeme ettepaneku sõnastada KAS § 69 lõige 1² alljärgnevalt: „(1²) <i>Finantsinspeksioon konsulteerib käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 6 hindamisel Rahapesu Andmebürooga.</i>“</p> <p>Muudatuse tingib asjaolu, et FI (sh Euroopa Keskpank) on sedalaadi otsuste tegemisel sõltumatud.</p>	Osaliselt arvestatud/s elgitatud.	<p>Eelnõu koostajad tuvastasid eelnõu teistkordsel läbivaatamisel, et rahapesu ja terrorismi tõkestamise eest vastutav asutus direktiivi artikli 27i tähenduses on Finantsinspeksioon (RahaPTS § 64 lg 2), mitte RAB. Seetõttu jäetakse eelnõu uues versioonis ära RahaPTS-i täiendamise muudatus ning muudetakse KAS § 69 lõiget 1²,</p>

			kohustades finantsjärelevalve funktsiooni täitjat konsulteerima rahapesu kontrolli funktsiooni täitjaga. Viimane nimetatud isikutest peab oma arvamuse esitama 30 päeva jooksul alates vastava taotluse saamisest.
27	Eelnõu § 1 p 125 27. Palume KAS § 70 ¹ lõikes 1 asendada sõna „jaguneva“ sõnaga „jagunev“.	Arvestatud.	
28	Eelnõu § 1 p 135 28. Teeme ettepaneku sõnastada KAS § 70 ³ lõige 2 ² alljärgnevalt: „(2 ²) <i>Finantsinspeksioon konsulteerib käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 6 hindamisel Rahapesu Andmebürooga.</i> “ Muudatuse tingib asjaolu, et Finantsinspeksioon (sh Euroopa Keskpank) on sedalaadi otsuste tegemisel sõltumatud.	Osaliselt arvestatud/s elgitatud.	Vt vastust üle-eelmisele märkusele.
29	Eelnõu § 1 p 146 29. KAS § 82 ⁵ sätestab ESG ehk keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimisriskide maandamise nõuded. Küsitavusi tekitab lõige 4, millega soovitakse üle võtta Direktiivi artikli 87a lõige 5: „(4) Kui see on krediitiasutuse suhtes kohaldatav, peab raamatupidamisseaduse seaduse §-de 24 ja 31 nimetatud kestlikkusaruandes või muus sarnases avalikustamisele kuuluvas dokumentatsioonis esitatavad meetodid, eesmärkide aluseks olevad eeldused, kohustused ja strateegilised otsused olema <u>kooskõlas Euroopa Pangandusjärelevalve Asutuse juhendiga, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL artikli 87a lõike 5 punkti a alusel</u> , osutatud kriteeriumide, meetodite ja eesmärkidega ning samuti käesoleva seaduse §-s 826 nimetatud kavas sisalduvate eelduste ja kohustustega.“ Sisuliselt on tegemist ühe EBA soovitusliku juhendi seadusesse kirjutamisega. EBA juhendid on reeglina „täida või selgita“ põhimõttega ja riiklikule pädevale asutusele ehk FI-le üle võtmiseks. Lisaks võivad EBA A juhendid muutuda. Sellest tulenevalt palume KAS § 82 ⁵ lõige 4 Eelnõust kustutada.	Mitte-arvestatud/s elgitatud.	Uus KAS § 82 ⁵ ja selle lg 4 on n-ö laiema käsitlusega – see üksnes ei kohusta tagama kestlikkusaruande kooskõla vastava EBA juhendiga, vaid ka KAS § 82 ⁶ alusel koostatava kava eelduste ja kohustustega. EBA juhendi sisu võib küll ajas muutuda, kuid selle aluseks oleva direktiivi volitusnormi muutmise eelduseks on direktiivi enda muutmine ning sellisel juhul tuleb siseriiklikku õigust tõenäoliselt samuti muuta.
30	KAS 82 ⁶ -ga sätestatakse kava koostamise kohustus ESG teguritest tulenevate riskide juhtimiseks. Sättega võetakse üle Direktiivi artikli 76 lõige 2. On küsitav, mis on lõike 2 teise poole ja lõike 3 aluseks, sest see ei ühti Direktiivi tekstiga: „(2) /.../ Kliimanetraalsuse all peetakse käesolevas seaduses silmas üldeesmärki saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsus, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1119, 30. juuni 2021, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1—17), artikli 2 lõikes 1. (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kavas sisalduvate keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimisriskidega tegelemise kvantifitseeritavate eesmärkide ja protsesside puhul võetakse arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 09.07.2021, lk 1—17)	Mitte-arvestatud/s elgitatud.	Kliimanetraalsuse käsitlus põhineb otseselt CRD VI artikli 3 lõike 1 punktil 69 ja seega ei saa seda seetõttu antud lõikest välja jätta.

	<p>nimetatud Euroopa teadusnõukogu koostatud viimaseid aruandeid ja meetmeid, eelkõige seoses Euroopa Liidu kliimaeesmärkide saavutamiseks.“</p> <p>Kliimanetraalsuse eesmärk, meetmed, aruandlus jne võib ajas nii Eestis kui Euroopa tasemel muutuda, sest tegemist on dünaamilise protsessiga. Kas siis tuleks hakata uuesti KAS-i muutma? Palume võimalusel vältida KAS § 82⁶ lõigetes 2 ja 3 EL määrustele viitamist ja kliimanetraalsuse defineerimist ning eelistada printsiibi tasemel sõnastust nagu on Direktiivis. Direktiivis nendele määrustele ei viidata.</p>		
31	<p>Eelnõu § 1 p 181</p> <p>31. KAS § 96 lõigetega 14–17 sätestatakse FI-le kohustused hinnata ja jälgida erinevate ESG aspektidega seonduvat. KAS § 96 lõike 16 teise lause kohaselt <u>peab FI tagama</u>, et krediidasutuse keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimisriskidega seotud juhtimis- ja riskijuhtimisprotsessid viiakse kooskõlla eelnimetatud kavas seatud eesmärkidega. Direktiivi artikli 98 lõike 9 teine lõik sätestab: Institutions’ exposures to ESG risks shall be assessed also on the basis of institutions’ plans to be prepared in accordance with Article 76(2). <u>Institutions’ governance and risk management processes with regard to ESG risks shall be brought into line with the objectives set out in those plans.</u> On küsitav, miks antud regulatsioon on Eelnõus sätestatud FI kohustuseks, kuid Direktiiv paneb kohustuse pigem subjektile. Palume KAS § 96 lõike 16 teine lause ümber sõnastada, et tegemist oleks krediidasutuse kohustusega, näiteks: „(16) /.../. Krediidasutus peab tagama, et krediidasutuse keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimisriskidega seotud juhtimis- ja riskijuhtimisprotsessid on kooskõlas eelnimetatud kavas seatud eesmärkidega.“</p>	Arvestatud/ selgitatud	Sõnastust on muudetud nii, et konkreetne kohustus tagamise osas on pandud krediidasutusele (vt KAS § 82 ⁶ lg 5), siiski säilitatakse antud paragrahvis FI-le kontrollikohustus.
32	<p>Eelnõu § 1 p 188</p> <p>32. KAS § 97² täiendatakse lõikega 10, mille esimese lause kohaselt peaks FI teavitama nii EBA-d kui ka RAB-i, millest järelduvalt peaks FI rahapesu või terrorismi rahastuse kahtluse või suurenenud riskide korral esitama viivitamata kaks teavitust – ühe EBA-le ja teise RAB-ile. Sama sätte teise lause kohaselt peab FI viivitamata teavitama EBA-d FI ja RAB-i ühisest hinnangust. On ebaselge, kas tegelikult peaks FI esmajoones teavitama RAB-i ning selle põhjal kokku panema ühise hinnangu, millest seejärel omakorda EBA-d teavitatakse, või peab FI ikkagi kohe esitama kaks eraldi teavitust – ühe RAB-ile ja teise EBA-le. Palume kaaluda Eelnõu ja seletuskirja täpsustamist selliselt, et nendest oleks üheselt aru saada, millised teavitused ja mis järjekorras FI esitama peab.</p> <p>Ühtlasi on seletuskirjas antud sätet täpsustades kasutatud järgmist sõnastust: „Järelevalveasutus peab teavitama EBA Finantsinspektsiooni ja Rahapesu Andmebüroo ühisest hinnangust...“. Selguse huvides võiks kaaluda sõnastuste ühtlustamist selliselt, et nii Eelnõust kui ka seletuskirjast oleks üheselt mõistetav, millisel asutusel teavitamise kohustus lasub. Ka Direktiivi artikli 4n lõike 4 sõnastusest „Where there is an increased risk of money laundering or terrorist financing, the competent authority and the authority that is responsible for supervising the third-country branch in accordance with Directive (EU) 2015/849 shall liaise and notify their common assessment</p>	Arvestatud/ selgitatud.	<p>Oleme antud sätet uuesti analüüsinud ning leidnud, et kuigi direktiivi artikkel 48n lõige 4 kasutab FI ja RAB-i koostööd tähistades sõnu „shall liaise“, siis tuleks seda tõlgendada selliselt, et FI palub hinnangu koostamisel RAB-ilt arvamust, mitte selliselt, et kaks asutust teevad koostööd ühise hinnangu koostamisel. Seetõttu muudetakse lõike 10 teist lauset ja eelnõu seletuskirja.</p> <p>Siiski aga leiame, et FI-l lasub kaks teavitamiskohustust. Esimese teavituse sisuks on anda EBA-le märku, et FI on tuvastanud rahapesu või terrorismi rahastamisega seotud elemente ning on hakanud siseriiklikult nendega tegelema. Teavitust RAB-ile signaalseerib aga</p>

	<p><i>immediately to EBA</i>” ei pruugi olla Eesti kontekstis üheselt mõistetav, et EBA teavitamise kohustus on seega FI-l, mistõttu on oluline, et seletuskirjas oleks see võimalikult täpselt sõnastatud.</p> <p>Täiendavalt palume kaaluda Eelnõu ja/või seletuskirja täpsustamist seoses sellega, et kuivõrd uus AML pädev asutus on Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Amet (AMLA), siis kas EBA teavitamiskohustus sellisel kujul säilib ja kas AMLA teavitamise vajadus võib samuti kõne alla tulla. Sellisel juhul palume kaaluda, kas ka AMLA teavitamine peaks olema seaduse tasemel reguleeritud.</p>		<p>seda, et asutus peab end n-ö valmis panema koostööks, sest FI-l võib kuluda aega enne, kui ta oma kindlad küsimused ja ettepanekud RAB-ile arvamuse avaldamiseks esitab.</p> <p>Teise teavituse eesmärk on edastada EBA-le FI hinnang, mille põhjal teeb EBA oma järgnevad sammu.</p> <p>Eelnõu koostajate hinnangul kuuluvad teavituse saajate ringi EBA ja RAB. Leiame, et direktiiv ei sätesta siin kohustust teavitada AMLA-T, kuivõrd AMLA-le viidatakse näiteks direktiivi selgituspunkti 53 kohaselt tema täisnimega (Authority for Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism) ning artikli 48n lõike 4 sõnastust vastavat nime ei kasuta.</p>
33	33. Palume KAS-i sätete kohta tehtud muudatusettepanekud kaaluda ka VPTS-i sätete suhtes (Eelnõu § 9). Mõnes punktis on ka täpsed viited VPTS-le olemas.	Arvestatud.	
34	<p>Eelnõu § 1 p 202</p> <p>34. KAS § 104¹ täiendatakse lõikega 4. Seletuskirja kohaselt võetakse uue lõikega üle Direktiivi artikli 67 lõike 2 punkt b osas, mis puudutab maksimaalset sunniraha rakendamise perioodi. Direktiivi vastava artikli kohaselt sunniraha võib määrata kuni kuueks kuuks alates kuupäevast, mis on sätestatud pädeva asutuse otsuses, millega nõutakse rikkumise lõpetamist ja määratakse sunniraha. Eelnõus on aga vastav pädeva asutuse otsus muudetud täitekorralduseks. Palume nii eelnõus kui seletuskirjas „täitekorraldus“ asendada sõnadega „ettekirjutuse või muu haldusakti“ vastu, sest ettekirjutuse tegemisel tehakse ka järelevavle subjektile hoitus sunniraha rakendamiseks ja määratakse sunniraha ettekirjutuse täitmata jätmise või ebakohase täitmise korral. Selgitame, et täitekorraldus on ATSS-i kohaselt korraldus kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks.</p>	Arvestatud.	
35	<p>Eelnõu § 2 p 2</p> <p>35. FIS § 19 lõige 2 on sõnastatud selliselt, et juhatuse liikme nimetab ja kutsub tagasi nõukogu avaliku konkursi kaudu. Lause konstruktsioonist tulenevalt on võimalik aru saada, et juhatuse liige kutsutakse tagasi nõukogu avaliku konkursi kaudu. Tegelikult juhatuse liikme tagasi kutsumiseks ei ole avalik konkurss tingimuseks. Palume muuta FIS § 19 lõike 2 sõnastust järgmiselt: „(2) <u>Juhatuse liikme nimetab ja kutsub tagasi nõukogu. Juhatuse liige nimetatakse avaliku konkursi kaudu. Juhatuse liikme võib nimetada suunatud pakkumise kaudu, kui olemasolevale juhatuse liikmele pakutakse jätkamist uueks ametiajaks.</u>“</p>	Osaliselt arvestatud/s elgitatud.	Vt vastust Eesti Panga 1. märkusele.

36	Eelnõu § 2 p 3 36. Palume muuta Eelnõus FIS § 20 lõige 2 punkti 7 selliselt, et nõue rakenduks vaid juhatuse esimehele ja lühendada tähtaega kuue kuu peale. Tegemist pole Direktiivi ega CRR III (edaspidi Määrus) otsese nõudega, mistõttu kõigile juhatuse liikmetele sellise nõude rakendumine võib olla liiga raske tagajärg ja võib takistada juhatuse komplekteerimist, samas FI juhatuse esimehel peab enne ametisse asumist olema teatav eemalolek reguleeritud sektorist.	Arvestatud/selgitatud.	Eelnõu uues versioonis muudetakse sätte numeratsiooni (§ 20 lg 2 punkti 7 asemel § 20 lg 6), lühendatakse piirangu kehtivusaega (6 kuuni) ning kohaldumist (vaid juhatuse esimehele). Tulenevalt Eesti Panga 2. märkusele, jäetakse sõnastusest välja ka piirang, et kandideerida ei või finantsjärelevalve subjekti nõukogu liige. Vastavat diskretsioon jääb FI nõukogule.
37	Eelnõu § 2 37. FIS-i tuleks lisada rakendussäte seoses FI juhatuse liikmete muudatuste rakendamisega. Sätestada tuleks, et Eelnõuga kehtestatavad uued nõuded (nt ametivolituste tähtaeg, juhtidele esitatavad nõuded) hakkavad kehtima uutele juhatuse liikmetega sõlmitud lepingutele ning juba kehtivaid juhatuse liikmetega sõlmitud lepinguid ei muudeta ja need kehtivad lepingu lõppemiseni.	Osaliselt arvestatud/selgitatud.	Eelnõusse lisatud FIS § 64 lõige 11, mille kohaselt peab juhatus ja nõukogu viima oma tegevuse kooskõla uues redaktsioonis sätestatuga selle jõustumise ajaks. Eelnõu koostajate hinnangul ei ole mõistlik lisada FIS-i sätte, mis reguleerib juba ametist vabastatud juhatuse liikmete õiguseid ja kohustusi, sest ajaliselt sõlmitakse uue juhatusega ametilepingud enne eelnõu vastuvõtmist seadusena. 14 aasta ametiaja pikkus reguleerib eelnõus § 64 lõige 10, mille kohaselt kohaldatakse piirangut nendele lepingutele, mis sõlmitakse alates 11.01.2026. a.
38	Eelnõu § 2 p 10 38. FIS § 32 lõike 4 sõnastuse selguse huvides teeme ettepaneku sõnastada see järgmiselt: <i>(4) Töötajal on keelatud teha tehinguid finantsjärelevalve subjekti, tema ema- või tütarettevõtja ning sidusettevõtja väärtpaberite ning muude finantsinstrumentidega, samuti finantsjärelevalve subjekti poolt emiteeritud krüptovaraga (edaspidi finantsinstrument). Vastav keeld ei laiene investeerimisele investeerimisfondidesse või kolmandate isikute valitsetavatesse instrumentidesse tingimusel, et nende instrumentide osakuomanikud ei saa sekkuda portfelli valitsemisse ning nende investeringud on hajutatud.</i>	Arvestatud.	
39	Eelnõu § 2 p 11 39. FIS § 32 ¹ lg 6 teises lauses palume asendada sõna „kuutasule“ sõnadega „töötasule või kuutasule“. Muudatus on vajalik, sest töölepingu seadus sätestab terminit töötasu, mitte kuutasu.	Arvestatud.	
40	40. FIS § 32 ¹ lõike 8 on sõna „ning“ üleliigne („esitama enne töölepingu ning sõlmimist juhatusele“).	Arvestatud.	
41	Eelnõu § 2 p 12 41. Eelnõuga muudetakse FIS § 46 lõiget 8. Palume kaaluda ka lõike 3 muutmist, sest meie hinnangul Euroopa Komisjoni teavitamise	Arvestatud.	

	kohustus on jäänud seadusesse sisse varasematest direktiividest ja ajast kui veel Euroopa järelevalveasutusi ei olnud loodud.		
42	Eelnõu § 2 p 19 42. FIS § 47 ⁹ lõige 5 on sõnastatud arusaamatult. Teeme ettepaneku muuta sõnastust järgmiselt: „(5) <i>Inspeksioon teeb koostööd Rahapesu Andmebürooga ja vahetab temaga rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seonduvat asjakohast teavet kolmanda riigi krediidasutuse filiaali üle järelevalve teostamisel.</i> “	Arvestatud.	
43	43. FIS § 47 ⁹ lõikes 6 palume asendada sõnad „haldusmenetluse seadustikule“ sõnadega „haldusmenetluse seadusele“ ning lisada seaduste loetellu ka investeerimisfondide seadust.	Arvestatud.	
44	Eelnõu § 2 p 21 ja 22 44. Eelnõuga luuakse võimalus konfidentsiaalse teabe ja finantsjärelevalve tulemusi kajastavate dokumentide avaldamiseks Maksu- ja Tolliametile viitega Direktiivi artiklile 56. Direktiivi kohaselt ei ole välistatud teabevahetus pädevate asutuste ja maksuhaldurite vahel kooskõlas riigisisese õigusega. Eelnõu näeb ette väga laia aluse – seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Eelnõuga tuleks täpsustada ja täpsemalt loetleda need juhtumid, millal võib Maksu- ja Tolliametile konfidentsiaalset järelevalvelist teavet avaldada ehk mis on see õiguslik alus ja millisel juhul on info avaldamine lubatud.	Arvestatud/ selgitatud.	Eelnõus muudetakse § 54 lõike 4 punkti 14 sõnastust ja sõnastatakse, et Finantsinspeksioon võib avaldada konfidentsiaalset teavet Maksu- ja Tolliametile krediidasutuse või tema filiaali üle riikliku järelevalve teostamiseks ning isikute kontrollimiseks maksukorralduse seaduses sätestatud ulatuses. Sätte muutmisel on võetud eeskujuks MKS § 29 punkt 22. Samasisuline täiend on lisatud § 54 lõikesse 4 ⁸ .
45	Eelnõu § 2 uus punkt 45. Palume täiendada Eelnõu FIS §-ga 47 ¹² järgmises sõnastuses: „ <i>Finantsinspeksioonil on õigus tasuda Euroopa Keskpanga, Euroopa Pangandusjärelevalve, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve ning Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ameti poolt esitatud arveid, mis on seotud <u>finantsjärelevalve või nimetatud asutuste ees võetud kohustuste täitmisega.</u></i> “ Eelnõuga täiendatakse FIS-i uue sättega, mille kohaselt on FI-l õigus otse tasuda Euroopa Keskpanga, Euroopa Pangandusjärelevalve, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve ning Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ameti poolt esitatud arveid, mis on seotud FI kohustustega. Sellised kulud loetakse seadusjärgseteks kuludeks ning kaetakse FI eelarvest. Muudatuse eesmärk on tagada selge ja ühemõtteline õiguslik alus nende arvete tasumiseks, mis tulenevad FI kui ELi finantsjärelevalveraamistiku osalise rollist. FI osaleb Eesti esindajana mitmes EL tasandi institutsionaalses koostöös, mille kaudu võib FI-le tekkida kohustus hüvitada ühiste infosüsteemide arendamise ja käitamisega seotud kulusid, liikmemakse või muid kulutusi, mis on vajalikud ja seonduvad EL õigusest tulenevate finantsjärelevalve teostamisega seotud ülesannete või nimetatud asutuste ees võetud kohustuste täitmisega. Selge seadusesäte võimaldab FI-l arveid kiirelt ja õiguspäraselt tasuda, ilma et oleks	Arvestatud.	

	vajadust täiendava õigusliku tõlgendamise või eelneva volituse järele. See suurendab õiguskindlust ja välistab võimalikke viivitusi või vaidlusi seoses arvete käsitlemisega.		
46	Eelnõu § 9 46. Eelnõus ei ole liiga selgelt jälgitav Direktiivi kohaldamine investeerimisühingutele ning tuleks ka kaaluda kas „finantsinstitutsiooni“ (<i>institution</i>) mõiste tõttu laienevad Direktiivi vastavad sätted kõigile investeerimisühingutele või üksnes nn suurtele investeerimisühingutele. Sellest tulenevalt tuleks kogu VPTS-i muutmise raamistik üle vaadata ja muudatused teha vaid osas, mis on direktiivi ülevõtmiseks vajalik. Palume need muudatused meile eelnevalt saata, et saaksime ülevaate, mis osas VPTS muutmisele läheb.	Arvestatud.	Investeerimisühingu suhtes kehtivaid nõuded on VPTS osas muudetud ja jäetud on üksnes need nõuded kehtima, mis tulenevad direktiivist (eelkõige CRD artiklid 88 ja 91, millele viitab omakorda MiFIDi artikkel 9). Nt on ESG riskide ja krüptoriskide käsitlus investeerimisühingute puhul välja jäetud.
47	Eelnõu § 9 p 4 47. Teeme ettepaneku sõnastada VPTS § 79 lõiget 1 järgmiselt: „(1) Investeerimisühing peab tagama, et tema juhatuse ja nõukogu liikmel (edaspidi käesolevas peatükis juht) ning võtmeisikul on investeerimisühingu juhtimiseks ja ülesannete täitmiseks vajalikud teadmised, haridus, oskused, kogemused, kutsealane sobivus, laitmatu ärialane maine ning ta sobitub oma teadmiste, kogemuste ja oskuste poolest juhtide koosseisu.“	Arvestatud.	
48	Eelnõu § 9 p 12 48. VPTS § 79 ³ lõike 1 punktis 2 palume asendada sõnad „sotsiaalsed ja juhtimisriskid“ sõnadega „sotsiaalseid ja juhtimisriske“.	Teadmiseks võetud/selgitatud.	Säte on eelnõust välja jäetud kuna ESG nõuded sellisel kujul IÜ-dele ei kohaldu nagu pankadele.
49	Eelnõu § 9 p 16 49. Kehtiva VPTS-i kohaselt vastutab investeerimisühing ise, et tema võtmeisikud on sobivad ja vastavad kehtivatele nõuetele. Investeerimisühing ei teavita võtmeisikute valimisest või määramisest Finantsinspektsiooni. Muudatustega senine kord muutub ja vastav kord investeerimisühingutele kehtestatakse. Samas näeb Direktiiv ette võtmeisikute hindamise järelevalveasutuse poolt juhul, kui tegemist on olulise investeerimisühinguga. Eelnevast tulenevalt palume halduskoormuse vähendamiseks kaaluda, et n-ö väikestele investeerimisühingutele jääks täna kehtiv kord kehtima, st võtmeisikutest peaks erandina teavitama üksnes olulised investeerimisühingud.		
50	Eelnõu § 9 p 22 50. VPTS § 82 lõike 3 punktides 3 ² ja 3 ³ palume asendada sõna „korra“ sõnaga „kord“.	Arvestatud.	
51	<u>II Kommentaarid ja ettepanekud seletuskirjale</u> Eelnõu § 1 p 9 5 1. Seletuskirja lk 21 kohaselt täiendatakse KAS § 13 ¹ lõiget 1 punktiga 19, millega tekib krediidasutuse tegevusluba taotleval äriühingul kohustus esitada FI-le muu hulgas ülevaade nõukogu ja juhatuse kõigi liikmete ning võtmeisikute töökohustuste kohta, sealhulgas üksikasjalikud andmed aruandlus- ja vastutusahelate kohta. Juhime tähelepanu, et vastav säte puudub Eelnõus ning kehtivas KAS-is on punkt 19 juba olemas, kuid teises sõnastuses.	Teadmiseks võetud/selgitatud.	Selgitus eelnõust välja jäetud.
52	Eelnõu § 1 p 54 52. Seletuskirja lk 41 § 48 lõike 2 ⁵ kohta on sätestatud: „kui aga juht on ametisse nimetatud, siis kutsutakse ta viivitamatult juhtorganist tagasi või asjakohasel juhul kohaldatakse muid sobivaid meetmeid	Arvestatud/selgitatud.	Seletuskirjast vastav lause välja jäetud.

	(lõige 2 ⁵). Selliste meetmete üle otsustab FI, olles seejuures seotud HMS-ist tuleneva proportsionaalsuse-nõudega.“ Lõikega võetakse üle Direktiivi artikli 91 lõige 1b. Juhime tähelepanu, et Direktiivi ülevõetavas sättes on tegemist järelevalvesubjekti kohustusega, mitte FI kohustusega kohaldada asjakohaseid meetmeid. Paluma seletuskiri selles osas muuta.		
53	Eelnõu § 1 p-d 60-63 53. Seletuskiri viitab, et KAS § 49 lisatakse lõige 1 ⁵ , kuid Eelnõus vastav muudatus puudub (konsolideerimisgrupi määratlemine KAS § 49 tähenduses).	Arvestatud/ selgitatud.	Täiendame eelnõud.
54	Eelnõu § 2 p 11 54. Eelnõu seletuskirja lk 101 on sedastatud järgnevalt: „Lõikega 3 sätestatakse FI töötaja ooteaja pikkuseks kuus kuud, mida järelevalveasutus võib lühendada kuni kolme kuuni. Ooteaja lühendamise üle otsustamisel peab FI võtma arvesse töötaja seniseid ametikohti ja tööülesandeid Inspeksioonis (punkt 1), töötaja tulevast ametikohta ja tööülesandeid ning uue tööandja tegevusala, sealhulgas tema seotust finantsjärelevalvesubjektidega, kelle üle Inspeksioon järelevalvet teostab (punkt 2) ning muid asjaolusid (punkt 3).“ Siit nähtub justkui ooteaega peab FI igal juhul kohaldama, aga võib oma diskretsiooni alusel lühendada seda kuni kolme kuuni. Samas lk 140 on selgitatud: „Ooteaja rakendamisega seotud muudatused on ebaregulaarsed seetõttu, et selle kohaldamine on FI otsus ning mitte iga töötaja suhtes ei pea seda rakendama. Nagu on ka seletuskirjas FIS § 32 ¹ lõike 3 lisamise selgitustes märgitud, peaks ooteaga kohaldama olukordades, kus töötaja otseselt panustas finantsjärelevalvesubjekti järelevalvesse, teinud tema suhtes toiminguid, või omab töö käigus saadud teavet, teadmisi ja kogemusi, mille rakendamine vahetult pärast töösuhte lõppemist FI-s võib kahjustada järelevalveasutuse läbiviidavaid menetlusi või anda põhjendamatu eelise olukorras, kus töötaja uus tööandja on samuti finantsjärelevalve subjekt või temaga seotud isik, võrreldes teiste finantsturuosalistega.“ Seega seletuskirja lk 101 ning lk 140 on justkui omavahel vastuolus, kuivõrd lk 101 kohaselt peab ooteaega alati rakendama (vähemalt kolm kuud), aga lk 140 järgi justkui ei pea seda iga töötaja suhtes rakendama. Palume kõrvaldada vastuolu seletuskirjas selliselt, et ooteaega peab alati rakendama, kuid FI-l on õigus seda lühendada.	Osaliselt arvestatud/ selgitatud.	Eelnõu FIS §-i 32 ¹ täiendatakse uue lõikega, milles sätestatakse olukorrad, kus ooteaega töötaja suhtes ei kohaldata (vt vastust Eesti Panga 7. märkusele). Eelnõu koostajad nõustuvad nii Eesti Panga kui ka Justiits- ja Digiministeeriumi märkustest eelnõu seletuskirjale, et pole piisavalt selge, kas ooteaega kohaldatakse kõikide töötajate suhtes või mitte. Kuigi CRD VI annab liikmesriikidele õiguse ise sätestada ooteaja kohaldamise tingimused, leidsid eelnõu koostajad eelnõu läbivaatamisel, et ooteaja automaatne kohaldamine kõikide Finantsinspeksiooni töötajate suhtes ei pruugi olla kooskõlas artikli 4a mõttega, mis rõhutab, et ooteaja kohaldamine peab olema proportsioonis töötaja rolli ja kohustustega. Kuivõrd ooteaja kohaldamisega piiratakse isiku põhiseaduslikke õiguseid, peavad selle kohaldamise tingimused ja välistused olema piisavalt selged ning kaalutud. Eeltoodust tulenevalt ei nõustu eelnõu koostajad, et ooteaja kohaldamine kõikide Finantsinspeksioonis töötavate isikute suhtes peaks olema automaatne. Küll aga jääb Finantsinspeksioonile õigus hinnata, kas isik vastab seaduses sätestatud välistuse tingimusele või mitte. Seega

			jääb järelevalveasutusele alles vajalik diskretsioon.
55	<p>Eelnõu § 8</p> <p>55. Eelnõu § 8 kohaselt täiendatakse RahaPTS-i §-ga 62¹, mille kohaselt peab RAB esitama FI-le KAS § 37³ lõikes 10 (osaluse omandamine ja võõrandamine), § 69 lõikes 1² (ühinemisloa taotlemine ja menetlus) ja § 70³ lõikes 2² (jagunemisloa andmine) ning VPTS § 118 lõikes 6 (investeeringisühingu ühinemisloa andmine) nimetatud arvamuse 30 tööpäeva jooksul arvates FI-ly vastava taotluse saamisest.</p> <p>Esiteks, palume kaaluda seletuskirja täpsustamist selliselt, et seal oleks hõlmatud ka VPTS § 118 lõikes 6 nimetatud arvamus (nagu Eelnõu sättes).</p> <p>Teiseks, seletuskirjas on täpsustatud, et nimetatud arvamus sisaldab RAB-i hinnangut selle kohta, <i>kas olulise osaluse võõrandamine, ühinemine või jagunemine võib endast kujutada rahapesu või terrorismi rahastamist ning et RAB-lt oodatakse adekvaatset ja sisulist arvamust, milles on antud hinnang sellele, kas ettevõtjate kavandatavas tegevuses on rahapesu või terrorismi rahastamise elemente</i>. Kas hinnangu sisu ei peaks Eelnõu seletuskirjas täpsustama, sest viidatud KAS-i ja VPTS-i sätete kohaselt peab RAB andma hinnangu selle kohta, et ega „ei esine põhjendatud kahtlust, et osaluse omandamine, omamine või suurendamine või kontroll omandatava üksuse üle on seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega või selle katsega või suurendab selliseid riske.“ Kui seletuskirja kohaselt peab RAB andma hinnangu selle kohta, kas tehing võib endast kujutada rahapesu või terrorismi rahastamist või selle elemente, siis ei ole sellest üheselt mõistetav, et hinnangus peaks tegelikult välja tooma juba ka selle, kas tehing on seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega või selle katsega või suurendab selliseid riske. Sellest tulenevalt palume kaaluda Eelnõu seletuskirja sõnastuse täpsustamist.</p> <p>Loetletud KAS-i ja VPTS-i sätete kohaselt „<i>võib RAB-i arvamus olla alus keelduva otsuse tegemiseks</i>“. Palume kaaluda kõnealuse hinnangu õigusjõu või FI-le sidususe täpsustamist Eelnõu seletuskirjas ja/või sätestada see KAS-is ja VPTS-is formaalsemalt, nt „<i>Finantsinspektsioon võtab otsuse tegemisel arvesse mh ka Rahapesu Andmebüroo hinnangut</i>“ vmt.</p> <p>Lisaks, HMS § 16 lõikes 1 on sätestatud, et kui taotluse lahendamiseks on vaja teise haldusorgani kooskõlastust või arvamust ja seda ei ole antud, edastab haldusorgan taotluse koopia koos dokumentidega teisele haldusorganile, näidates ära tähtaja, mille jooksul tuleb teha otsus kooskõlastuse andmise kohta või esitada arvamus. Taotleja võib ise korraldada kooskõlastuse või arvamuse saamise, kui see on menetluse kiiruse ja ökonoomia huvides vajalik. HMS § 16 lõike 2 lauses 2 on sätestatud, et kui teine haldusorgan ei ole arvamust määratud tähtjaks andnud ega tähtaega pikendanud, võib taotluse lahendada teise haldusorgani arvamusega. Palume seletuskirjas täpsustada, et kas juhul kui RAB oma arvamust 30 päeva jooksul ei esita, siis võib taotluse lahendada ilma RAB-i arvamusega, nagu on HMS § 16 lõikes 2 sätestatud</p>	<p>Teadmiseks võetud/selgitatud.</p>	<p>Uues versioonis jäetakse RahaPTS-i muudatus eelnõust välja. Vt 26. märkuse vastust.</p>

56	<p>Eelnõu § 9 p 33</p> <p>56. Eelnõu seletuskirja lk 128 on selgitatud: „Kuivõrd CRD VI ühinemiste ja jagunemiste osa kohaldub ka investeerimisühingutele, muudetakse VPTS-i ühinemise, jagunemise ja ümberkujundamise 13. peatükki analoogselt KAS 6. peatükile (vt KAS 6. peatüki muutmise selgitusi).“ Direktiivi artikli 27i lõikes 1 on sätestatud: „Member States shall require institutions, and financial holding companies and mixed financial holding companies within the scope of Article 21a(1) (the “financial stakeholders”) carrying out a merger or division (the “proposed operation”), to notify, after the adoption of the draft terms of the proposed operation and in advance of the completion of the proposed operation, the competent authority which will be responsible for supervising the entities resulting from such proposed operation, indicating the relevant information, as specified in accordance with Article 27j(5).“</p> <p>Viidatud sättest tuleneb, et vastav teavitamiskohustus kohaldub järgmistele ettevõtjatele: “institutions”, “financial holding companies” ja “mixed financial holding companies”. Kehtiva direktiivi 2013/13/EL kohaselt on “Institution” institution as defined in point (3) of Article 4(1) of Regulation (EU) No 575/2013. CRR-i vastava sätte kohaselt on “institution” a credit institution authorised under Article 8 of Directive 2013/36/EU or an undertaking as referred to in Article 8a(3) thereof.</p> <p>Direktiivi 2013/13/EL artikli 8a lõikes 3 on viidatud investeerimisühingutele, mis pidid hiljemalt 27. detsembriks 2020 taotlema krediitiasutuse tegevusluba. Eelneva tõttu jääb selgusetuks, millisest Direktiivi sättest tuleneb, et vastav Direktiivi osa, mis käsitleb ühinemist ja jagunemist, kohaldub kõikidele investeerimisühingutele?</p> <p>Kuivõrd Direktiivi artikli 27i lõikega 3 sarnane sõnastus on ka artikli 27a lõikes 1, siis tekib sama küsimus ka osaluse omandamisest teavitamise kohta. Eelnõu seletuskirja lk 122 kohaselt on lisatava VPTS § 83⁴ aluseks Direktiivi artikli 27a lõiked 1 ja 2.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	<p>Eelnõu koostajad on täiendavalt tutvunud ja leidnud, et CRD VI-s sätestatud ühinemiste ja jagunemiste regulatsiooni ei saa eelnõu esimeses versioonis pakutud kujul laiendada investeerimisühingutele. Seetõttu jäetakse eelnõu uues versioonis vastavad muudatused välja.</p>
57	<p><u>II Muud tähelepanekud</u></p> <p>57. Juhime tähelepanu, et EBA nimi eesti keeles on Euroopa Pangandusjärelevalve, mitte Euroopa Pangandusjärelevalve Asutus. Palume Eelnõu selles osas parandada</p>	Mitte-arvestatud /selgitatud.	<p>Seadustes on läbivalt alates EBA asutamisest kasutatud nime Euroopa Pangandusjärelevalve Asutus, mis on tõlge nimest European Banking Authority. Eelnõu koostajate hinnangul kasutatakse mõlemaid nimesid sünonüümselt. Veel enam, nime muutmine KAS-is toob kaasa vajaduse muuta sama nime ka näiteks FELS-is ja FIS-is, kus nime on kasutatud üle saja korra, rääkimata teistes valdkonnapõhistest seadustest. Eeltoodut arvestades leiavad eelnõu koostajad, et arvestades</p>

			mahtu, mida nime muutmine lisab eelnõule ja selle seletuskirjale, ning arusaamale, et Euroopa Pangandusjärelevalve ja Euroopa Pangandusjärelevalve Asutus on sama asutus, jäetakse ettepanekuga arvestamata.
Eesti Pangaliit			
1	Üldise tagasisidena juhime tähelepanu, et eelnõu seletuskirjast ei selgu, kas ning millises ulatuses on krediitiasutused, erialaliidud ja muud turuosalistes olnud kaasatud Basel III regulatsiooni väljatöötamisse ning kas nende antud tagasisidet on sisuliselt arvestatud. Arvestades Basel III reguleerimisala, on turuosaliste varajane ja sisuline kaasamine eriti vajalik, et vältida ebaotstarbekaid või ülemääraseid nõudeid, mis võivad vähendada turu konkurentsivõimet ning samuti selleks, et ennetada rakendusprobleeme ja tarbetuid kulusid, mis võivad tekkida, kui regulatiivsed nõuded ei arvesta sektoris väljakujunenud toimivaid praktikaid.	Arvestatud/ selgitatud.	Eesti Pangaliit oli kaasatud Vabariigi Valitsuse/Riigikogu seisukohtade väljatöötamisel. Eesti seisukohad EL panganduspaketi kohta, seisukohtade seletuskiri ja võimalikud mõjud kaardistati koostöös järelevalve, keskpanga ja turuosalistega. Eesti Pangaliidu ettepanekuid arvestati Eesti seisukohtade koostamisel ja EL tasandi läbirääkimistes, millest info jagamine toimus infopäevade vormis. Turuosaliste kaasamise märgitakse ära ka eelnõu seletuskirjas.
2	Täiendavalt toome välja, et eelnõu seletuskirjas ei ole käsitletud, kuidas on arvestatud nende suundade ja prioriteetidega, mis on Euroopa Komisjoni fookuses viimastel aastatel olnud, sealhulgas de-reguleerimine ja halduskoormuse vähendamine. Euroopa Komisjon on oma parema õigusloome tegevuskavas (Better Regulation Agenda) ning REFIT-programmi (Regulatory Fitness and Performance Programme) raames korduvalt rõhutanud vajadust vähendada liigset regulatiivset ja halduskoormust, eriti väiksemate ja keskmise suurusega turuosaliste jaoks. REFIT-i põhimõtete kohaselt tuleb iga regulatsiooni muutmise käigus hinnata, kas on võimalik lihtsustada nõudeid või kohandada neid proportsionaalsuse põhimõttega, vältides ülereguleerimist. ¹ Arvestades, et Basel III regulatsiooni siseriiklikku seadusesse ülevõtmine annab seadusandjale teatud kaalutlusruumi, on eriti oluline vältida ülemäära reguleerimist ja tagada, et õigusraamistik jääks tasakaalukaks, proportsionaalseks ja praktikas toimivaks, kooskõlas Euroopa Komisjoni de-reguleerimise ja parema õigusloome eesmärkidega. ¹ Vt European Commission. REFIT – making EU law simpler, more efficient and future-proof. – Arvutivõrgus kättesaadav: https://commission.europa.eu/law/law-makingprocess/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-more-efficient-and-future-proof_en .	Arvestatud/ selgitatud.	Täiendame eelnõu sisukokkuvõtte osa ning toome seal loeteluna välja kohustused, mida eelnõuga lisatakse, ja kohustused, mida dereguleeritakse.
3	Lisaks juhime tähelepanu, et eelnõu ja seletuskirja vahel esineb olulisi sisulisi ja sõnastuslikke ebakõlasid (vt mõned näited KAS § 49 lg 1 ⁵ ja KAS § 60 lg 1 juures). Sellised lahknevused tekitavad	Teadmiseks võetud/selgitatud.	Seletuskirja ja eelnõud on vastavalt korrigeeritud.

	õigusselgusetust ning raskendavad eelnõu mõistmist ja tõlgendamist.		
4	<p>Eelnõu seletuskirjas on õigesti leitud, et CRD VI defineerib “sisekontrollifunktsiooni” mõiste, kuid KASi eelnõu on läinud CRD VI käsitlustest asjatult ja ebamõistlikult kaugele. CRD VI eesmärk ei ole luua formaalselt uut sisekontrolli struktuuri, vaid tugevdada olemasolevate funktsioonide - riskikontrolli, vastavuskontrolli ja siseauditi - iseseisvuse ja sõltumatuse tagatist.</p> <p>CRD VI on eelneva tagamiseks lisanud artiklisse 76 järgnevad täiendused:</p> <p><i>Art 76 (5): Liikmesriigid tagavad kooskõlas komisjoni direktiivi 2006/73/EÜ (*17) artikli 7 lõikes 2 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega, et finantsinstitutsiooni sisekontrollifunktsiooni täitja on sõltumatu operatiivfunktsioonidest ning et tal on piisavalt võimu, kaalu ja vahendeid ning juurdepääs juhtorganile.</i></p> <p><i>Art 76 (6) Liikmesriigid tagavad, et sisekontrollifunktsiooni täitja omab otsest juurdepääsu ja võib aru anda otse järelevalvefunktsiooni täitvale juhtorganile. Sel eesmärgil on sisekontrollifunktsiooni täitja sõltumatu juhtimisfunktsiooni täitva juhtorgani liikmetest ja kõrgemast juhtkonnast ning eelkõige on tal võimalik anda teada probleemkohtadest ja hoiatada järelevalvefunktsiooni täitvat juhtorganit, kui see on asjakohane või kui ilmnevad konkreetset riskisuundumused, mis mõjutavad või võivad mõjutada finantsinstitutsiooni, ilma et see piiraks juhtorgani kohustusi käesoleva direktiivi ja määruse (EL) nr 575/2013 alusel.</i></p> <p><i>ja</i></p> <p><i>Sisekontrollifunktsioonide juhte ei eemaldata ametist ilma järelevalvefunktsiooni täitva juhtorgani eelneva heakskiiduta.</i></p> <p>KAS-i eelnõu lähenemine aga sätestab täiendavalt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sisekontrolli funktsioonide põhimääruse loomine ja selle kinnitamine nõukogu poolt; -sisekontrolli funktsioone juhtivate isikute ametisse nimetamise ja vabastamise otsustamine nõukogu tasandil; - sisekontrolli üksuste töötajate ametisse nimetamise ja vabastamise kinnitamine vastava üksuse juhi ettepanekul nõukogu poolt. <p>Leiame, et selline käsitlus rikub senist tasakaalustatud ja praktikas toimivat raamistikku.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	Vastavaid järgnevaid ettepanekuid on suures osas arvestatud.
5	<p>Tähelepanekud sätete kaupa</p> <p>1. KAS § 48¹ - Olulistele krediidasutustele (peaks olema ka OS-II krediidasutused) sätestatakse nõue teavitada juhtide ametisse nimetamisest 30 tööpäeva, teistel juhtudel on tähtaeg 10 päeva. Selline teavitustähtaeg pikendab oluliselt sobivusmenetluse läbiviimise protsessi ja juhtide/ töötajate ametisse nimetamist. Samuti on arusaamatu, miks ühel juhul sätestab regulatsiooni tähtaja kalendripäevades ja teisel juhul tööpäevades.</p>	Arvestatud.	
6	<p>2. KAS § 49 lg 1⁵ - Juhime tähelepanu, et eelnõu seletuskirja kohaselt täiendatakse krediidasutuste seadust § 49 lõikega 1⁵, kuid eelnõus vastav säte puudub.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	Seletuskirjast vastav selgitus välja jäetud
7	<p>3. KAS § 50 lg 1¹ – Seletuskirjas on viidatud ekslikult valele sättele, õige säte peaks olema KAS § 13⁶, mitte KAS § 13⁴.</p>	Arvestatud.	
8	<p>4. KAS § 52 lg 4 p 5 - Seletuskirja kohaselt on muudatus tingitud soovist ühtlustada regulatsiooni sisekontrolli erinevate üksuste (siseaudit, riski- ja vastavuskontroll) osas. Leiame, et taoline</p>	Arvestatud/ selgitatud.	Vastav muudatus on eelnõust välja jäetud.

	<p>ühtlustamine ei ole võimalik ega otstarbekas ja hägustab kolme liini mudeli põhimõtteid.</p> <p>Kui seni on krediitdiasutuse nõukogu kinnitanud ainult siseauditi põhimääruse, siis sellel on selge loogiline ja regulatiivne põhjendus. Kolme liini mudeli järgi on siseaudit kolmas liin, millel peab olema otsene ja sõltumatu aruandlussuhe nõukoguga. Siseaudit teostab nii ex post kontrolli juhatuse tegevuse üle, erinevalt riski- ja vastavuskontrolli funktsioonidest, kes on kohustatud nõustama juhatust ja esimest liini regulatiivsete nõuete rakendamisel. KAS ning EBA sisekontrolli ja juhtimiskorra juhised näevad ette, et siseauditi sõltumatuse tagamiseks kinnitab nõukogu siseauditi põhimääruse ja tööplaani. Riskijuhtimise ja vastavuskontrolli funktsioonid seevastu kuuluvad teise liini. Need funktsioonid on juhatuse operatiivjuhtimise vastutusalas, kus nõukogu roll on strateegiline – kinnitada riskistrateegia ja riskitaluvuse määrad, saada regulaarset aruandlust ning hinnata süsteemide tõhusust. Operatiivse paindlikkuse tagamiseks on teise liini funktsioonide juhtidel õigus iseseisvalt määrata oma alluvuses oleva organisatsiooni struktuur ning vastutuse jagamine. Alternatiivse lähenemisena võib juhatuse kinnitada teise liini „põhimääruse“.</p> <p>Kui nõukogu hakkaks kinnitama ka riskijuhtimise ja vastavuskontrolli põhimääruseid, tekiks meie hinnangul mitu probleemi. Esiteks hägustuks vastutus ja rollide jaotus - nõukogu liiguks strateegiliselt järelevalvetasemelt operatiivjuhtimisse. Teiseks võiks seda tõlgendada kui kolme liini mudeli rikkumist, sest teise liini funktsioonid ei ole mõeldud nõukogu otsese juhtimise alla. Kolmandaks võib see anda vale mulje, et riskijuhtimine ja vastavuskontroll on sama sõltumatud kui siseaudit, kuigi tegelikult on nad juhatuse juhitud ja seotud igapäevase tegevusega. Hea valitsemistava ja regulatiivne raamistik eeldavad, et nõukogu kinnitab ainult siseauditi põhimääruse, samas kui riskijuhtimise ja vastavuskontrolli põhimäärused kinnitab juhatuse või funktsiooni juht, andes nõukogule regulaarset aru nende funktsioonide toimimisest ja tõhususest. See tagab nii rollide selguse kui ka vastutuse korrektse jaotuse.</p> <p>Muudatus ei ole seotud CRD VI ülevõtmisega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/1619.</p> <p>Teeme ettepaneku jääda kehtiva KAS sõnastuse juurde, et krediitdiasutuse nõukogu pädevusse kuulub üksnes siseauditi üksuse põhimääruse kinnitamine.</p>		
9	<p>5. KAS § 52 lg 4 p 7 - Leiame, et kõikide sisekontrolli üksuste töötajate ametisse nimetamine ja vabastamine läbi nõukogu eelneva kooskõlastuse on administratiivselt ning krediitdiasutuste sisejuhtimise protsesse arvestades ebamõistlik ning vajaks kindlasti muutmist. Lisaks, CRD VI arikkel 76 lg 5 (tegelikult lg 6) ei näe ette, et sisekontrolli töötajad peaks määrama nõukogu. See sätestab: <i>"The heads of the internal control functions shall not be removed without prior approval of the management body in its supervisory function."</i> Kui direktiiv sätestab üksnes sisekontrolli funktsioone juhtivate töötajate nimetamise ja tagasikutsumise nõukogu poolt, siis meie hinnangul ei ole asjakohane seda laiendada kõikidele sisekontrolli üksuse töötajatele. Kõikide sisekontrolli funktsiooni</p>	Arvestatud.	

	<p>töötajate nimetamine ja tagasikutsumine nõukogu poolt oleks nõukogu jaoks ebamõistlikult koormav.</p> <p>Teeme ettepaneku muuta KAS § 52 lg 4 p 7 sõnastust ja sõnastada see järgmiselt: „Nõukogu pädevusse ja kohustuste hulka kuuluvad krediitiasutuse sisekontrolli funktsioone juhtivate isikute ametisse nimetamine ning siseauditi üksuse juhi ettepanekul siseauditi üksuse töötajate ametisse nimetamine ja vabastamine.“</p> <p>Eelnõu kohaselt peaks lisaks sisekontrolli funktsioone juhtivatele isikutele nõukogu ametisse nimetama ja vabastama ka uue nõudena vastavus- ja riskikontrolli üksuste kõik töötajad (siseauditi osas kehtis see nõue ka praegu). Leiame, et nõukogu kohustuste laiendamine üksnes seetõttu, et seadusesse lisatakse „sisekontrolli funktsiooni“ mõiste, mis hõlmab nii siseauditi kui ka riski- ja vastavuskontrolli funktsioone, ei ole piisavalt põhjendatud. See muudatus ei tulene otseselt CRD VI regulatsioonist ning arvestades nõukogu juba praegu ulatuslikke kohustusi, ei ole nende täiendav laiendamine põhjendatud. Kui siseauditi funktsiooni puhul on selle juhi ja töötajate ametisse nimetamise ja ametist vabastamine nõukogu pädevusena arusaadav, siis riski- ja vastavuskontrolli funktsioonide puhul ei ole see ettepanek praktikaga kooskõlas. Vastavuskontrolli ja riskikontrolli funktsiooni töötajate sõltumatuse tagamiseks piisab meie hinnangul ka üksuse juhi nõukogu poolsest määramisest, nõukogu liikmetele juurdepääsu tagamisest jms seaduse toodud nõuetest. Sõltuvalt krediitiasutuse suurusest võib nendes funktsioonides olla töötajate arv 5-9% kõigist töötajatest, mis 2 000 töötajaga organisatsioonil (peakontor koos filiaalidega) on ligi 200 inimest. Arvestades nõukogu strateegilise tasandi funktsiooni ei oleks mõistlik, et nõukogu hakkab kinnitama kõiki riski- ja vastavuskontrolli funktsiooni töötajaid. Eelnõu ettevalmistaja on muudatust põhjendanud üksnes terminoloogia ühtlustamise vajadusega, mistõttu ei näe me sisulist vajadust nõukogu rolli suurendamiseks. Nõukogu roll on juba praegu väga laiaulatuslik ja täiendav kohustuste suurendamine ilma selge lisandväärtuseta võib vähendada nõukogu tõhusust järelevalvefunktsioonide täitmisel. Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt tuleks vältida regulatiivseid muudatusi, mis ei ole otseselt vajalikud krediitiasutuste riskijuhtimise ja järelevalve kvaliteedi parandamiseks.</p>		
10	<p>6. KAS § 52 lg 4 p 10 - Eelnõu kohaselt kuulub nõukogu pädevusse erinevate komiteede pädevuse, õiguste ja tegevuste põhimõtete kinnitamine. Sättest jääb ebaselgeks, kas silmas on peetud vaid seadusega ette nähtud komiteesid või kõiki krediitiasutuses moodustatavaid komiteesid. Siinkohal on oluline arvestada, et ka juhatuse moodustab oma operatiivsete ülesannete täitmiseks komiteesid. Nõukogul puudub mandaat juhtimisse sekkumiseks ja seetõttu ei saa ta määratleda juhatuse poolt moodustatud komiteede töökorraldust. Teeme ettepaneku täpsustada sätet selliselt, et oleks selge, et nõukogu pädevusse kuulub vaid seaduses nõutud komiteede põhimõtete kinnitamine.</p>	Arvestatud.	
11	<p>7. KAS § 52 lg 4 p 5 - Sätte kohaselt kuulub nõukogu pädevusse sisekontrolli üksuste põhimääruse kinnitamine. Sättega luuakse kohustus luua ja kehtestada uus sise-eeskiri, mille loomist kehtiv KAS ei sätesta ja ei näe ette ka CRD VI.</p>	Arvestatud.	

	<p>Teeme ettepaneku muuta sätet selliselt, et nõukogu pädevusse kuuluks siseauditi põhimääruse kinnitamine. Ettevõtte organisatsiooni struktuur, sealhulgas sisekontrollifunktsioonide toimimine, sätestatakse juba teistes kõrgema taseme poliitikates, mille kinnitab nõukogu. Eraldi sisekontrolli põhimääruse nõude kehtestamine ei ole vajalik ega mõistlik. Vastavuskontrolli sisepoliitika kinnitamise osas peaks säilima paindlikkus, kus selle võib väiksemates krediidasutustes, kus see on kooskõlas organisatsiooni toimimise põhimõtetega, kinnitada ka juhatus või vastava funktsiooni juht.</p>		
12	<p>8. KAS § 57⁴ lg 1 sätestab „: ... <u>krediidasutuse juhatuse liige ei tohi olla krediidikomitee esimees ega esimehe äraolekul juhtida krediidikomitee istungit.</u>„</p> <p>Kehtiva KAS § 58 lg 1 järgi krediidasutuse <u>juhatuse esimees</u> ei tohi olla krediidikomitee esimees või esimehe äraolekul juhtida krediidikomitee istungit.</p> <p>Seletuskirja järgi on nõudeid pigem vähendatud. Ei ole selge, kas eelnev on ekslikult muudetud või on muudatuse aluseks mõni väline nõue.</p> <p>Komiteede regulatsioon üldisemalt - eelnõu KAS § 57⁴ lg 4 sätestab, et komiteed moodustatakse nõukogu liikmetest, sealhulgas sõltumatutest nõukogu liikmetest, juhul kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.</p> <p>Kehtivas seaduses on selgelt eristatud nõukogu komiteed (auditikomitee, riskikomitee, nomineerimiskomitee, töötasukomitee), mis moodustatakse nõukogu liikmetest ja krediidikomitee, mis ei ole nõukogu taseme komitee.</p> <p>Lisaks eelnimetatud 5 komiteele töötab krediidasutuses veel mitmeid komiteesid, mis ei ole nõukogu taseme komiteed ega moodustata nõukogu liikmetest. Eelnõu KAS § 57⁴ lg 1, 2 ja 4 sõnastuse järgi jääb mulje nagu muid komiteesid ei oleks ja et komiteed moodustatakse reeglina nõukogu liikmetest (lg 1 sõnastus: Krediidasutuses moodustatakse järgmised komiteed).</p>	Arvestatud.	
13	<p>9. KAS § 57⁴ lg 3 - Teeme ettepaneku KAS § 57⁴ lg 3 sõnastust täiendada ja sõnastada see järgnevalt: „<i>Kui see on proportsionaalne krediidasutuse tegevuse laadi, ulatuse ja keerukuse astmega, võib riskikomitee ja auditikomitee ning nomineerimiskomitee ja töötasukomitee ühendada. Sellisel juhul peavad selle komitee liikmetel olema mõlema komitee ülesannete täitmiseks vajalikud teadmised, oskused ja kogemused.</i>“</p> <p>Ettepanek on ajendatud asjaolust, et ka nomineerimiskomitee ja töötasukomitee ülesandeid on võimalik liikmete vastavate teadmiste, oskuste ja kogemuste olemasolul ühendada ja seeläbi saavutada parem koostöö omavahel seotud valdkondades, mis vastab ECB ootustele.² Kuivõrd nomineerimis- ja töötasukomitee töövaldkonnad on omavahel tihedalt seotud, võib nende ühendamise võimaldamine suurendada väiksemate turuosaliste jaoks organisatsioonilist paindlikkust ja aidata ressursse tõhusamalt kasutada. Samuti, CRD VI art 76 lg 3 võimalda auditikomitee ja riskikomitee ühendamist, kui pank ei ole significant ja seda lubab</p>	Arvestatud/ selgitatud.	CRD VI artiklis 76(3) peetakse tõesti silmas, et auditikomitee ja riskikomitee võib ühendada juhul kui tegemist on väikese ja mitte-keeruka krediidasutusega. Seetõttu on ka vastavad normi muudetud. Samasugune muudatus on tehtud ka töötasu- ja nomineerimiskomitee puhul.

	<p>FI. Eelnõu sõnastus on mõnevõrra ebatäpsem lubades komiteesid ühendada, kui see on proportsionaalne. Palume selgitust, kas pangad võivad sätet sisustada moel, et isegi kui pank on significant, siis võib olla lubatud auditikomitee ja riskikomitee ühildamine?</p> <p>² Vt ECB. Draft guide on governance and risk culture, p 3.2.: The committees are also expected to interact with each other where this is required for the subject under discussion. – Arvutivõrgus kättesaadav: https://www.bankingsupervision.europa.eu/framework/legal-framework/publicconsultations/pdf/ssm.pubcon202407_draftguide.en.pdf.</p>		
14	<p>10. KAS § 57⁴ lg-d 4 ja 6 - Juhime tähelepanu, et KAS § 57⁴ lõigete 4 ja 6 koostoime ei ole eelnõus toodud kujul üheselt mõistetav ning võib praktikas tekitada tõlgendamisprobleeme. Lõige 4 sätestab, et „komiteed moodustatakse nõukogu liikmetest, sealhulgas sõltumatutest nõukogu liikmetest, juhul kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.“ Lõige 6 esimene lause näeb ette, et „krediidikomitee liikmete hulgas võivad olla krediidasutuse juhatuse liikmed ja krediidasutuse töötajad, kuid krediidasutuse juhatuse liige ei tohi olla krediidikomitee esimees ega esimehe äraolekul juhtida krediidikomitee istungit.“ Nende lõigete sõnastus ei anna piisavat selgust, kuidas neid koos rakendada. Tekib küsimus, kas krediidikomitee tuleb alati moodustada nõukogu liikmetest ning lisaks võivad sinna kuuluda juhatuse liikmed ja töötajad, või on krediidikomitee puhul tegemist erandiga, mille puhul ei ole nõukogu liikmete osalemine nõutav. Arvestades krediidikomitee olemust ja funktsiooni – krediidasutuse nõukogu poolt kehtestatud piirmäärast suuremate laenude andmise ja pikendamise otsustamine – ei ole põhjendatud nõue, et krediidikomitee peaks koosnema üksnes nõukogu liikmetest. Praktikas kuuluvad krediidikomitee töösse valdavalt juhatuse liikmed ja töötajad, kellel on vajalik pädevus krediidiotsuste sisuliseks ettevalmistamiseks. Nõukogu roll krediidiriski järelevalves ja strateegilises juhtimises on küll oluline, kuid see ei eelda automaatselt krediidikomitees osalemist.</p> <p>Leiame, et krediidikomitee esimehele kehtestatud piirangud on ebaproportsionaalselt laiendatud. Krediidikomitee rolli arvestades – nimelt tegeleb komitee kõige olulisemate ja mahukamate laenuotsustega. Kehtiva seaduse kohaselt ei tohi esimeheks olla vaid juhatuse esimees, piirang ei kehti teistele juhatuse liikmetele. Täiendav piirang tuleneb EBA suunistest nr EBA/GL/2021/05, mille kohaselt ei tohi sisekontrolli funktsioonide esindajad osaleda äriotsuste tegemises ega täita esimehe rolli. Eelnõus sisalduv laiendatud piirang võimaldab määrata esimeheks ainult mõne äriilini juhi, kes allub juhatuse liikmele (näiteks jae- või korporatiivpanganduses) ning kelle tööülesanded eeldavad kaasatust krediidikomitee tegevusse. Selline korraldus võib tekitada huvide konflikti alluvussuhete tõttu, mida pole võimalik tõhusalt hallata. Lisaks võib see laiendatud piirang põhjustada raskusi krediidasutustele, kellel on filiaale teistes riikides, sest kohalikud järelevalveasutused võivad nõuda huvide konfliktide efektiivset maandamist, mis pole alati realiseeritav ja võib kaasa tuua suurenenud riske. Oleme seisukohal, et juhatuse liikmed (va esimees) peaksid omama õigust olla krediidikomitee esimees.</p>	Arvestatud.	

	<p>Teeme ettepaneku jääda kehtiva KAS sõnastuse juurde, mille kohaselt krediitiasutuse juhatuse esimees ei tohi olla krediitkomitee esimees või esimehe äraolekul juhtida krediitkomitee istungit.</p>		
15	<p>11. KAS § 58 lg 4 - Eelnõu § 58 lg 4 kohaselt on nomineerimiskomitee ülesandeks: 1) krediitiasutuse juhatuse liikme kandidaatide, nende ametiülesannete kirjelduse ja ametiperioodi pikkuse esitamine nõukogule, muuhulgas tagades, et kandidaatide vahel oleks tasakaal teadmiste, oskuste ja kogemuste mõttes ning arvesse oleks võetud krediitiasutuses kehtestatud juhtorganite koosseisu mitmekesisuse põhimõtted.</p> <p>Teeme ettepaneku täiendada sätet lisades ka nõukogu liikme kandidaadi. Nii juhatuse kui ka nõukogu liikmed peavad läbima sobivusmenetluse ning nomineerimiskomitee kohustuseks on hinnata kõikide juhtorgani liikmete kandidaatide sobivust.</p>	Mitte-arvestatud/ Selgitatud.	Nomineerimiskomitee koosneb nõukogu liikmetest. Juhul kui vastav muudatus teha, siis tähendaks see sisuliselt seda, et nõukogu liikmed valivad ja nõ valideerivad ise teisi nõukogu liikmed. Sellisel kujul tekitaks see suure tõenäosusega huvide konflikti olukorra, mistõttu ei saa antud ettepanekut arvesse võtta.
16	<p>12. KAS § 59 lg 4 - Eelnõu kohaselt muudetakse KAS § 59 lg-t 4 ja sõnastatakse see järgnevalt: „Sisekontrolli funktsioonide täitjad peavad: 1) tagama kõigi oluliste riskide nõuetekohase tuvastamise, mõõtmise ja teavitamise; 2) andma tervikliku ülevaate kõigist riskidest, millele krediitiasutus on avatud.“ Leiname, et eelnõu sõnastus on liialt üldine ega täpsusta, kellele ülevaade riskidest esitatakse. Kehtiv seadus annab selge suunise, kas sellised ülevaated esitatakse juhatusele ja/või nõukogule.</p>	Mitte-arvestatud/ Selgitatud.	Eelnõuga lisatavast KAS § 59.1 tuleneb täpsemalt, kellele peavad sisekontrolli funktsioonide täitjad vastavaid ülevaateid esitama. KAS § 59 lg 4 täiendamine tekitaks antud juhul ebavajaliku dubleerimise.
17	<p>13. KAS § 59¹ - Eelnõu tutvustab uut kõikehõlmavat „sisekontrolli“ mõistet, kuid sätte pealkirjas kasutatakse jätkuvalt „siseauditi, riski- ja vastavuskontrolli“ mõisteid. Teeme ettepaneku sõnastus ühtlustada ja sätte pealkirjastada „Sisekontrolli ülesanded“. Terminoloogiline järjepidevus suurendab seaduse kasutusmugavust ning väldib olukorda, kus pealkirjas ja normitekstis kasutatakse erinevaid mõisteid.</p> <p>Teeme ettepaneku täpsemalt kirjeldada sisekontrollisüsteemi toimimise hindamist ja vaadata üle siseauditi funktsiooni ja vastavuskontrolli funktsiooni täitjate ülesanded selliselt, et oleks tagatud kolme kaitseliini põhimõtete järgimine ning mitte viima siseauditi ülesandeid vastavuskontrolli pädevusse ja jätta kehtiv KAS sõnastus muutmata.</p> <p>Eelnõu sõnastusest on kohati mõisteta soov säilitada kolme kaitseliini põhimõtet, kuid samas on vastavuskontrolli funktsioon viidud kohati samale tasemele siseauditi kui kolmanda kaitseliiniga. Mitmed ülesanded, mis on kehtiva KAS järgi siseauditi pädevuses, on eelnõu kohaselt pandud vastavuskontrollile. Kehtiva KAS § 59 lg 4 alusel hindab siseauditi üksus krediitiasutuse tavapärasest majandustegevust ja sise-eeskirjade ja protseduurireeglite vastavust ja piisavust krediitiasutuse tegevusele ning kontrollib pidevalt nõukogu ja juhatuse kehtestatud eeskirjadest, protseduurireeglitest, limiitidest ja muudest normidest kinnipidamist ning jälgib Finantsinspektsiooni ettekirjutuste täitmist.</p> <p>Eelnõu KAS § 59¹ lg 1 ja 3 kohaselt on need ülesanded enamjaolt siseauditi pädevusest viidud vastavuskontrolli pädevusse: „(3) vastavuskontrolli funktsiooni täitja peab: 1) kontrollima regulaarselt krediitiasutuse, selle juhtide ja töötajate tegevuse</p>	Osaliselt arvestatud/ selgitatud.	Vastavuskontrolli töö on üldiste arusaamade kohaselt nõ ettehindava või ennetava iseloomuga ehk tuleb tagada õigusrikkumiste mitte tekkimist. Siseauditi funktsioon on anda aga organisatsioonile ja juhtidele üldist kindlustunnet ja tagada üldine hinnang protsessidele ja süsteemidele ehk see funktsioon ei peaks tegelema nõ igapäevase jälgimisega, vaid pigem kontrollima, kas vastavuskontroll (ja teised funktsioonid) toimivad tõhusalt. Seega igapäevane tegevuse vastavuse hindamine on ikkagi vastavuskontrolli ülesanne. Eelnõud on siiski osaliselt muudetud – kui varasema eelnõu versiooni kohaselt oli vastavuskontrolli ülesanne ka hinnata krediitiasutuse kohustuste täitmisel esinevate puuduste kõrvaldamiseks võetud meetmete sobivust ja tulemuslikkust, siis uue eelnõu versiooni kohaselt on see siseauditi ülesanne. Seda

	<p>vastavust õigusaktidele, Finantsinspektsiooni ettekirjutustele, juhtorganite otsustele, siseeeskirjadele, krediidasutuse sõlmitud lepingutele ja heale tavale ning hindama krediidasutuses kehtestatud sise-eeskirjade ja otsuste vastavust õigusaktidele (edaspidi vastavusrisk) ning krediidasutuse kohustuste täitmisel esinevate puuduste kõrvaldamiseks võetud meetmete sobivust ja tulemuslikkust.“</p> <p>Eelnõu KAS § 59¹ lg 4 kohaselt on võimalik valida, kas lõikes 4 nimetatud tegevust täidab siseauditi funktsioon või muu sisekontrolli funktsiooni täitja. See ei ole kooskõlas KAS § 59 lg 5, mis sätestab, et siseauditi funktsiooni ei või kombineerida krediidasutuse ühegi muu äriiini või kontrollifunktsiooniga.</p> <p>Teeme ettepaneku täpsustada KAS § 59¹ lg 4 sõnastust ja likvideerida ebakõla kahe sätte sõnastuses.</p>		<p>põhjusel kuna siseaudit peaks hindama, kas juhtkonna rakendatud meetmed tõepoolest vähendavad riske ja kas compliance'i töö on tõhus.</p>
18	<p>14. KAS § 60 lg 1 - Palume täpsustada eelnõu ja eelnõu seletuskirja vahelist ebakõla. Eelnõu kohaselt sõnastatakse KAS § 60 lg 1 järgnevalt: „(1) Krediidasutuse sisekontrolli funktsiooni juhtivaks isikuks võib olla oma ülesannete täitmisel sõltumatu isik, kellel lisaks käesolevas seaduses võtmeisiku kohta sätestatudle on kõrgharidus ning vastava funktsiooni juhtimiseks vajalikud teadmised ja kogemused. Sisekontrolli funktsiooni juhtiva isikuna käsitatakse krediidasutuse hierarhias kõige kõrgemal asetsevat isikut, kes vastutab krediidasutuse sisekontrolli funktsiooni igapäevase toimimise juhtimise eest.“ Eelnõu seletuskirja kohaselt aga „lõike 1 teises lauses tehakse üksnes sõnastuslik muudatus, kus siseauditi üksus asendatakse siseauditi funktsiooniga. Seal säilib aga nõue, kus siseauditi funktsiooni juhtivale isikule kohaldatakse audiitortgevuse seaduses atesteeritud siseaudiitorile sätestatud nõudeid ja tegevuse õiguslikke aluseid.“ Kui lähtuda eelnõu tekstist, toetame KAS § 60 lg 1 teise lause eemaldamist, sest see näeb ette ebaproportsionaalselt range nõude, et siseauditi juht peab olema sertifitseeritud siseaudiitor (CIA), s.t krediidasutuse siseauditi üksuse juhile kohaldatakse audiitortgevuse seaduses atesteeritud siseaudiitorile sätestatud nõudeid ja tegevuse õiguslikke aluseid. Selline kohustus on meile teadaolevalt EL-is ainult Eestis ning arvestades Eesti riigi väiksust ja ebaproportsionaalselt rangeid nõudeid isiku suhtes, muudab see sobiva kandidaadi leidmise keeruliseks ning isegi juhul, kui leitaks sobiva pädevuse ja kogemusega isik, siis vajaminevate eksamite tegemine võtab aega, mistõttu ei ole isikul võimalik tegelike tööülesannetega tegeleda. Selline ebaproportsionaalselt range nõue on kokkuvõttes kahjulik, tuues kaasa täiendavaid kulusid ilma, et see automaatselt tõstaks siseauditi funktsiooni kvaliteeti.</p>	<p>Teadmiseks võetud/selgitatud.</p>	<p>Vastav muudatus on eelnõus tehtud ekslikult. Atesteerimise nõue on plaanis küll kaotada, kuid vastav muudatus tehakse eraldiseisva eelnõuga, millega kaotatakse see nõue samaaegselt kõigi finantsjärelevalve subjektide puhul.³</p>
19	<p>15. KAS § 60 lg 2 - Palume selgitust KAS § 60 lg 2 muudatuste osas, mille kohaselt „krediidasutuse sisekontrolli funktsiooni täitev isik peab olema teovõimeline füüsiline isik, kellel on laitmatu maine, sisekontrolli tööks vajalik haridus, teadmised ning kutsealane sobivus.“ Kuna antud muudatus ei tulene ülevõetavatest EL aktidest ja ka seletuskirjas ei ole selgitusi „laitmatu maine“ hindamise osas, siis palume selgitada, millest antud sätte muutmise vajadus tulenes, et oleks võimalik mõista, millised on ootused selle rakendajale.</p>	<p>Teadmiseks võetud/selgitatud.</p>	<p>Kehtiva § 60 lg 2 kohaselt peab juba krediidasutuse siseauditi üksuse töötajal olema laitmatu ärialane reputatsioon. Antud juhul on seetõttu asjakohane, et teisi sisekontrolli funktsioone</p>

³ Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu: <https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/4701d267-7815-4ff0-893b-6a5beb6d82d2>

	Arusaadav on, et võtmeisikutele kehtivad <i>fit & proper</i> nõuded, mis hõlmavad nii maine, pädevuse kui kogemuse hindamist. Samas jääb ebaselgeks, kas KAS § 60 lg 2 muudatusega soovitakse neid nõudeid laiendada sisuliselt kõigile vastavus- ja riskikontrolli funktsioonide töötajatele, mitte ainult vastutavatele võtmeisikutele		täitvate töötajate maine oleks samamoodi laitmatu.
20	16. KAS § 60 lg 3 - Teeme ettepaneku säilitada kehtiva krediitiasutuste seaduse sõnastus ja jätkata nii, et siseauditi juht ja töötajad määratakse ametisse nõukogu poolt ning samuti vastavus- ja riskikontrolli juhid, kuid mitte nende funktsioonide töötajad. Vt ka selgitused KAS § 52 lg 4 p 7 juures.	Arvestatud.	
21	<p>17. KAS § 60 lg 3¹ - Palume täpsustada sätte sisu, selgitades, mida tähendab „sõltumatus juhatuse liikmetest“ selles kontekstis ning kuidas see suhestub EBA suunisega sisejuhtimise kohta, mille kohaselt võib juhtorgani liige olla vastutav sisekontrolli funktsiooni eest.³ Uue lõikega nähakse ette, et „sisekontrolli funktsiooni täitvad isikud peavad omama võimalust kontakteeruda otse krediitiasutuse nõukogu liikmetega. Eeltoodust tulenevalt peavad sisekontrolli funktsiooni täitvad isikud olema oma ülesannete täitmisel sõltumatud krediitiasutuse põhiaritegevuse funktsioonidest ja krediitiasutuse juhatuse liikmetest ning peavad olema eelkõige võimelised vajadusel teavitama ja hoiatama krediitiasutuse nõukogu tuvastatud kitsaskohtadest või riskidest, mis mõjutavad või võivad mõjutada krediitiasutust.“ Seletuskirja kohaselt põhineb antud säte CRD VI artiklil 76 lõike 5 sissejuhataval osal ja sama artikli lõike 6 teisel alalõikel. CRD VI artikkel 76 lg 5 sätestab, et „liikmesriigid tagavad [---], et finantsinstitutsiooni sisekontrollifunktsiooni täitja on sõltumatu operatiivfunktsioonidest ning et tal on piisavalt võimu, kaalu ja vahendeid ning juurdepääs juhtorganile.“ CRD VI artikkel 6 sätestab, et „liikmesriigid tagavad, et sisekontrollifunktsiooni täitja omab otsest juurdepääsu ja võib aru anda otse järelevalvefunktsiooni täitvale juhtorganile. Sel eesmärgil on sisekontrollifunktsiooni täitja sõltumatu juhtimisfunktsiooni täitva juhtorgani liikmetest ja kõrgemast juhtkonnast ning eelkõige on tal võimalik anda teada probleemkohtadest ja hoiatada järelevalvefunktsiooni täitvat juhtorganit, kui see on asjakohane või kui ilmnevad konkreetsed riskisuundumused, mis mõjutavad või võivad mõjutada finantsinstitutsiooni, ilma et see piiraks juhtorgani kohustusi käesoleva direktiivi ja määruse (EL) nr 575/2013 alusel.“ Arvestades, et ECB soovitude kohaselt võiksid juhatuses olla esindatud teatud sisekontrolli funktsioonide juhid, tõlgendame sõltumatust kõnealuse sätte tähenduses selliselt, et see tähendab sisekontrollifunktsiooni täitja õigust otse pöörduda nõukogu poole, kuid ei piira sisekontrolliüksuse funktsiooni täitva isiku (eelkõige vastavus- ja riskikontrolli juhi) võimalust olla juhatuse liige. Õigusliku selguse huvides tuleks seaduses täpsustada, kuidas neid kahte põhimõtet tuleb koos rakendada.</p> <p>Seetõttu teeme ettepaneku täpsustada KAS § 60 lg 3¹ sõnastust ja sõnastada see järgmiselt: „Sisekontrolli funktsiooni täitvad isikud peavad omama võimalust kontakteeruda otse krediitiasutuse nõukogu liikmetega. Eeltoodust tulenevalt peavad sisekontrolli funktsiooni täitvad isikud olema oma ülesannete täitmisel sõltumatud krediitiasutuse põhiaritegevuse funktsioonidest ja nende funktsioonide eest vastutavatest krediitiasutuse juhatuse</p>	Arvestatud/ selgitatud	Viidatud arusaam sõltumatuse nõudest on õige. Sõnastust on sel eesmärgil ka täpsustatud.

	liikmetest ning peavad olema eelkõige võimelised vajadusel teavitama ja hoiatama krediidasutuse nõukogu tuvastatud kitsaskohtadest või riskidest, mis mõjutavad või võivad mõjutada krediidasutust.“ Vastasel juhul võib jääda mulje, et sõltumatuse nõue tähendab ka sõltumatust vastavus- ja riskikontrolli üksuse juhust juhul, kui nad kuuluvad juhatusse. See ei näi aga olevat regulatsiooni eesmärk. Seetõttu oleks asjakohane täpsustada, et sõltumatuse nõue kehtib üksnes nende juhatuse liikmete suhtes, kes vastutavad krediidasutuse äritegevuse eest.		
22	18. KAS § 60 lg 1 - Seletuskirjas on märgitud, et säilib nõue, kus siseauditi funktsiooni juhtivale isikule kohaldatakse audiitortegevuse seaduses atesteeritud siseaudiitorile sätestatud nõudeid ja tegevuse õiguslikke aluseid. Sellist nõuet eelnõus ei ole, kuid tuleks lisada.	Teadmiseks võetud/selgitatud.	Vastav muudatus on eelnõus tehtud ekslikult. Atesteerimise nõue on plaanis küll kaotada, kuid vastav muudatus tehakse eraldiseisva eelnõuga, millega kaotatakse see nõue samaaegselt kõigi finantsjärelevalve subjektide puhul. ⁴
23	19. KAS § 60 lg 6 – sama kommentaar nagu KAS § 52 lg 4 p 7.	Teadmiseks võetud/selgitatud.	KAS § 60 lg 6 ei eksisteeri kehtivas seaduses ega eelnõus.
24	20. KAS § 60 lg 3 ¹ – Palume selgitust, kas on õige tõlgendus sättele, et antud juhul sõltumatus tähendab, et juhatuse liige ei või täita sisekontrolli funktsiooni juhi ülesandeid (nt kui juhatuse liige täidab samal ajal ka riskivaldkonna juhi rolli). Juhime tähelepanu, et uue ja hetkel veel konsultatsiooni faasis oleva EBA GL kavandi kohaselt on lubatud ka juhatuse liikmel täita sisekontrolli funktsiooni juhi rolli: vt p 29a., p 172 ja p 176 („29a. A member of the management body in its management function may be responsible for an internal control function as referred to in Title V, Sections 19.1 and 19.3, provided that the member does not have other mandates that would compromise the member’s internal control activities and the independence of the internal control functions“). Ehk siin tekib otsene vastuolu KAS’i ja EBA suuniste vahel (mida omakorda uuendatakse selleks, et tagada suuremat kooskõla ja harmoneerida muudatusi, mis tulenevad Direktiivi 2013/36/EU muudatustest EU 2024/1619).	Teadmiseks võetud/selgitatud.	Jah, esitatud tõlgendus on õige, vt eespool esitatud kommentaari.
25	21. KAS § 61 lg 3 ¹ - See säte ja eelnõuga lisatav KAS § 60 lg 3 (1) esimene lause on oma sisult identsed. Selline kordamine ei ole vajalik ega asjakohane.	Arvestatud.	
26	22. KAS § 61 lg 4 - Muudetud lõige sätestab, et sisekontrolli funktsioone täitvad isikud töötavad koostöös Finantsinspektsiooniga. Sätte sisu, eesmärk ja koostöö ulatus jäävad ebaselgeks. Krediidasutuse koostöö kohustus tuleneb krediidasutuste seadusest ja Finantsinspektsiooni seadusest üldiselt ning laieneb krediidasutusele tervikuna, mitte ainult sisekontrollifunktsioone täitvatele isikutele. Teeme ettepaneku säte seadusest eemaldada	Arvestatud/selgitatud.	KAS § 61 lg 4 muutmine on eelnõust välja jäetud.
27	23. KAS § 63 lg 2 p 5 – Sätet täiendatakse tekstiosaga “mis peab sisaldama muu hulgas krediidasutuse usaldusväärset administreerimiskorda ja raamatupidamise sise-eeskirja”.	Arvestatud.	

⁴ Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu: <https://eelnou.d.valitsus.ee/main/mount/docList/4701d267-7815-4ff0-893b-6a5beb6d82d2>

	<p>Täiendus põhineb CRD VI artikli 74 lõike 1 punktil c, mis kasutab sõnastust “piisavad sisekontrollimehhanismid, muu hulgas usaldusväärne juhtimis- ja raamatupidamiskord”.</p> <p>Teeme ettepaneku kasutada CRD VI-ga sama sõnastust ja asendada sõna “administreerimiskord” sõnaga “juhtimiskord”. Ja/või palume seletuskirjas täpsustada, mida tähendab „usaldusväärne administreerimise kord“.</p>		
28	<p>24. KAS § 65 lg 2¹ - Nimetatud sätte kohaselt võib Finantsinspeksioon otsustada samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate ühingute ühinemisel, et ühinemisloa taotlemine pole vajalik. KAS § 65 lg 2¹ näeb ette, et samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ühinged teavitavad Finantsinspeksiooni ühinemisest viivitamatult peale ühinemise otsuse vastuvõtmist, misjärel teeb Finantsinspeksioon ühe kuu jooksul otsuse, kas ühinemise luba on vajalik. Sõnastus “peale ühinemise otsuse vastuvõtmist” tekitab küsimuse, kas tegemist on ühingute esialgse kavatsusega ühinemine läbi viia (millisel juhul on keeruline määratleda konkreetset momenti) või ühinemisotsusega ÄSi kohaselt (ühinevate ühingute aktsionäride või osanike otsus). CRD Art 27i(1) sõnastus “<i>after the adoption of the draft terms of the proposed operation</i>” viitab momendile, mil ühinemise esialgsed tingimused on kokku lepitud.</p> <p>Teeme ettepaneku sätet täpsustada, et oleks selgelt aru saada, millises ühinemise etapis tuleb Finantsinspeksiooni antud olukorras teavitada. Muuhulgas juhime tähelepanu, et konsolideerimisgruppi kuuluvate ühingute ühinemisel on võimalus, et ÄS-i kohaselt ühinemisotsust vastu võtma ei pea (ÄS § 421 lg 5 ja § 412 lg 4 kohaselt ei pea seda tegema, kui ühendav ühing ühendab endaga 100%-lise tütre). Seega oleks selgem siduda nimetatud moment konkreetse sündmusega, mis ühinemise protsessis alati toimub, milleks on näiteks ühinemislepingu sõlmimine. Kuivõrd vastavalt KAS § 66 lg 2 peavad ühinevad ühinged Finantsinspeksiooni niikuinii teavitama ühinemisest ja esitama ühinemiskava, siis teeme ettepaneku eemaldada KAS eelnõust eraldi § 65 lg 2¹ kohane teavitamiskohustus ning viia see § 66 lg 2 alusel tehtavasse teavitusse. Alternatiivina teeme ettepaneku vähemasti ühildada KAS § 65 lg 21 ja § 66 lg 2 kohaste teavituste ajahetk.</p>	Osaliselt arvestatud/s elgitatud.	Vt vastust Finance Estonia 15. märkusele.
29	<p>25. KAS § 134¹²⁷ - Kehtivas seaduses juba eksisteerib § 134¹²⁷, millega reguleeritakse põhimakseteenuse osutamise kohustuse rikkumist. Seletuskirjas ei mainita, et vastav säte on kavas kehtetuks tunnistada, seega tuleks täpsustada, kas uus sõnastus on mõeldud asendama kehtivas seaduses olevat sätet või on tegemist üksnes nummerdamisveaga.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	Vt vastust samasisulisele märkusele Finance Estonia 16. märkuse juurest.
Andmekaitse Inspeksioon			
1	<p>Eelnõu § 1 punktiga 12 reguleeritakse Finantsinspeksiooni (FI) kontrolli kohustus, mille eesmärgiks on pidevalt kontrollida ettevõtja tingimustele vastavust. Säte sõnastusest ega seletuskirjast paraku ei selgu, kas selline kontroll hõlmab ka ettevõtte juhtide (ehk füüsiliste isikute) kontrollimist. Arvestades, et KAS § 13¹ lõike 1 punkti 10 kohaselt peab ettevõtja tegevusloa taotlemisel esitama juhtide kohta usaldusväärset kinnitavat dokumendid ja andmed ning ettevõtte juhtide usaldusväärsus on osa ettevõtte esitatavatest ja seega kontrollitavatest tingimustest. Kui kavandatava § 13⁴ lõikes 1¹ viidatud kontroll hõlmab ka füüsiliste isikute osas kontrolli</p>	Osaliselt arvestatud/s elgitatud.	Vt vastust Justiits- ja Digiministeeriumi 1. märkusele.

	teostamist, siis tuleb säte täpsustada selliselt, et oleks selge füüsiliste isikute kontrolli sagedus ja ulatus.		
2	<p>Eelnõu § 1 punktis 59 on toodud kavandatav § 48¹, mille lõikega 6 sätestatakse loetelu andmetest ja dokumentidest, mis tuleb esitada FI-le juhi või võtmeisiku valimiseks või määramiseks. Juhime tähelepanu, et kuna tegemist on isikuandmetega ning isikuandmeid sisaldavate dokumentidega, peab küsitavate andmete koosseis olema selgelt seadusega määratud. Nimetatud sätte sõnastus ei võimalda piisavalt selgelt aru saada, millised andmed isik peab esitama. Eelnõus märgitud andmete ja dokumentide hulka kuulub isiku kirjalik nõusolek (punkt 1), kuid selgusetuks jääb, mille kohta nõusolek antakse (nt kas enda määramise kohta, taustakontrolli läbiviimise kohta vms). Punkti 2 järgi peab esitama mh isiku üldandmed, kuid seletuskirja on täpsustamata, millised üldandmeid ning esitamata on põhjendus nende andmete vajaduse osas. Lisaks näeb punkt 2 ette kohustust esitada ülevaade isiku mainest, kuid selgusetu on, millised andmed peab see ülevaade sisaldama.</p> <p>Sama paragrahvi lõige 7 näeb ette, et käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud andmed esitatakse FI kinnitatud vormil ja mahus. Seletuskirjas on selle kohta öeldud, et sättega tagatakse CRD VI artikli 91 lõike 1e alalõike 2 ülevõtmine. Hetkel jääb arusaamatuks, kuidas ja millal FI nimetatud vormi ja mahu kinnitab. Rõhutame, et loetelu isikuandmetest (vähemalt liigiti) peab olema sätestatud seaduses ning töötlemise täpse mahu (isikuandmete täpse koosseisu) määrav regulatsioon peab olema kooskõlas seadusandja volitusnormiga (sh seadusega ette nähtud piire ei tohi laiendada nendele isikuandmetele, mille töötlemist seadus ette ei näe)</p>	Antud selgitus	Seletuskirja täiendatud
3	<p>Kavandatava § 48² lõikes 4 sätestatakse FI õigus nõuda andmete täpsustamiseks ja kontrollimiseks täiendavaid andmeid ja dokumente ning seletusi, et oleks tagatud piisava info olemasolu igakülgselt hindamiseks. AKI hinnangul on selline regulatsiooni liiga üldsõnaline ega anna selget ülevaadet töödeldavate isikuandmete liikidest ega ulatusest.</p> <p>Kavandatava § 48² lõikega 5 antakse FI-le volitused kontrollida kogutud andmete, sealhulgas isikuandmete, õigsust karistusregistrist ja avalikest allikatest. Ka selline regulatsioon on liiga üldsõnaline ning võimaldab töödelda sisuliselt piiritlemata hulgas isikuandmeid, ka viide § 48¹ lõikele 6 on liiga üldine. Seletuskirjas on selgitatud, et kehtivate karistuste osas saab FI teha päringu karistusregistrisse, et kontrollida isiku karistatust. Seejuures on selgusetu, kas kontrolli eesmärgi saavutamiseks on võimalik vaadata karistusregistri kõike andmeid või näiteks piisab sellest, et tehakse kindlaks konkreetse koosseisu eest karistusandmete registris olemasolu või puudumine. Karistusregistri kontrollimise osas peab kindlasti kontrolli ulatus olema seotud kontrolli eesmärgiga, st ei tohi kontrollida nende süütegude kohta andmeid, mis ei ole kontrollitava asjaoluga seotud.</p> <p>Samad tähelepanekud kehtivad ka väärtpaberituru seaduse kavandatavate § 80¹ ja § 80² kohta, mis puudutavad sarnast kontrolli juhtide ja võtmeisikute osas.</p>	Antud selgitus	Seletuskirja täiendatud
4	Ülaltoodust tulenevalt palume eelnõud täpsustada selliselt, et isikule oleks piisavalt selge, milliseid isikuandmeid tohib FI töödelda juhi või võtmeisiku valimise või määramise otsustamisel.	Mitte-arvestatud/s elgitatud.	Rahandusministeeriumis on valmimas pangasaladust käsitlev eelnõu, millega muu

	<p>Eelnõus ega kehtivas seaduses ei ole sätestatud isikuandmete säilitamise tähtaegu. Kui seadus puudutab isikuandmete töötlemist, peab selles olema määratud isikuandmete säilitustähtaeg ja põhjendatud selle pikkus. Palume täpsustada isikuandmete säilitamist puudutava regulatsiooni.</p>		<p>hulgas lisatakse isikuandmete säilitamisega sätteid finantsvaldkonna eriseadustesse. Kuivõrd isikuandmete säilitamisega seotud sätteid vajavad laiemat analüüsi ning väljuvad käesoleva eelnõu piiridest, jäetakse hetkel märkusega selle eelnõu raames arvestamata, kuid lahendatakse pangasaladuse eelnõuga.</p>
--	---	--	---

Teise kooskõlastusringi tagasiside

Nr	Ettepaneku sisu	Otsus	RaM-i seisukoht
Eesti Pank			
1	<p>Finantsinspektsiooni seaduse muutmine</p> <p>1. Eelnõuga reguleeritakse avaliku konkursi korraldamist Finantsinspektsiooni (FI) juhatuse liikme leidmiseks. On tervitatav, et nõukogule on jäetud võimalus nimetada avalikku konkursi korraldamata juhatuse liikmeks ka muu isik kui olemasolev juhatuse liige. Samas palume konkretiseerida kriteeriumi, mil võib juhatuse liikme nimetada avalikku konkursi korraldamata. Eelnõu kohaselt tehakse seda siis, kui avaliku konkursi korraldamine ei ole asjakohane, mis jätab nõukogule väga suure diskretsiooni avalikust konkursist loobumiseks. Avalikust konkursist võiks loobuda eelkõige siis, kui selle korraldamine paneks ohtu juhatuse tegevuse toimimise – näiteks kui kiiresti on vaja nimetada juhatuse kolmas liige. Teeme ettepaneku sõnastada säte järgmiselt:</p> <p>3) paragrahvi 19 lõiget 2 täiendatakse 2. ja 3. lausega järgmises sõnastuses:</p> <p>„Üldjuhul nimetatakse juhatuse liige avaliku konkursi kaudu. Juhatuse liige võidakse nimetada avalikku konkursi korraldamata, kui see on vajalik juhatuse tegevuse toimimise tagamiseks.“;</p>	Mitte-arvestatud/selgitatud.	<p>Eelnõu koostajate hinnangul väljendab eelnõus sätestatud FIS § 19 lõike 2 piisavalt selgelt edasi mõtet, et juhatuse liikme nimetamine peab üldjuhul toimuma avaliku konkursi korras ning sellele võib mööndusi teha vaid siis, kui konkursi korraldamine ei ole asjakohane. Taolisteks olukordadeks on seletuskirjas välja toodud olukorrad. Leiame, et Eesti Panga pakutud lahendus kitsendab liigselt suunatud pakkumise tegemise võimalusi, sest olukordi, kus uus juhatuse liige tuleks kiiremas korras leida, esineb harva, võttes arvesse asjaolu, et FIS ei sätesta minimaalset juhatuse liikmete arvu, vaid maksimaalselt (viis liiget). Seega asjaolu, et üks juhatuse liikmetest kutsutakse näiteks neljaliikmelisest juhatusest tagasi, ei pruugi olla piisav põhjus suunatud pakkumise tegemiseks uuele liikmele, sest juhatuse võib olla suuteline toimima ka kolmeliikmeliselt, eriti juhul, kui juhatuse volitused on niikuinii varsti lõppemas. Samas, kui nõukogu peab vajalikuks uue neljanda liikme nimetamist, saavad nad seda nii avaliku konkursi kui ka suunatud pakkumise kaudu. Seega katab asjakohasuse tingimus ära nii Eesti Panga poolt pakutud olukorra, aga ka muud juhud, kus suunatud pakkumise tegemine võib olla mõistlik.</p>
2	2. Eelnõu annab nõukogule volituse pikendada juhatuse liikmete volituste tähtaegu sätestades ainsa piiranguna	Arvestatud.	

	<p>selle, et ametiaja pikkus ei või ületada 14 aastat. Kehtiv seadus lubab volituste tähtaegu pikendada maksimaalselt aasta võrra. Eesti Pank leiab, et kehtiv regulatsioon on asjakohane, tagab juhatuse tegevuse toimepidevuse ning kuidagi ei ole põhjendatud juhatuse liikme ametiaja pikendamise võimalus 14 aastani. Sellise regulatsiooniga kaotaks ka oma väärtuse säte, mille kohaselt nimetatakse juhatuse liige avaliku konkursi kaudu. Säte jätab ebakindlamasse olukorda ka juhatuse liikme, kes võiks kandideerida avalikul konkursil uueks ametiajaks, kuid peab selle asemel leppima oma volituste (mitmekordse) pikendamisega. Teeme ettepaneku sõnastada säte järgmiselt:</p> <p>„(5) Ametiaja lõppemisel võib nõukogu juhatuse liikme nõusolekul pikendada tema ametiaega kokku kuni ühe aasta võrra. Juhatuse liikme nimetamisel või tema ametiaja pikendamisel tuleb arvestada, et üks isik ei või olla juhatuse liikmeks kokku rohkem kui 14 aastat.“</p>		
3	<p>Krediidiasutuste seaduse muutmine</p> <p>1. Teeme ettepaneku kustutada krediidiasutuste seaduse § 86⁴⁹ lõike 10 viimane lause, kui mittevajalik. Direktiivi artikli 133 uuendatud lõikes 11 on ära jäetud liikmesriigi asutuse kohustus küsida ESRB-lt ja Euroopa Komisjonilt eraldi arvamust, kui tegemist on tüürettevõtjaga. Euroopa Komisjon ja ESRB esitavad oma arvamused muuhulgas tüürettevõtja kohta juba esmase konsultatsiooni käigus.</p> <p>Muudatusi arvestades oleks krediidiasutuste seaduse § 86⁴⁹ lõige 10 sõnastatud järgmiselt:</p> <p>„(10) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud riskipositsioonide rühmale või riskipositsioonide alamrühmale, mille suhtes kohaldatakse ühte või mitut süsteemse riski puhvri nõuet, süsteemse riski puhvri määra või määrade kehtestamise või taaskehtestamise tulemuseks on mis tahes sellise riskipositsiooni puhul kombineeritud süsteemse riski puhvri määr tasemel 3–5 protsenti, taotleb Eesti Pank käesoleva paragrahvi lõike 8 kohaselt esitatud teavituses Euroopa Komisjoni ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu arvamust. Kui Euroopa Komisjoni arvamus on negatiivne, järgib Eesti Pank nimetatud arvamust või põhjendab, miks ta seda ei tee.“</p>	Arvestatud.	
4	<p>2. Eelnõu punktis 159 on toodud, et „paragrahvi 86⁵⁰ täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses...“. Juhime tähelepanu, et kehtiva KAS § 86⁵⁰ juba sisaldab sellise numbriga lõiget.</p>	Arvestatud.	
5	<p>3. Täiendavalt soovime seoses meile arvamuseks esitatud rahandusministri määruse „Maksimaalselt jaotatava omakapitali summa arvutamise kord“ eelnõuga teha ettepaneku täiendada § 86⁵⁰ sätteid tulenevalt asjaolust, et direktiiv näeb ette ühetaolise käsitlemise nii kombineeritud puhvri nõude kui ka finantsvõimenduse määra puhvri nõude mittetäitmise korral.</p> <p>1) Analoogselt eelnõu punktile 161 lisada KAS paragrahvile 86⁵⁰ täiendav lõige, mis tuleneb CRD</p>	Arvestatud.	

	<p>artikli 141b lõike 1 sättest: “1. Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 92 lõike 1a alusel finantsvõimenduse määra puhvri nõuet täitev krediidasutus või investeerimisühing ei tee esimese taseme omavahendeid mõjutavaid väljamakseid, kui selle tagajärjel väheneksid tema esimese taseme omavahendid määral, mille puhul finantsvõimenduse määra puhvri nõue ei ole enam täidetud.</p> <p>2) Lisada § 86⁵⁰ lõikesse 3 viide lõikele 2¹, milles käsitletakse piiranguid finantsvõimenduse määra puhvri nõude täitmata jätmise korral.</p> <p>3) Täiendada § 86⁵⁰ lõike 2¹ esimest lauset lõikele 2 sarnase kohustusega teavitada nõude täitmata jätmisel sellest esimesel võimalusel Finantsinspeksiooni.</p>		
Finantsinspeksioon			
1	<p><i>KAS-i muutmine</i></p> <p>Eelnõu § 1 punkt 37</p> <p>1. KAS § 21 lõige 5³ alusel suhtleb FI RAB-iga ning teise lause kohaselt ootab ära enne kolmanda riigi krediidasutuse filiaalile loa andmist RAB-i kirjaliku kinnituse sellise tingimuse täitmise kohta. Juhime tähelepanu, et kehtiva sõnastuse alusel võib tekkida olukord, kus FI-l ei ole võimalik menetlust lõpule viia, kui RAB ei ole esitanud enda analüüsi. Eelnõuga pakutud regulatsioon on vastuolus FIS § 4 lõikega 3, mille kohaselt on FI sõltumatu. Seega palume teine lause KAS § 21 lõikest 5³ kustutada. Alternatiivina palume sätestada RAB-ile tähtaeg 14 kalendripäeva sättega ettenähtud kinnituse FI-le esitamiseks ning kui RAB selle aja jooksul kinnitust ei esita, ei pea FI seda kinnitust enam ootama. Eelnõu § 1 punktid 43 ja 47.</p>	Arvestatud/selgitatud.	KAS § 21 lõikest 5 ³ jäetakse välja teine lause.
2	<p>2. KAS-i kehtiva versiooni § 30 lõike 3 punkti 9 sõnastus võimaldab erinevaid tõlgendamisi, sh et auditeerimine on kohustuslik, aga audiitori aruande esitamine ei ole. Palume muuta KAS § 30 lõike 3 punkti 9 järgmiselt: „9) olemasolu korral omandaja kolme viimase majandusaasta aruanded. Majandusaasta aruannetele tuleb lisada vandeaudiitori aruanne juhul, kui selle koostamine on õigusaktiga ette nähtud. Kui viimase majandusaasta lõppemisest on möödunud rohkem kui üheksa kuud, esitatakse vahearuanne majandusaasta esimese poolaasta kohta. Vahearuanne osas tuleb läbi viia audiitorkontroll ja esitada see koos vandeaudiitori aruandega, kui audiitorkontroll oli lõppenud majandusaasta raamatupidamise aastaaruande osas õigusaktiga ette nähtud;“</p>	Arvestatud/selgitatud.	Eelnõus on täiendatud KAS §-i 30 lõike 3 punktiga 9 ja lõikega 3 ¹ .
3	<p>3. Samasisuline muudatusettepanek puudutab ka KAS § 37¹ lõiget 7, mida palume sõnastada järgmiselt: „7) Käesoleva paragrahvi lõike 6 punktis 3 nimetatud juhul esitatakse vahearuanne majandusaasta esimese poolaasta kohta, kui viimase majandusaasta lõppemisest on möödunud rohkem kui üheksa kuud. Aruande osas tuleb läbi viia audiitorkontroll ja esitada see koos vandeaudiitori aruandega, kui audiitorkontroll oli lõppenud majandusaasta raamatupidamise aruande osas õigusaktiga ette nähtud.“</p>	Arvestatud	Sätet vastavalt parandatud.

4	4. Palume KAS § 37 ³ lõike 1 lause konstruktsioon üle vaadata. Eelnõuga pakutud versioon on segane. Eelnõu varasemas versioonis oli säte sõnastatud järgmiselt: „Finantsinspeksioon teavitab kavandavat omandajat kirjalikult viivitamata, kuid mitte hiljem kui kümne tööpäeva jooksul teate või käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud lisaandmete ja -dokumentide kättesaamisest ning menetlustähtaja võimalikust lõppkuupäevast.“	Arvestatud	Sätte parandatud sõnastus: “Finantsinspeksioon teavitab kavandavat omandajat kirjalikult viivitamata, kuid mitte hiljem kui kümnendal tööpäeval taotluse või käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud lisaandmete ja -dokumentide kättesaamisest ning menetlustähtaja võimalikust lõppkuupäevast.”
5	Eelnõu § 1 punkt 44 5. KAS § 30 ¹ lõikes 4 ¹ kasutatud terminid „Finantsinspeksiooni finantsjärelvalvefunktsiooni täitja“ ja „Finantsinspeksiooni rahapesu kontrolli funktsiooni täitja“ tekitavad küsitavusi. Palume see regulatsioon Eelnõust kustutada, sest iseloomu poolest on tegemist asutusesise regulatsiooniga, mida pole vaja seaduse tasemel kehtestada. Palume Eelnõu selles osas üle vaadata ja sarnased sätted Eelnõust kustutada (nt Eelnõu § 1 punkt 47, § 1 punkt 110).	Antud selgitus	Terminite kasutamine on vajalik, et eristada Finantsinspeksiooni täidetavaid ülesandeid ja tagada seeläbi vastavus direktiivile. Nimetatud funktsioone kasutatakse ka FELS-is.
6	Eelnõu § 1 punkt 54 6. KAS § 48 lõikes 5 ⁵ palume välja jätta sõna “eelkõige”. Muudatus loob selguse kõigile osapooltele, et keda võtmeisikuna tuleb käsitleda. Vastasel juhul tekitab sõnastus tõlgendamisvõimaluse, et keda ikkagi tuleb võtmeisikuna käsitleda ja keda mitte. Nimetatu on kooskõlas ka CRD VI direktiiviga (edaspidi <i>Direktiiv</i>).	Antud selgitus	CRD art 3 lg 1 uus punkt 9a sätestab võtmeisiku mõiste. Mõistet ei ole sisustatud läbi konkreetsete ametikohtade, vaid läbi mõju, mida võtmeisik finantsinstitutsiooni juhtimisele omab. Selgesõnaliselt toob nimetatud säte välja ka kaks positsiooni, ent jätab loetelu siiski lahtiseks. Selleks, et tagada KAS muudatuste vastavus direktiivile, tuleb võtmeisiku määratlemisel lähtuda direktiivi sõnastusest.
7	Eelnõu § 1 punkt 56 7. KAS § 48 ¹ lõige 2 ei ole kooskõlas Direktiivi artikli 91 lõikega 1d, mille kohaselt on tähtaeg 30 tööpäeva, Eelnõus aga 30 päeva.	Arvestatud	Sätte sõnastust vastavalt muudetud
8	8. Nimetatud punktis on mitmes kohas kasutusele võetud uued sõnastused „sobivusmenetluse tegemine“ ja „dokumentide tegemine“ (nt § 48 ¹ lõige 4 punkt 4). Siiani on seaduses ja praktikas läbivalt kasutusel olnud sõnastused „sobivusmenetluse läbiviimine“ ja „dokumentide koostamine“. Ka haldusmenetluse seadus kasutab väljendit, et menetlus viiakse läbi. Palume selles osas Eelnõu sõnastust muuta, et see oleks teiste seaduste ja kehtiva praktika sõnastusega paremini kooskõlas.	Arvestatud	Sõnastust kõnesolevas paragrahvis läbivalt asjakohaselt muudetud
9	Eelnõu § 1 punkt 77 9. KAS § 60 lõike 1 viimase lause kohaselt kohaldatakse krediitiasutuse siseauditifunktsiooni juhtivale isikule	Arvestatud	Eelnõuga on nüüd § 60 lg 1 viimane lause välja jäetud.

	<p>audiitortevgevuse seaduses atesteeritud siseaudiitorile sätestatud nõudeid ja tegevuse õiguslikke aluseid. Palume kaaluda selle lause kustutamist, samasisuline ettepanek on tehtud Rahandusministeeriumile 18.12.2025 saadetud kirjas finantssektori halduskoormuse vähendamiseks.</p>		
10	<p>Eelnõu § 1 punkt 169</p> <p>10. Juhime tähelepanu, et kolmandate riikide krediitiasutuste filiaalide aruandluskohustusi reguleerivad sätted tekitavad segadust. KAS § 95³ lõike 2 kohaselt on kolmanda riigi krediitiasutuse filiaal kohustatud järgima aruandluse osas ainult KAS §-s 92² sätestatud. Samas KAS § 2 lõike 2² kohaselt kohaldatakse kolmanda riigi krediitiasutuse filiaalile ka KAS §-s 91 ja § 92 lõikes 5 sätestatud nõudeid. Selgitame, et KAS § 91 lõige 1 punkt 3 annab EP-le õiguse kehtestada välisriigi krediitiasutusele, kelle filiaal on asutatud Eestis, nende Eesti tegevuse kohta esitatavate aruannete sisu, esitamise perioodilisuse, korra ja tähtsust. Direktiivi artikkel 48k reguleerib kolmandate riikide krediitiasutuste filiaalide poolt andmete esitamist järelevalveasutustele. Märkame, et nende andmete esitamist hakkab reguleerima ka Komisjoni määrus, mille vastuvõtmine tuleneb Direktiivi artiklist 48l.</p> <p>Palume täiendada KAS § 95³ lõiget 2 viitega KAS §-le 91, et oleks selge, et kolmandate riikide krediitiasutuse filiaalile kohalduvad KAS §-is 91 sätestatud regulaarse aruandluse nõuded. Lisaks palume kaaluda Eelnõu muutmist selliselt, et kõik kolmandate riikide krediitiasutuse filiaalide aruandlusnõuded oleksid sätestatud ühes kohas, nt KAS §-s 95³.</p> <p>Selgitame täiendavalt, et kolmandate riikide krediitiasutuse filiaali regulaarne aruandlus on vajalik ka järelevalvetasu arvutamiseks. FIS § 41 (järelevalvetasu ettemakse arvutamine) ja FIS § 42 (järelevalvetasu lõppmakse arvutamine) kohaselt arvutatakse välisriigi äriühingu Eesti filiaali järelevalvetasu mahuosa osa tema vara jäägi aritmeetilise keskmise alusel, mis on arvutatud tema FI-le esitatud bilansi või aruannete andmetel eelmise aasta 31.märtsi, 30.juuni, 30.septembri ja 31.detsembri seisuga. Eelnõuga neid sätteid ei muudeta. On oluline tagada, et aruandluse esitamise sagedus oleks kooskõlas FIS §-de 41 ja 42 alusel arvutuste tegemiseks.</p> <p>Palume Eelnõu selles osas üle vaadata ja sätestada Eelnõuga kolmandate riikide krediitiasutuse filiaali selgesõnaline kohustus esitada FI-le regulaarselt andmeid järelevalvetasude arvutamiseks.</p>	<p>Osaliselt arvestatud/selgitatud.</p>	<p>KAS § 95³ lõiget 2 täiendatakse viitega KAS §-le 91.</p>
11	<p><i>FIS-i muutmine</i></p> <p>Eelnõu § 2 punkt 13</p> <p>11. Võrreldes Eelnõu eelmise versiooniga on Eelnõu §-i 32¹ lisatud uus lõige 4, mille kohaselt kui isik otsustab</p>	<p>Osaliselt arvestatud/selgitatud.</p>	<p>Eelnõu koostajad on läbi vaadanud direktiivi ülevõtmisega seotud küsimuste-vastuste failid</p>

	<p>minna tööle väljaspoole finantssektorit, siis ooteaega ning nn konkurentsipiirangut tema suhtes ei kohaldata. Juhime tähelepanu, et pakutud käsitus ei pruugi olla Direktiiviga kooskõlas.</p> <p>Direktiivi artikli 4a lõige 4 ja lõige 5 lubavad ainult piirata „ooteaja“ kohaldamist minimaalselt 3 kuu peale, samas FIS-i muudatused kaotavad selle täielikult ära FIS § 32¹ lõikes 4 sätestatud alustel.</p> <p>Sättega pakutud sõnastuse kohaselt, juhul kui isik otsustab minna näiteks avalikku sektorisse tööle, siis ei kohaldata tema suhtes ooteaega, kuid Eelnõu kohaselt ooteaeg on seotud nii FIS § 32¹ lõigetes 1 kui 2 toodud piirangutega. Eelnev tähendab, et selline isik saaks hakata päev pärast FI-st lahkumist tegema FIS § 32¹ lõigetes 1 ja 2 keelatud toiminguid, mis taaskord ei tundu olevat kooskõlas Direktiiviga.</p> <p>Eelnõus on ooteaja loogika ehitatud üle viisil, et FI töötaja peab jääma ooteaja kestvuse ajaks töötuks, sest vastasel juhul, kui ta otsustab töötada, kuid mitte rikkuda ooteaja tingimusi, siis ooteaega tema suhtes ei kohaldata. Samas kui isik soovib ooteaja tingimustest kinni pidada, kuid siiski töötada, siis tema suhtes ei kohaldata ooteaega.</p> <p>Selliste piirangutega seonduvad põhimõtteid on juba korduvalt ka kohtupraktikas käsitletud ning neid tuleks arvestada ka praeguse piirangu osas, kusjuures seletuskiri (lk 102) ka ise viitab, et ooteaja suhtes on „sisuliselt tegemist konkurentsipiiranguga töölepingu seaduse § 23 mõistes“. Kompensatsiooni loomise mehhanism on sätestatud ka Direktiivi art 4a lõikes 6, mis näeb ette, et liikmesriigid peaksid tagama keelu kohaldumise eest mõistliku kompensatsiooni. Kokkuvõtlikult, Eelnõuga pakutud FIS § 32¹ lõike 4 puhul on tegemist ebaproportsionaalselt töötaja vabadusi piirava meetmega.</p>		<p>liikmesriikide ja Euroopa Komisjoni vahel. Esimese töögrupi kohtumise küsimuste-vastuste failis (mis on edastatud ka Finantsinspeksioonile 28.10.2024) on Komisjon selgitanud, et ooteaega tuleks kohaldada vaid selliste töötajate suhtes, kes on olnud otseselt seotud järelevalvemenetlustega või omanud kokkupuudet („The “cooling-off period” is limited to the staff directly involved in the supervision of the institution as well the direct or indirect parent undertakings, subsidiaries or affiliated undertakings. This is extended to the members of the governance body.” ja „However, the cooling-off provisions are limited to the staff that is directly involved in the supervision or decision taking.”)</p> <p>Eelnõu koostajad nõustuvad punktide 2 ja 3 väljajätmisega eelnõust ning lõike 4 muutmisega selliselt, et see välistab ooteaja kohaldamise töötajate suhtes, kellel puudus kokkupuude järelevalvemenetlustega või ligipääs menetlustega seotud andmetele. Sellistel töötajatel peab olema võimalik pärast töösuhte lõppu asuma tööle vabalt valitud valdkonnas, sealhulgas finantsvaldkonnas, ilma igasuguste piiranguteta.</p>
12	<p>12. Palume kaaluda FIS § 32¹ lõike 9 tõstmist FIS §-i 32 lõikena 5¹, sest FIS §-s 32 on käsitletud huvide konflikti maandamise mehhanisme enne töösuhte algust. Võimalik huvide konflikti raporteerimise temaatika sobitub seega temaatiliselt paremini sinna.</p>	Arvestatud.	
13	<p>Eelnõu § 2 punkt 27</p> <p>13. FIS §-s 47¹² palume teha sättes järgmised täiendused: „Finantsinspeksioonil on õigus Euroopa</p>	Arvestatud.	

	<i>Keskpangale, Euroopa Pangandusjärelevalvele, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvele ning Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ametile hüvitada kulud, mis on seotud finantsjärelevalve või nende asutuste ees võetud kohustuste täitmisega, ning tasuda liikmelisusega kaasnevad maksed ning muud tasud.“</i>		
14	VPTS-i muutmine Eelnõu § 9 p 15 14. Sarnaselt KAS § 48 ¹ lõigetele 1 ja 9 palume täiendada VPTS § 80 ¹ lõiget 7 teise lausega: „/... Tähtaega ei kohaldata, kui eelnev teavitamine ei ole mõjuval põhjusel võimalik.“	Arvestatud.	
Rahapesu Andmebüroo			
1	1. Loeme äärmiselt tervitatavaks, et RAB-i tagasisidet on arvestatud ja eelnõu uue versiooniga on kaotatud säte, millega täiendati rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadust (edaspidi RahaPTS) §-ga 62 ¹ („Rahapesu Andmebüroo ja Finantsinspektsiooni koostöö“) ning sellega seondult vastavas osas ka krediitdialutuste seadust (edaspidi KAS). RAB palus oma esimeses tagasisides kõnealuse muudatuse eelnõust välja jätta, kuna see ei ühti RAB-i infovahetuse loogikaga ning RAB-i tegevusele kohalduv regulatiivne raamistik seab äärmiselt ranged piirangud sellele, millistel eesmärkidel ja kellele võib RAB enda tuumikfunktsiooni täitmise käigus töödeldavat teavet edastada. Märjime, et ehkki teiseks kooskõlastamiseks esitatud eelnõu seletuskirja sissejuhatavas osas on selgitatud, et eelnõuga muudetakse mh RahaPTS-i redaktsioonis RT I, 14.03.2025, 23, siis eelnõu sisulises osas seda uues versioonis enam ei tehta, seega oleks asjakohane seletuskirjast vastava viite kaotamine.	Arvestatud.	
2	2. Teisele kooskõlastusringile esitatud eelnõus reguleerivad RAB-i ja FI koostööd eelnõu § 2 punktiga 25 finantsinspektsiooni seadusesse (edaspidi FIS) §-i 47 ⁹ lisatavad lõiked 1 ¹ ja 1 ² , mille kohaselt: „(1 ¹) Inspektsioon teeb koostööd Rahapesu Andmebürooga ning vahetab temaga rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud asjakohast teavet järelevalve teostamisel kolmanda riigi krediitdialutuse filiaali üle. (1 ²) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 ¹ nimetatud koostöö ja teabevahetus ei või kahjustada kummagi ametiasutuse ühtegi menetlust, mida viiakse läbi käesoleva seaduse, krediitdialutuste seaduse, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse, haldusmenetluse seaduse, investeerimisfondide seaduse ja karistusseadustiku kohaselt.“ Nendime, et FIS § 47 ⁹ kavandatavad lõiked 1 ¹ ja 1 ² ning kehtiv RahaPTS ¹ § 60 lõige 4 näivad andvat koosmõjus õigusliku aluse, kus RAB ja FI saavad kolmanda riigi krediitdialutuse filiaali üle järelevalve teostamisel koostööd teha sellisel moel, et kompromiteeritud ei oleks RAB-i tegevusele kohalduvad äärmiselt ranged piirangud sellele, millistel	Teadmiseks võetud.	

	<p>eesmärkidel ja kellele võib RAB enda töödeldavat teavet edastada.</p> <p>¹ RahaPTS § 60 lõige 4: <i>Rahapesu Andmebüroo võib teavitada pädevat järelevalveasutust kohustatud isiku poolt käesoleva seaduse nõuete rikkumisest või edastada asjakohase taotluse alusel Rahapesu Andmebüroos registreeritud andmeid, analüüse ja hinnanguid ulatuses, mis ei riku seaduse, välislepingu või rahvusvahelise koostöö raames kehtestatud piiranguid, kui see on vajalik rahapesu või terrorismi rahastamise või sellega seonduvate kuritegude tõkestamiseks ning pädeva järelevalveasutuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks või käesoleva seaduse eesmärkide saavutamiseks.</i></p>		
3	<p>3. Küll aga tekitab siinjuures küsitavusi eelnõu § 1 punktiga 37 KAS §-i 21 lisatav lõige 5³, mille kohaselt FI konsulteerib RAB-iga sama paragrahvi lõike 5² punktis 6 nimetatud tingimuse hindamiseks ja ootab ära enne kolmanda riigi krediitdiasutuse filiaalile loa andmist RAB-i kirjaliku kinnituse sellise tingimuse täitmise kohta. Seletuskirja kohaselt võetakse lõikega 5² üle CRD VI artikli 48c lõige 4. Mõõname, et CRD VI artikli 48c lõike 5 kohaselt: „Et hinnata, kas käesoleva artikli lõike 4 punktis f sätestatud tingimus on täidetud, konsulteerib pädev asutus ametiasutusega, kes vastutab rahapesu või terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve eest liikmesriigis vastavalt direktiivile (EL) 2015/849, ning peab enne kolmanda riigi filiaalile tegevusloa andmist saama kirjaliku kinnituse, et tingimus on täidetud.“ Küll aga tuleb silmas pidada, et direktiiv (EL) 2015/849 eristab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve eest vastutavaid pädevaid asutusi ning RAB-e (vt näiteks artikkel 44 lõige 2 punkt e). Rõhutame enda esimesel kooskõlastusringil väljendatud seisukohta, mille järgi loetakse FATF-i standardite kohaselt RAB-ides olevat teavet sedavõrd salajaseks informatsiooniks, et ka selle andmine uurimisasutusele sõltub RAB-i diskretsioonist. Seega tekitab sellise kirjaliku kinnituse imperatiivsus probleeme RAB-ile kohalduvate konfidentsiaalsusnõuetega, mistõttu palume lõikest 5³ välja jätta teine lause ning vastavalt muuta ka seletuskirjas toodud selgitusi. Juhime uuesti ka tähelepanu, et järelevalveasutus CRD CI artikli 48c lõike 5 mõttes on Finantsinspeksioon ise ja tema rahapesu tõkestamise järelevalve osakond.</p>	Arvestatud.	
4	<p>4. Eelnõu juurde koostatud seletuskirjas (lk 150) on eelnõuga kaasnevaid mõjusid puudutades jätkuvalt kirjas, et mõju avaldub ka RAB-ile, sest kolmanda riigi krediitdiasutuse filiaali asutamisel peab rahapesu või terrorismi rahastamise kahtluste või riskide tõusetumisel konsulteerima RAB-iga. Seletuskirja kohaselt: „Rahapesu Andmebüroolt ei nõuta eelnõuga detailsete ja suuremahuliste riskihinnangute vms analüüside koostamist, vaid arvamuse avaldamist HMS § 16 tähenduses. Samas ei prognoosi eelnõu koostajad</p>	Arvestatud.	

	<p>taoliste kohustuste täitmise mahu märkimisväärsel tõusu, mistõttu on Rahapesu Andmebüroole avalduv mõju väheoluline.“ Nagu oma varasemas seisukohas selgitasime, siis ka lihtne HMS §-le 16 vastav arvamus võib minna vastuollu RAB-i teabe konfidentsiaalsuse nõuetega, kuna pelgalt juba fakt, kas RAB-il on kõnealuse äriühingu kohta informatsiooni ja milline on kogumis RAB-i hinnang, võimaldab teha kõnekaid järeldusi RAB-i valduses oleva teabe olemasolu ja sisu kohta. Kuna RAB-i teabe osas kehtivad juurdepääsupiirangud, ei tohi sellist teavet avaldada kolmandale osapoolele. Palume seletuskirja vastavas osas täpsustada.</p>		
Eesti Pangaliit			
1	<p>Finantsinspektsiooni ettekirjutuste täitmise kontrollimisega seonduv ei ole üheselt mõistetav. Palume selgitada, kas Finantsinspektsiooni ettekirjutuste täitmise valideerimine siseauditi poolt ei ole edaspidi enam reguleeritud seaduse tasandil.</p> <p>Nimelt, täna kehtiva KAS § 59 lg 4 kohaselt jälgib siseaudit Finantsinspektsiooni ettekirjutuse täitmist. Eelnõus on seda muudetud ning § 59.1 lg 3 punkti 1 kohaselt hakkab vastavuskontroll kontrollima regulaarselt panga tegevuse vastavust Finantsinspektsiooni ettekirjutustele.</p> <p>Rahandusministeeriumi selgituste kohaselt on tegemist igapäevase tegevusega vastavuse hindamise näol, mitte ettekirjutuse täitmise valideerimisega.</p> <p>Turuosaliste jaoks on oluline ühemõtteliselt aru saada, milline on rollide jaotus seaduse muutmise järel, et üheselt määratleda sisekontrolli funktsioonidele esitatavad nõuded. Ilmselgelt mõjutab see vähemalt kahe sisekontrolli süsteemi funktsiooni igapäevast töökorraldust, sh nõutavaid ressursse, kuid võimalik, et ka kompetentse.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	Eelnõud on muudetud nii, et FI ettekirjutuste täitmise kontroll on küll vastavuskontrolli funktsiooni ülesanne, kuid selle võib nõ delegeerida ka siseauditifunktsiooni täitjale.
2	<p>Eelnõu seletuskirja Lisa 3 (märkuste tabel) Pangaliidu tagasiside juures esitatud Rahandusministeeriumi seisukohtades esineb vastuolu, mida palume täpsustada. Seoses KAS § 60 lg-ga 3¹ on selgitatud, et selle sätte mõttega on kooskõlas tõlgendus, mille kohaselt võivad sisekontrolli funktsioonide juhid olla krediitdiasutuse juhatuse liikmeteks (Pangaliidu märkus jrk nr-ga 21 ja selle vastus). Samas on aga leitud, et õige on tõlgendus, et „sõltumatus“ sätte sõnastuses tähendab, et juhatuse liige ei või täita sisekontrolli funktsiooni juhi ülesandeid (Pangaliidu märkus jrk nr-ga 24 ja selle vastus).</p> <p>Eeltoodud vastuolust tulenevalt palume seletuskirjas välja tuua tõlgendus, mille kohaselt ECB suunistest tulenevalt võib krediitdiasutuse juhatuse liikmeks olla sisekontrolli funktsiooni (eelkõige vastavuskontrolli ja riskijuhtimise) juht tingimusel, et sisekontrollifunktsiooni täitjal on õigus otse pöörduda nõukogu poole ning piiranguid täita juhatuse liikme rolli ei ole. Vastavalt on seletuskirja muudetud.</p>	Arvestatud/ selgitatud.	Nõustume sellega, et ECB suunistest tulenevalt võib krediitdiasutuse juhatuse liikmeks olla sisekontrolli funktsiooni (eelkõige vastavuskontrolli ja riskijuhtimise) juht tingimusel, et sisekontrollifunktsiooni täitjal on õigus otse pöörduda nõukogu poole ning piiranguid täita juhatuse liikme rolli ei ole. Vastavalt on seletuskirja muudetud.

	nõukogu poole ning piiranguid täita juhatuse liikme rolli ei ole.		
3	Juhime tähelepanu, et krediidasutuste seaduses audiitortegevuse seaduses atesteeritud siseaudiitorile sätestatud nõuetele, kuigi eelnõuga 766SE tunnistatakse kehtetuks atesteeritud siseaudiitori ning siseauditi mõisted. Basel III eelnõus pole seda küsimust adresseeritud ega sellele muudatusele lahendust leitud	Arvestatud/ selgitatud.	Eelnõuga on § 60 lg 1 viimane lause välja jäetud.
Andmekaitse Inspeksioon			
1	<p>1. Maine kontrollimine</p> <p>Juhi või võtmeisiku valimiseks või määramiseks esitatavate andmete ja dokumentide loetelu on toodud välja kavandatavas KAS § 48¹ lõikes 4, mille punktist 2 on eelnõu esimese kooskõlastusringi tulemusel välja jäetud sõna „maine“, ehk isik ei pea esitama andmeid oma maine kohta. Samas kavandatakse KAS § 48 lõige 2 sätestab juhile ja koosmõjus § 48 lõikega 5^s võtmeisikule laitmatu maine nõude. Finantsinspeksiooni õigus nõuda lisaandmeid, -dokumente ja -selgitusi ning õigus ise pärida andmed karistusregistrist ja muudest allikatest on piiratud KAS § 48¹ lõikes 4 loetletud andmete koosseisuga (kavandatakse KAS § 48² lõiked 4 ja 5). Seega arvestades, et isik ei pea enam esitama andmeid oma maine kohta, jääb selgusetuks, kuidas (milliste andmete põhjal) kontrollitakse laitmatu maine nõude täitmist.</p>	Arvestatud/selgitatud.	Sätet vastavalt täiendatud.
2	<p>2. Huvide konfliktiga seotud andmete koosseis</p> <p>Kooskõlastustabelis (vt vastust Justiits- ja Digiministeeriumi 1. märkusele) on väidetud, et huvide konflikti ja ametiülesannetele pühendatava aja kohta ei ole võimalik kehtestada ammendavat loetelu. AKI hinnangul siiski saaks kavandatava KAS § 48¹ lõike 4 punkti 6 täpsustada selliselt, et esitatavate andmete koosseis oleks selgem ja läbipaistvam.</p> <p>Kooskõlastustabelis ja eelnõu seletuskirjas antud selgitusest tulenevalt on huvide konflikti määratlemiseks vajalik teada isiku osalusi teistes isikutes ja muudes varakogumites Eestis või teistes riikides. Avaldama peaks võimalikud huvide konflikti tekitavad asjaolud ja meetmed nende leevendamiseks või vältimiseks. Antud täpsustus on võimalik teatud ulatuses kajastada ka seaduses. Kui isiku osalusi puudutava info esitamise kohustus tuleneb juba sama paragrahvi lõike 6 punktist 5, siis muudes varakogumites osaluste kohta andmete esitamise kohustus ei ole seaduses selgelt määratletud, kuigi tegemist on konkreetse andmete liigiga, mida võiks ka seaduse sättes selgelt välja tuua. Lisaks võiks seaduse tasandil täpsustada, et esitama peab andmed võimalike huvide konflikti tekitavate asjaolude kohta ja kirjeldama meetmeid nende leevendamiseks või vältimiseks. Nimetatud sätte täpsustamine teeks läbipaistvamaks ka § 48² lõikes 4 nimetatud kontrolli ulatuse.</p>	Antud selgitus	Huvide konflikti ja ametiülesannetele pühendatava aja kohta ei ole võimalik kehtestada ammendavat loetelu. Huvide konflikt on määratlemata õigusmõiste, mida tuleb sisustada lähtuvalt konkreetsetest elulistest asjaoludest. Seejuures ei ole huvide konflikti võimalik ammendavalt piiritleda kitsalt äriühingute positsioonide vms. Pinnalt, mida oleks võimalik sätestada loeteluna. Huvide konflikt võib oma olemuselt olla isiklikest või majanduslikest suhetest, organisatsiooni ülesehitusest vms. asjaoludest tulenev olukord ning ammendavalt seaduses piiritleda võib osutada keeruliseks ja problemaatiliseks. Samas on nii huvide konflikt kui ka pühendatav aeg mõlemad juba Euroopa Liidu õiguses

			tuntud terminid, mistõttu on hulk suuniseid ja juhiseid, millele saab olukorra hindamisel tugineda ja mis oluliselt täpsustavad kogu hindamise protsessi.
3	<p>3. Isikuandmete säilitamine</p> <p>AKI juhib uuesti tähelepanu sellele, et isikuandmete säilitamise tähtajad vajavad täpsustamist. Kui seadus puudutab isikuandmete töötlemist (nt juhi või võtmeisiku taustakontrolli andmed), peab selles olema määratud isikuandmete säilitustähtaeg ja põhjendatud selle pikkus. Hetkel ei ole eelnõus ega kehtivas seaduses isikuandmete säilitamine reguleeritud.</p>	Mitte-arvestatud/selgitatud.	Rahandusministeeriumis on valmimas pangasaladust käsitlev eelnõu, millega muu hulgas lisatakse isikuandmete säilitamisega sätted finantsvaldkonna eriseadustesse. Kui võrd isikuandmete säilitamisega seotud sätted vajavad laiemat analüüsi ning väljuvad käesoleva eelnõu piiridest, jäetakse hetkel märkusega selle eelnõu raames arvestamata, kuid lahendatakse pangasaladuse eelnõuga.
Justiits- ja Digiministeerium			
1	<p>Eelnõu § 1 p 10 – selle kohaselt kontrollib Finantsinspeksioon (FI) pidevalt, kuid vähemalt korra aastas ettevõtjat tingimustele vastamise osas. Oleme teinud esimesel kooskõlastusringil märkuse, et eelnõust ei selgu, kui kaua selliste tingimuste kontrollimisel saadud andmeid säilitatakse. Eelnõu ei ole selles osas täiendatud. Samuti ei selgu eelnõust, kui kaua lähedaste isikute andmeid säilitatakse. Palume andmete säilitustähtajad seadusega ette näha.</p>	Mitte-arvestatud/selgitatud.	Rahandusministeeriumis on valmimas pangasaladust käsitlev eelnõu, millega muu hulgas lisatakse isikuandmete säilitamisega sätted finantsvaldkonna eriseadustesse. Kui võrd isikuandmete säilitamisega seotud sätted vajavad laiemat analüüsi ning väljuvad käesoleva eelnõu piiridest, jäetakse hetkel märkusega selle eelnõu raames arvestamata, kuid lahendatakse pangasaladuse eelnõuga.
2	<p>Eelnõu § 2 p 12 – kuna seadus loetleb ära sugulaste ringi ja muude isikute osas juba jääb loetelu lahtisemaks, siis palume sõna „eelkõige“ sätestest välja jätta. Samuti ei saa isikute ring, kelle andmeid lubatakse töödelda, olla lahtine loetelu. Palume kaaluda sätte sõnastamist nt selliselt: „Lähedane isik on töötaja vanem (ka tegelikult kasvatanu isik), õde, vend, laps (ka tegelikult kasvatatud isik), abikaasa, endine abikaasa, registreeritud elukaaslane, endine registreeritud elukaaslane ja elukaaslane.“</p>	Arvestatud osaliselt/selgitatud.	Nõustume eelnõus FIS § 32 lõike 2 täpsustamist selle osas, mis puudutab kasuvanemaid ja kasulapsi, samuti romantilisi partnereid. Samas jääb arvestamata ettepanek laiendada vanemate mõistet täiendiga „tegelikult kasvatanud/kasvatatud isik“, sest praktikas on selle sisustamine raske ja on sama lahtine, kui sõna „eelkõige“ või „muu isik“. Näiteks, kui töötaja kasvas üles lastekodus,

			asenduskodus või internaadis, siis kas tema asenduspere vanemad või õpetajad/kasvatajad osalesid tema tegelikus kasvatamises? Seetõttu oleme lähedaste isikute ringi sõnastanud järgnevalt: Lähedane isik on töötaja abikaasa, endine abikaasa või elukaaslane, registreeritud elukaaslane, endine elukaaslane või endine registreeritud elukaaslane, lapsed ja kasulapsed, vanemad ja kasuvanemad, õed ja vennad.
3	Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.	Arvestatud.	